

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 14 (1781) 1984 BALANDIS-APRILIS • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Lietuvos šveicarai

Šiomis dienomis Š. Ameriką pasiekė žinia, kad kovo 13 dieną Šveicarijos Bazelyje mirė žymusis Lietuvos veikėjas, kultūrininkas, mokslininkas ir kovotojas Juozas Eretas, eidamas 88-ius amžiaus metus. Jis buvo šveicaras, bet taip pat milieš Lietuva, kad beveik visą savo ilgą gyvenimą jai paaukojo. Tai nuostabus aukos žmogus, savotiškas misijonierius, kuriam tarnavimas vargstančiam kraštui reiškė gyvenimo prasmę. Tokiu jo gyvenimo posūkiu stebėjosi giminės, draugai, pažįstami, negalėdami suprasti jauno, talentingo ir mokslingo šveicarą žingsnio. Jie aiškiai matė, kad toks žingsnis reiškė materialinį nuostolį, nes Lietuva — ne Amerika. Kad tai buvo idealisto sprendimas, į medžiagines vertybes linę giminės nematė. Jaunam Eretui rūpėjo iš šimtmetinės priespaudos besikelianti Lietuva, reikalinga jaunų rankų ir širdžių pagalbos. Tą reikalingumą jis pajuto iš anuomet Šveicarijoje studijavusių lietuvių studentų, atskleidusių jam Lietuvos praeitį ir iš naujo bundančią jos dvasią. Mirdamas Mykolas Ašmys prašė Eretą stoti į jo vietą ir dirbti Lietuvai. Juozas Eretas sutiko, įsipareigojo ir pasiaukojė. Išvyko į bundančią Lietuvą 1919 metais ir net įsijungė savanoriui į Lietuvos kariuomenę. Vėliau tapo to krašto piliečiu ir darbavosi jo gerovei įvairiose srityse iki sovietinės invazijos.

TUO BŪDU jaunas šveicaras savanoriškai sutapo su Lietuva ir buvo vadinamas Lietuvos šveicarų arba Šveicarijos lietuviu. Juozas Eretas (Ehret) matė suvargusią Lietuvą, plačius darbo dirvonus, primityvų pokario gyvenimą, bet nuo jo nebuvo. Priešingai — visomis jėgomis metėsi į darbo sukūrį, ir tai ten, kur labiausiai reikėjo. Pradžioje dirbo užsienio reikalų ministerijoje, ypač informacijos srityje, vėliau perėjo į politinį vidaus gyvenimą ir buvo išrinktas net seimo nariu. Matydamas, kad jo laukia širdžiai artimesni darbai, perėjo į visuomeninę veiklą, nukreiptą ypač į Lietuvos kaimą. Jame jis matė Lietuvos pagrindą, tarytum pilį, atlaikiusią šimtmetinę priespaudą, I D. karą ir besiruošiančią naujam nepriklausomam gyvenimui. Įžvalgus šveicaras pastebėjo, kad to kaimo jaunimas yra Lietuvos ateitis ir kad jį reikia kiek galint greičiau paruošti laisvo krašto gyvenimui. Dėl to jis visa širdimi dirbo "Pavasario" sąjungoje, rūpinosi vaikų organizavimu į Anglų, Sargų sąjungą, stiprino blaivybės sąjungą, rengė kongresus, sporto šventes, steigė sporto organizacijas, laudies universitetus. Visa tai ano meto Lietuvoje, nusikračiusio rusiško jungo, buvo nauja. Tuo būdu naujoji Lietuva pasuko nauju keliu, nusiūžėdama į Vakarų kultūros kraštus, kurių nepavaduojamas ambasadorius buvo dr. Juozas Eretas, palikęs šioje srityje neišdildomus pėdsakus.

RŪPĖJO Eretui ir akademiniis darbas, kuriam jis buvo gerai pasiruošęs savo tėvynės universitetuose. Įsisteigęs Lietuvos universitetas pakvietė jį profesoriauti. Su neilgom pertraukom dėstė jis humanitarinius mokslus iki 1940 m., kai Lietuvą ėmė vėl gauti rusiškos sutemos. Parašė jis visą eilę veikalų, mokslinių straipsnių žurnaluose, atskleidžiamas lietuviams Vakarų Europos lobius, kurie daugiausia buvo krikščioniški. Ta krikščioniška linkmė ėjo ir prof. J. Eretas, nes matė, kad Lietuva, ypač jos kaimas, yra krikščioniška. Kai kilo sumanymas steigti katalikų universitetą, jis irgi buvo steigėjų gretose. Projektas nebuvo įgyvendintas dėl tuometinių politinių kliūčių, tačiau liko istorijoje kaip drąsus užmojis, parodęs krikščioniškosios linkmės jėgą. Eidamas šia linkme, prof. J. Eretas net buvo pakliuvęs į kalėjimą dėl ano meto politinės įtampos Lietuvoje. Galimas dalykas, jį tai įskaudino, tačiau nuo darbo Lietuvai neatgrasino. Dėl sovietinės invazijos išvykęs su lietuviška savo šeima gimtojo Šveicarijoje, Eretas nenuleido rankų — ir toliau dirbo Lietuvai: rašė straipsnius ir knygas vokiečių bei kitomis kalbomis apie Baltijos valstybes, skaitė paskaitas, nuolat primindamas pasauliui sovietinę okupaciją ir jos užmojus Europoje. Tai, gi Ereto nuopelnai Lietuvai yra nepaprasti. Juk jisai paaukojo jai brandžiausius savo gyvenimo metus, įeidamas Lietuvos istoriją, kurioje sužėręs tada, kai atgimusi Lietuva vėl kūrė nepriklausomą savo gyvenimą. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Didžiųjų svečių belaukiant

Naujo liberalų vado rinkimai gali pakeisti karalienės Elzbiotos ir popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymą Kanadoje planus, įseilų naujas ministras pirmininkas paankstintų parlamento rinkimus. Jį gali sugundyti vado rinkiminių vajuje sustiprintas populiarumas, pasiekta reklama. Karalienė Elzbieta Ontario, Manitobos ir N. Brunswico provincijose viešės dvi paskutines liepos savaites, o popiežius Jonas-Paulius II Kanadoje lankysis rugsėjo 9-20 d.d. Abu yra sutikę atšaukti apsilankymą, jeigu tuo laiku vyktų Kanados parlamento rinkiminių vajuje. Karalienės Elzbiotos vizito atidėjimas nesudarytų didesnės problemos, nes jos priėmimas nėra susietas su dideliu pasiruošimu, brangiais renginiais. Kėblus būtų popiežiaus Jono-Pauliaus II viešnagės atšaukimas, kai jau

dabar yra išleista daug dolių pasiruošimams įvairiose Kanados dalyse. Nemažai išleista ir valdžios lėšų. Manoma, kad popiežiaus kelionė nesudarys didesnės problemos, nes jos priėmimas nėra susietas su dideliu pasiruošimu, brangiais renginiais. Kėblus būtų popiežiaus Jono-Pauliaus II viešnagės atšaukimas, kai jau

Lietuvos nepriklausomybės šventėje GAILĖ ŠALTMIRAITĖ visuomenės vardu pagerbia kūrėjus savanorius Toronte-Mississaugoje, prisigėdama po gele. Iš kairės: STASYS PACIŪNAS, STASYS BANELIS, VLADAS KAZLAUSKAS, dalyvavę iškilmėse Anapilio salėje. Nuotr. Vytauto Maco

Kodėl plečiasi komunizmo imperija?

Prancūzo samprotavimai knygoje "Kaip baigiasi demokratijos?"

Prancūzijos knygynuose 1983 m. pasirodė įsidėmėtinas Graset formos leidinys "Kaip baigiasi demokratijos" (Comment les democracies finissent). Jo autorius Jean-Francois Revel, remdamasis lengvai patikrinamais faktais, įtikina ma nušviestą sovietinę plėtrą pasaulyje.

Pasak leidinio autoriaus, komunistinė, ypač sovietinė, plėtra esanti reali, nors ne visų pastebima. Amerikiečių imperializmas esąs kultūrinis ir ekonominis, o sovietų — teritorinis. Pastarasis prasišėjęs II D. karo metu Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimu, apgobęs satelitinius kraštus — Lenkiją, Vengriją, Rumuniją, Čekoslovakiją, vėliau pasiekęs Kubą, Vietnamą, Angolą, Etiopiją, Madagaskarą, Pietų Jemėną, Gvinėją, įtraukęs savo orbiton Libiją, Alžiriją, Afganistaną.

Pagrindinė jėga

Pagrindinė sovietinės plėtrės jėga, pasak Revelio, esanti karinė galybė. Pastarųjų kelerių metų sovietinė atolydžio politika siekusi trijų dalykų: išgauti tarptautinį pripažinimą pasiekiantiems laimėjimams, gauti finansinę pagalbą iš kapitalistinių šalių sušvelninti

vincijos gubernatorių John Black Aird. Joje betgi nedaug tėra premjero W. Davis vyriausybės pažadų, išskyrus sustiprintą paramą jauniems bedarbiams nuo 15 iki 24 metų amžiaus, kurių Ontario provincijoje šiuo metu yra apie 163.000. (Nukelta į 8-tą psl.)

ekonominėms savo nesėkmėms ir sustiprinti karinei Sov. Sąjungos jėgai.

Kodėl sovietams rūpi vis didinti karinę savo jėgą? Visu pirma dėl to, kad ji sukeltų baimę priešams ir tuo būdu nešėtų laimėjimus, jei galima, be karo. Be to, ekonominiai vidaus nepritekliai sukelia nesaugumo jausmą, kuris taip pat skatina didinti karines pajėgas.

Anot Revelio, "nesaugumo jausmas, kuris jaudina visos komunistų imperijos privilegijuotąją klasę, kyla ne iš vidaus sukilimų pavojaus. Pastarieji pasitaiko, bet nebūla policijos organizacija juos greitai ir garantuotai su-tvarko. Nesaugumo jausmas kyla iš kamuojančios ir žeminančios įžvalgos: kol šalia komunistinio pasaulio bus nekomunistinis, imperijos plėtrai versis į jį. Komunistinis pasaulis yra apsupta tvirtovė, bet iš vidaus. Kol vandenyno viduryje bus bent viena uola, kurios nevaldo socializmas, bus jūrinų pabėgėlių (boat people)".

"Vienintelė priemonė įsitikinti ir kitus įtikinti, kad socialistinė sistema už visas geriausias, yra sunaikinti visas kitas" — rašo Revelis.

Laimėti be karo

Į klausimą, ar totalistinė bei karinė sovietų sistema nori karo, Revelis atsako neigiamai. Ji nenorinti nei pasaulinio, nei atominio karo, nes tuo atveju susidarytų sąlygos Sov. Sąjungos viduje sukilti reži-

mui priešingom jėgom. Sovietinis imperializmas nori pasiekti laimėjimų pasaulyje taikiu būdu, panaudojant karo baimę ir demokratijų silpnynes. Demokratiniai kraštai, kamuojami atominio karo bei sunaikinimo grėsmės ir siekiantys išlaikyti taiką bet kuria kaina, psichologiškai esą bus priversti žingsnis po žingsnio nusileisti. To kaip tik ir siekia sovietai. Jie siekia taikos, bet tokios, kurioje pasiduotų ir išnyktų demokratijos.

Vakariečių laikysena

Autoriaus Revelio nuomone, vakariečiai taip pat nori taikos, bet tikros taikos, paremtos tvirtumu, atsisakymo nenaudingų nuolaidų ir moralinių ryžtingumo. "Galima rinktis vergiją, o ne mirtį, tačiau taip pat galima išvengti tokios situacijos, kuri verčia tokį pasirinkimą daryti".

Taigi autorius nesiliūdo nei karo, nei vergijos. Santykiuose su Sov. Sąjunga esą reikia karinio įtikinimo, atsisakymo teritorinių nuolaidų, ryžto įvesti ekonomines baudas, o už nuolaidas reikalauti sovietinių nuolaidų. "Nekomunistinių kraštų užsienio politika turėtų siekti konkretaus tikslo: aiškiai pasakyti sovietams kartą ant visados, kad derybų atnaujinimas ar jų tęsimas bet kuriuo klausimu neatsaukiamai sąlygojamas galutinio komunistinio imperializmo plėtrės sustabdymu".

(Pagal "Readers Digest" 1984 m. vasario mėnesio nr. išspausdintą minėto leidinio minčių santrauką).

Pasaulio įvykiai

IŠ LIBANO SAVO KARIUS ATITRAUKĖ IR PRANCŪZIJA, palikdama tik nedidelį skaičių ambasados apsaugai. JAV ambasada Beirute taip pat saugo grupelę marinių. Prez. R. Reaganas pranešė, kad į laivus grįžę marinai savo paskirti Libane yra užbaigę ir galės būti panaudoti kitose vietovėse. Tad Libane liko tik Izraelio bei Sirijos kariai ir pilietinį karą tarpusavyje vedančios libaniečių milicininkų grupės, nuolatos laužančios paskelbtas paliaubas. Izraelis dabar bus užimtas savo parlamento rinkimais, įvyksiančiais liepos 23 d. Abi pagrindinės partijos — darbiečiai ir Likudas į juos greičiausiai eis su tais pačiais vadais, nors jie nėra laikomi pasižymėjusiais balsų žvejotojais. Darbiečių vadas Š. Peresas jau du kartus yra pralaimėjęs parlamento rinkimus, kai Likudui vadovavo M. Beginas, savo įpėdiniu dabar palikęs gerokai silpnesnį politiką J. Samirą. Prieš jį šiausiųsi buvęs krašto apsaugos ministras A. Šaronas, tačiau, atrodo, į vadus jam nepavyks iškovoti. Darbietį Š. Peresą galėjo pakeisti buvęs prez. J. Navonas ar buvęs premjeras J. Rabinas. Jie betgi atsisakė tokios minties. Paskutiniai viešosios nuomonės tyrimai liudija, kad šį kartą pirmuoja darbiečiai, bet niekas nežino ką atneš rinkiminių vaju. J. Samiras tęsia M. Begino kietą politiką, o Š. Peresas pasisako už kompromisinį sprendimą vakarinėje Jordano pakrantėje, skubų Izraelio kariuomenės atitraukimą iš pietinio Libano. Praėjusią savaitę sukako penkeri metai, kai buvo pasirašyta Izraelio ir Egipto taikos sutartis. Premjeras J. Samiras apkaltino Egiptą tos sutarties nesilaikymu. Esą Egiptas vengia didesnio santykių sunormalinimo. Jį ypač erzina Egipto ambasadoriaus atšaukimas iš Tel Avivo 1982 m., kai Izraelis pradėjo invaziją į Libaną.

Prezidento rinkimai

Demokratiniai Salvadoro prezidento rinkimai susilaukė aštuonių kandidatų. Stebėtojai iš užsienio patvirtino rinkimų demokratiškumą, tačiau visi užregistravo chaotiškas balsavimo sąlygas. Jas atnešė netvarka rinkimines būstinėse: per didelės balsuotojų minios, pavluotai pristatytos balsavimo kortelės. Prie netvarkos prisidėjo ir rinkimus farsu pavadinę marksistiniai partizanai, iš gyventojų atiminėję balsavimui reikalingus tapatybės dokumentus, sustabdinę elektros srovę. Oficialūs rezultatai tebėra nepasiekiami. Spėjama, kad apie 45% balsų surinko krikščionis demokratas J. N. Duarte, antroje vietoje su 30% balsų palikęs, respublikininkų tautinės grupės atstovą mjr. R. d'Aubuisoną, įtariamą žudikų organizavimu. J. N. Duarte pilietiniams karui užbaigti neatsisako derybų su partizanais, o R. d'Aubuisonas karo užbaigą mato tik partizanams skirtose kapi-nėse. Kadangi nė vienas kandidatas negavo balsų daugu-

mos, teks skelbti papildomus rinkimus tarp šių dviejų politikų gegužės pradžioje.

Nervų dujos

Irakas savo kare su Iranu pradėjo naudoti bombas su primityviai pasigamintomis nervų dujomis. Tai patvirtino Jungtinių Tautų Iranan pasiųsti specialistai ir JAV žvalgyba. Vašingtonas jau sustabdė išvežimą Irakan ar Iranan kenkėjų nuodams skirtų chemikalų, kuriuos galima paversti nervų dujomis. Praėjusią savaitę Irakas pirmą kartą panaudojo iš Prancūzijos nupirktus modernius "Super Etendard" naikintuvus su Falklando salų kovose pasižymėjusiomis "Exocet" raketomis. Jos nukreipiamos ne tik į taikinius Irane, bet ir į kitų valstybių tanklaivius prie Chargo salos, iš kurios išvežama Irano nafta. Irakas tą vietą yra paskelbęs karo zona. Tai naujas galvosūkis valstybėms, kurios vis dar perka naftą iš Irano, tokiu pirkiniumi remdamos Irano apsiginklavimą, jo karo pastangas. Irakas laikosi tik iš Saudi Arabijos bei kitų Persijos įlankos šalių gaunama finansine parama. Pastarąsias gąsdina trigubai daugiau gyventojų turinčio Irano galimas laimėjimas, ajatolos R. Chomeinio religinio fanatizmo prasiveržimas į kitas mahometonų salas.

Karo palikimas

Pasibaigus II D. karui 1945 m., Vokietijos druskos kasylose buvo rasta daug iš I D. karo išlikusių nepanaudotų garstyčių dujų metalinės dėžės ir granatose. Apie 150.000 tonų tų dujų buvo paskandinta Baltijos jūroje. Dabar tas prakiurusias dėžes savo tinkluose pradėjo ištraukti Danijos žvejai prie jai priklausančios Bornholmo salos. Dažnai tos skystos dujos, išsiveržusios iš kiauros dėžės, aptaško žvejus, apdegindamos odą, pažeisdamos regėjimą. I ligoninę iš vieno laivo teko pasiųsti 12 žvejų, kurių dalis buvo laikinai apakę. Vien tik šiais metais apie 40 karų tinklais buvo ištraukta galinčių sprogti dėžių su garstyčinėmis dujomis. Jų pašalinimas iš Baltijos jūros esąs neįmanomas, jūrai padaryta žala nėra žinoma.

Šiame numeryje:

Lietuvos šveicarai

A. a. profesorius Juozas Eretas, misijonieriškai dirbęs Lietuvai

Kodėl plečiasi komunizmo imperija?

Prancūzų žurnalisto samprotavimai naujoje knygoje

Spaudos meno tarnyboje

Salezietis Vincas Aleksandravičius — spaudos veteranas Romoje

Antinacinė lietuvių rezistencija

A. Damušis, jos dalyvis, ryškina netolimos praeities faktus

Vilties ženklas tinklinėjai Lietuvai

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II žodis lietuviams Romos iškilmėse

Lietuva Amerikos sostinėje

Vasario 16 iškilmės Vašingtone ir platus dėmesys Lietuvai

Apie egzilinę Lietuvos vyriausybę

Dr. A. Štromo samprotavimai, pareikšti besilankant Toronte

Lietuvių šventės Lenkijoje

Susibūrimai ir pamaldos Štetine, Vroclave, Seinuose

"Ačiū, dėde Reaganai, ačiū..."

"TŽ" bendradarbis, iš arti sekęs įvykius Grenados saloje

Būsimoji opera "Dux Magnus"

Pokalbis su operos libreto autoriumi poetu Kaziu Bradūnu

TEVIŠKES ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, rėmėjo — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Spaudos meno tarnyboje

Šv. Jonas Bosko savo pradėtų darbų tęstinumą norėjo palikti kilniaširdžiams savanoriams, kurie, artimo meilės skatinami, pasižvelgę tobuliesiems dvasiniam gyvenimui, neturtin- go ir apkeisto jaunimo auklėjimui. Pačiais pirmaisiais savojo darbo metais kun. Bosko nenorėjo savo sekėjų varžyti formaliais įžadais, tačiau hierarchijos raginamas, sutiko su jų nuomone ir įsteigė saviesiems sekėjams religinę draugiją, kurios nariai įsipareigoja bendram gyvenimui vienuoliškais įžadais.

Tą draugiją jis pavadino saleziečiais, jai skirdamas užtaręją ir sektiną pavyzdį — šv. Pranciškų Saleziečių, pasižymėjusį ypatingu dvasiniu uolumu ir artimo meile.

Si kun. Bosko įsteigtoji ir vėliau popiežiaus patvirtintoji vienuolija susideda iš kunigų ir brolių. Vienuolija yra pačiose viršūnėse valdoma kunigu. Nors jos visi nariai turi tas pačias lygias teises bei pareigas, tačiau jų generolas, provincijolas ir kiekvienų namų viršininkas gali būti tik kunigas. Visas kitas vienuolių valdymo vietas gali užimti ir jau užima broliai. Man, šią apybraižą rašančiam, savo saleziečių gyvenimo jaunose dienose saleziečių centre Valdoke-Torine teko pažinti žymius brolius saleziečius, užimančius atsakingas vietas. Brolis Aprile buvo saleziečių centro vadovybės finansų ir misijonierių kelionių tavrkytojas. Brolis Caccia buvo Torino saleziečių tarptautinės spaustuvės tvarkytojas (ten buvo pradėtos spausdinti lietuvių "Saleziečių žinios"). Brolis Dogliani buvo centro mokyklų chorvedys ir orkestro dirigentas.

Šiandien saleziečių vienuolija turi per 18.000 narių, kurių tarpe yra 3.600 brolių. Tarp pastarųjų yra ir saleziečių švėkšniškis brolis Vincas Aleksandravičius, pradėjęs aštuntą amžiaus dešimtmetį. Jis šiemet mini savo įžadų 50 metų sukaktį. Vis dar energingai dirba Romos saleziečių spaustuvėje savo įgytosios spaudos meno specialybės srityje.

Paragintas atsilipti apie save, štai kaip jis rašė kun. A. Sabaliauskui:

"Kaip žadėjau, siunčiu savo gyvenimo griaučius, kuriuose sukasi mano gyvenimas nuo 1928 m. tos šiltos liepos mėnesio dienos kai švėkšnojė sutikau a.a. kun. A. Skeltį ir jus, kuris matote mane iki šio meto gyvenantį ir besidarbuojantį Romoje.

Iš pat pirmųjų "Saleziečių žinių" numerių sužinoję apie šv. Joną Boską ir jo veiklą, ją susižavėjau. Galui atvirai pasakytai, jog esu laimingas toje veikloje. Iš Užlaukio kaimo Marija Kriščiūnų Pagalba mane atsivedė į kun. Bosko namus Italijoje. Pirmiausia buvau Italijos šiaurėje prie Marijos Kriščiūnų Pagalbos bazilikos, vėliau gi pietuose — Romoje. Jai teesie mano amžinas dėkingumas".

Taigi V. Aleksandravičius yra gimęs 1911 m. Užlaukio k., Švėkšnos apylinkėje, Taurages aps. Pradinę ir vidurinę mokyklą baigęs Švėkšnoje, 1928 m. atvyko į lietuvių saleziečių gimnaziją Perosa-Argentina, šiaurės

Salezietis brolis VINCAS ALEK. SANDRAVICIUS, besidarbuojantis saleziečių spaustuvėje Romoje

Italijoje prie Torino. Ten pramokęs italų kalbos, 1929 m. pradėjo mokytis spaudos darbo San Benigno Canavese, irgi šiaurės Italijoje. Po trejų metų įstojo į Villa Moglie centrinę saleziečių naujokyną, kurį baigęs per vienerius metus grįžo į San Benigno gylinti pamėgtojo spaudos mokslo. Ten jį baigė su aukšto įvertinimo diplomu.

1934 m. jis aplankė laisvojo ir klestinčiojo Lietuvoje savuosius ir ten viešėjo vieną mėnesį.

Grįžęs Italijon, gavo paskyrimą mokytojauti saleziečių centro vadovybės finansų ir misijonierių kelionių tavrkytojas. Brolis Caccia buvo Torino saleziečių tarptautinės spaustuvės tvarkytojas (ten buvo pradėtos spausdinti lietuvių "Saleziečių žinios"). Brolis Dogliani buvo centro mokyklų chorvedys ir orkestro dirigentas.

1940 m., kaip diplomuotas ir patyręs spaudos mokytojas, buvo paskirtas vadovauti spaudos menui saleziečių gimtinėje (Castelnuovo Don Bosco — Asti). Tuo metu jau buvo beįsikiuriant lietuvių saleziečių gimnazija Castelnuovo Don Bosco gretimoje vietovėje. Tuomet jam buvo pavesta tvarkyti ir vadovauti lietuvių gimnazijoje paruoštų lietuviškų knygų, brošiūrų bei kitų leidinių leidimą. Ten jis atspausdino ir kun. A. Sabaliausko įspūdžių knygą "Nuo Imsrės iki Orinoko" ir sulietuotą Pillos knygą "Siela už sielą".

1968 m. liet. saleziečių gimnazijai persikėlus į Romą, brolis V. Aleksandravičius buvo nukeltas irgi Romon, į žymią saleziečių Pijaus XI vardo įstai- gos spaustuvę, kur jis ir šian- dien tebesidarbuoja meniniam skyriuje, prižiūradamas lietuvišką spausdinamą "Saleziečių balsą", liet. saleziečių metinį kalendorių ir kitus lietuviškus leidinius.

Brolis V. Aleksandravičius, jau 50 metų nematęs Lietuvos, išliko jos mylėtojas ir gimtąją kalbą išlaikė gryną.

Garbingojo aukstinio jubilėjaus proga šiam Lietuvos sūniui, visą laiką gyvenusiam ir dirbusiam Italijoje, linkime gausios palaimos tolimesniai gyvenimui, darbui ir asmeniniam tobulėjimui. K.A.S.

Antinacinė lietuvių rezistencija (2)

Lietuvių laisvės kovotojų sąjungos leidinį "Laisvės besiekiant" perskaičius

ADOLFAS DAMUŠIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Mobilizacijų ir Lietuvos kariuomenės atkūrimo procese man teko aktyviai dalyvauti. Kadangi knygoje "Laisvės besiekiant" (psl. 257-8) man yra mestas melagingas kaltinimas, tebūnie man leista pateikti porą iš daugelio atvejų mano tiesioginio dalyvavimo to proceso vystymesi.

1942-44 m. buvau Kauno universiteto technologijos fakulteto dekanu. Tuo metu pagrindinis universiteto vadovybės rūpestis buvo išgelbėti, kiek galima, daugiau studentijos nuo mobilizacijos ir įvairius vokiečių dalinius. Pradžioje vokiečių švietimo vadovas leido vyresniųjų kursų studentams mokslus baigti. Asmeniškai rizikuodami, fakultetų dekanai, tarpusavyje sutarę, didino aukštesniųjų kursų studentų skaičių, fiktyviai juos registruodami į aukštesnius kursus. Vėliau vokiečiai pareikalavo, kad ir vyresniųjų kursų studentai pirmą turą atliktų karinę tarnybą ir tik tai po to jiems bus leista baigti studijas.

Taip, rodos, prieš talkininkų mobilizaciją susirinko pas mane, kaip technologijos fakulteto dekaną, apie 40 susirūpinusių aukštesniųjų kursų studentų ir diplomantų. Ėmiausi iniciatyvos spręsti šią problemą. Nuvykau pats į Liaudies namuose, Kauno senamiestyje, įsikūrusią naujų karo tarnybų. Ten radau man gerai pažįstamą gydytoją dr. Jurgį Balčiūną. Jis man patarė tuojau atsiųsti visus tuos fakulteto studentus tiesiai pas jį. Taip ir buvo padaryta. Dr. Jurgis Balčiūnas visus juos pripažino netinkamais karo tarnybai. Jų daugumą suskubo baigti studijas ir gauti dipl. inžinieriaus laipsnius dar prieš universiteto uždarymą. Nemažas tai inžinierių skaičius yra laisvaive pasaulėje. Esu tikras, kai man reikės, jie sutiks tą faktą paliudyti.

Antras būdingas pavyzdys įvyko 1941 m. liepos mėn. pabaigoje. Tada Gestapo agentas Kurmis, sunacintas klaidpūstis, pasikvietė į savo būstinę Kaune Donelaičio gatvėje du katalikų jaunuomenės atstovus — Zenoną Ivinskį ir mane (Adolfą Damušį), taip pat kelis voldemarininkų atstovus. Jis ragino paduoti vieni kitiems rankas ir kviesti visą lietuvių tautą įsijungti į kovą prieš sovietinį bolševizmą. Mudu, katalikų jaunuomenės atstovai, iš karto nesvyruodami pateikė pagrindinę mūsų sąlygą — nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą. Kurmis atkirto, kad tikrai po karo Hitleris atlygins kiekvienai tautai pagal jos nuopelnus kovoję prieš Sovietų Sąjungą. Mus nustebino tai, kad kiti pokalbio dalyviai tos mūsų pagrindinės sąlygos neparėmė. O mes tvirtai jos laikėmės. Taip ir atkrito Kurmio siūlymas. Toks tvirtas nusistatymas lietuvių tautą lydėjo per visą nacių okupacijos laiką. (Adolfas Damušis, Kaip naciai žadėjo kryžius už Lietuvos išdavimą, "I laisvė", 1956, nr. 7, psl. 21-26).

Trečias pavyzdys ypatingai išryškina viešosios ir slaptosios rezistencijos bendradarbiavimą. Kai generalkomisaras dr. von Renteln pamatė, kokią nuostabą pasisekimą gen. Plechavičius turėjo, organizuodamas Vietinę rinktinę, 1944 m. balandžio mėn. pradžioje pradžioje gen. Plechavičius versti skelbti 80,000 vyrų mobilizaciją pagalbinę tarnybą vokiečių kariuomenėje. Vokiečių šiaurės fronto vadas feldmaršalas Model pareikalavo 15 naujų batalionų — 9,000 vyrų aerodromų apsaugai Vokietijoje. Gen. Plechavičius, dar ir Gestapo vadovybės teroruojamas, atsisakė šio pasiūlymo. Pagaliau jam nebuvo išeities: norėdamas išlaikyti Vietinę rinktinę iki lemiamo momento, kuris aiškiai artėjo, buvo priverstas paskelbti vokiečių reikalavimus per radiją. Bet per slaptosios rezistencijos ryšininkus, kurių tarpe ir aš buvau, gen. Plechavičius prašė tuos vokiečių reikalavimus boikotuoti.

1944 m. balandžio mėn. pabaigoje pas mane, kaip VLIKo vicepirmininką ir jo ryšininką

su kariniu sektoriumi, atvyko dr. plk. Juozas Vėbra su dviem Vietinės rinktinės štabo nariais plk. Antanu Sova, plk. V. Grudinskiu ir dar vienu kariškiu. Jie painformavo apie nacių SS vadovybės siautėjimą ir artėjančią krizę. Jie taip pat pranešė, kad Vietinės rinktinės vadas ir štabas nacių reikalavimų nepriims ir jiems nepaklūs. Jeigu prievarta bus išreikalaujamas vyrų šaukimas, slaptoji rezistencija turi painformuoti visuomenę, kad ji į tą šaukimą neatsilieptų.

Apie šį pokalbį tuojau informavau VLIKo vadovybę ir VLIKo politinės komisijos pirmininką prof. Juozą Brazaitį.

"I laisvę" 7-8 nr. 1944.IV.29 paskelbė: "Dėl susidariusios padėties po gen. Plechavičiaus IV.28 atsisaukimo per radiją pareiškiam: kol nėra patikrinta, kad iš šaukiamųjų bus sudaroma lietuviškos vadovybės vadovaujami visų ginklo rūšių daliniai, skirti Lietuvos teritorijai tik nuo bolševikų naujos invazijos ginti, tol lietuvių tautos giliausias interesas, kad nė vienas pašauktųjų nestotų."

Taip slaptosios rezistencijos, pilnai susitarusios su viešąja rezistencija, perspėti lietuviai vyrai į tą prievartinį kvietimą visai neatsiliepė.

Naciai įsiuto. Jie bandė primesti Vietinę rinktinę savo vadovybėn. Paskelbė potvarkį, kad Vilniaus krašto Vietinės rinktinės septyni batalionai pereina Jeckelno, SS vado Ryams, valdžion, kiti — gebietskomisarų žinion.

Kiek anksčiau Brigadefuehrer Harm, SS ir policijos vadas Lietuvoje, buvo pareikalavęs, kad Vietinės rinktinės štabas ir kariai prisiektų Adolfui Hitleriui. VR štabas tą priešaiškos tekstą atmetė. Tuo klausimu ginčai su vokiečiais tęsėsi iki Vietinės rinktinės likvidavimo.

Križei įvykus, per 1000 akademinių jaunuomenės Marijampolės VR karo mokykloje, iš anksto perspėtos, išsiskirstė su ginklais. Vokiečiam pavyko sugaudyti tikrai vieną jų šimtinę. Juos jie išsiuntė į Stuthofo koncentracijos stovyklą. Vietinės rinktinės štabo nariai buvo suimti 1944 m. gegužės 15 d. Pradžioje buvo patalpinti Salaspilio koncentracijos stovykloje prie Rygos. Vėliau jie buvo pergabenti į Stuthofo koncentracijos stovyklą. Apie vieną šimtą VR karių Gestapas suėmė, išvežė į Panevį ir 1944 m. gegužės 17 dieną sušaudė (Henrikas Žemelis, "Okupantų pinklėse", 1947, autoriaus leidinys; N. E. Sūdūvis, "Vienų vieni", 1964, psl. 158-186, "I laisvę" fondo leidinys).

Vietinės rinktinės štabas ir kariai nesutiko būti nacių apgaules objektu ir herojiškai pasipriešino nacių klatai.

Tuos kelis rezistencinės veiklos įvykius, kuriuose man teko aktyviai dalyvauti pateikiu, kad galėčiau paneigti dr. Algrido Vokietaičio man metamą, mano nuomone, sukurtą melagingą kaltinimą (257 psl.). Jis ten bando tvirtinti, kad 1943 m. gruodžio 29 d. aš pareikalavęs antrojo susitikimo su juo be liudininkų ir bandęs jį įtikinti, kad reikia organizuoti lietuviškąją diviziją su generaliniu inspektoriumi priešakyje kaip Latvijoje. O toji divizija Latvijoje buvo vokiečių vadovaujama.

Kaip galėjo iš manęs iškilti tokios nesąmonės siūlymas? Kaip ryšininkas tarp slaptosios ir viešosios rezistencijos aš kartu su kitais aktyviai kovojau ne tik žodžiais, bet ir veiksmais, kad Lietuvos kariuomenės daliniai būtų lietuvių karininkų vadovaujami ir kad jų paskirtis būtų ginti Lietuvos laisvę bei teritoriją. Visi nacių okupacijos metų bandymai mobilizuoti mūsų vyrus į vokiečių karinius bei darbo dalinius buvo subokotuoti slaptajam ir viešajai rezistencijai bendradarbiaujant. 1943 m. gruodžio mėn. pabaigoje vyko pasitarimai dėl karinių Lietuvos dalinių atsteigimo gyven- tojų ir Lietuvos turto apsaugai. Tie pokalbiai baigėsi leidimu organizuoti Vietinę rinktinę. Apie jokią vokiečių vadovaujamą diviziją tada nebuvo nė kalbos.

Anuo metu kvietimą išlydėti dr. Algridą Vokietaitį į Švediją priėmiau kaip draugišką mostą. Tada jau buvome sudarę bendrinį pagrindinį vadovaujantį veiksnį — Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą (VLIKą). Tad maniau, kad laicistinės grupės*) jau atsakė nuo Lietuvos Tarybos grupių diskriminacijos ir kad pradėdame nuoširdžiai bendradarbiauti taipgi su Lietuvių laisvės kovotojų sąjunga. 1943 m. gruodžio 28 d. atsisveikindami net pasibučiavom. Niekaid nemaniau, kad tai buvo daroma tokios nekollegiškos intrigos išvystymui.

Tas antrasis susitikimas be liudininkų skamba kaip ryškus falsifikatas. Kaip aš galėjau, ir kokia būtų prasmė VLIKo atstovą, vykstantį ryšiui su laisvuju pasauliu, įtikinėti, kad mes turime telkti savo vyrus į vokiečių karinius dalinius, kai aš veikiau radikaliai priešinga kryptimi, iki mane Gestapas suėmė? Antra, kaip aš galėjau reikalauti pasimatymo be liudininkų, kai visur ir visada Lietuvos nepriklausomybės idėją kėliau prie daugelio liudininkų ir drąsiai ją pareiškiau net Gestapo agentui Kurmiui kitų liudininkų akyvaizdoje, kaip aprašyta antrajame mano pavyzdyje.

Jeigu šis "Laisvės besiekiant" redaktoriaus man mes- tas kaltinimas nėra koks nesu- spiratimas, tai jis yra melagingas prasimanymas.

3. Viešosios ir slaptosios rezistencijos bendradarbiavimas ginant mokslus einančią jaunomene

Šiam klausimui pavaizduoti prisimintinas vienas būdingas pavyzdys, kaip prof. Juozas Brazaitis ir prof. Zenonas Ivinskis suėjo į artimą ryšį su švietimo tarėju dr. Germantu Meškausku jau 1941 m. pabaigoje.

Vokiečių ir sovietų karo pradžioje dr. Germantas-Meškauskas buvo įsitikinęs nacional-socialistas. Atvykęs į Lietuvą, buvo pasiryžęs organizuoti lietuvių nacionalistų partiją. Susidūręs su lietuvių sukilėliais ir su laikinosios vyriausybės nariais, pajuto artimą ryšį su savo naujais pažįstamais ir panoro kartu su jais kovoti už Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę. Toji jame įvykusi pozityvi metamorfėzė jį surišo su antinaciniu lietuvių pogrindžiu. Atrodė, jis pasinaudojo Konrado Valenrodo taktikos pavyzdžiu. Sudaręs planą su J. Brazaičiu ir Z. Ivinskiu, jisai sukludė vokiečių pastangas įvesti vokiečių kalbą į pradžios mokyklą, išvengė gimnazijų klasių mazinimo, su pogrindžio pagalba per tėvų komitetus sutelkus lėšas papildomų gimnazijų klasių lietuviams mokytojams apmokėti. Slaptajai ir viešajai rezistencijai bendradarbiaujant, buvo sukludytos vokiečių pastangos rasti įtakingą asmenį hitlerjugendui gimnazijose organizuoti. Kai vėliau vokiečiai rado vieną lietuvių, nacių pataikūną, slaptoji rezistencija perspėjo mokytojus, mokinius ir tėvus laikytis nuo to "organizatoriaus" atokiau.

Profesūra atsakė paskaitas skaityti vokiškai. Studentija jieskodavo ir rasdavo būdų išsiskirti nuo mobilizacijos, kraštutiniu atveju pasislėpdavo. Pagaliau švietimo tarėjas atsakė pritarti SS legiono organizavimui, buvo Gestapo suimtas 1943 m. kovo 16 d. ir nugabentas į Stuthofo koncentracijos stovyklą kartu su kitais lietuviams įkaitais. Karo pabaigoje užsikrėtęs šiltine mirė 1945 m. balandžio 10 d. (N.E. Sūdūvis, Vienų vieni, "Teise ir apskrumu buvo ginamas jaunimas", "I laisvę" leidinys 5 nr. 1964, p. 126-132; Stasys Yla, Žvėrys ir žmonės, "Germantas — vieniasis mintytojas, valenrodiška prigimtis", psl. 304-314, N. Prad. Marijos seserų spaustuvė, Putnam, Conn., 1951).

Taip bendradarbiaujant slaptajam ir viešajai antinacinei lietuvių rezistencijai, buvo išsaugota daug lietuviškojo jaunimo ir neleista suardyti jo švietimo eigos.

(Bus daugiau)

Mūsų mielam

A+ A

LEONARDUI KALINAUSKUI,

"Paramos" tarnautojui,

mirus,

sūnus — ARŪNĄ, RIMANTĄ, GEDIMINĄ su šeima bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" valdyba ir bendradarbiai

Toronto "Rambyno" tunto tuntininkui

a.a. v.s. LEONARDUI KALINAUSKUI

mirus,

sūnus — ps. GEDIMINĄ ir šeimą, ps. ARŪNĄ, sk. vytį RIMANTĄ, gimines, artimuosius ir Toronto seses-brolius su giliu liūdesiu užjaučia —

LSS tarybos pirmija

A+ A

JUOZUI BALTADUONIUI

mirus,

žmoną GRETĄ, dukras RŪTĄ, IRENĄ su šeimomis ir artimuosius didžio skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia —

Toronto skautininkės-ai

A+ A

BRONIUI JURĖNIUI

mirus,

jo žmoną MORTĄ, sūnų ALBERTĄ, brolius ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
Bronius ir Ona Vilimai
Sofija Kučinskienė

A+ A

ANTANUI IŠKAUSKUI

mirus,

žmoną MARIJĄ, šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

G. ir J. Dičpetriai
I. ir L. Adomavičiai

A+ A

STASIUI SIMONAIČIUI

mirus Lietuvoje,

broliui VLADUI SIMONAIČIUI ir jo šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

Čikaga, IL

Jolanta, Juozas, Rimas Karkliai

A+ A

inž. NAPOLEONUI MIŠKINIUI

mirus,

žmoną dr. MARTYNĄ MIŠKINIENĘ, dukrą DANUTĘ ir sūnų KĘSTUTĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Welland, Ont.

A. M. Čepukai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Lietuviai Šv. Tėvo JONO-PAULIAUS II audienčioje Romoje, kur buvo surengtos grandiozinės iškilmės šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga
Nuotr. "L'Osservatore Romano"

Vilties ženklas tikinčiajai Lietuvai

Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II pamokslas, pasakytas Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties šventėje 1984.III.4 Šv. Petro bazilikoje Romoje

1. "Būkite šventi, nes aš, Viešpats, Jūsų Dievas, esu šventas" (Kun 19, 2).

Šiais pirmojo šandieninės liturgijos skaitinio žodžiais drauge su jumis, broliai seserys, mintimis ir širdimi persikeliu prie šv. Kazimiero kars-to Vilniuje.

Šiomet sueina penki šimtmečiai nuo dienos, kai tos visai Bažnyčiai taip brangios relikviijos buvo sudėtos gimtojoje Dievo tautos žemėje. Jau penki šimtmečiai Lietuvos globėjas šv. Kazimieras gyvena savo tautoje su visu šventumo paveldu kaip Atpirkimo paslapties liudytojas ir kaip ženklas tos vilties, kuria esame išgelbėti (Rm 8, 24).

Jau penki šimtmečiai jis kalba savo tautiečiams ir drauge visiems tikėjimo broliams bei seserims švento Krikšto maldone: "Būkite šventi, nes aš, Viešpats, Jūsų Dievas, esu šventas".

2. Vakar Bažnyčia Lietuvoje pradėjo šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimą. Lietuvos vyskupam dalyvaujant Vilniuje iškilmingose koncertacijose prie Šventojo kars-to.

Norime šios sukakties minėjimą pradėti ir čia, šv. Petro bazilikoje, kur yra regimas Bažnyčios vienybės centras. Tokiu būdu visuotinė Bažnyčia išreiškia savo katalikiškąją vienybę su ta Bažnyčia, kurią Lietuvoje jungia per penkis šimtmečius išaugusi šv. Kazimiero tradicija. Galima sakyti, kad visa visuotinė Bažnyčia drauge su Romos vyskupu ir šv. Petro ipėdiniai pradeda dvasinę maldos kelionę į tą Vilniaus šventovę, kur išsišvystė Lietuvos globėjas. Tai tikėjimo ir meilės kelionė, kuri mus jungia ir vienija Jėzuje Kristuje, Dievo Sūnuje ir Marijos Sūnuje, jungia mus, kaip Dievo Tėvo sūnus, kaip tos pačios didžiosios Tiesos liudytojus — Tiesos, kuri išlaisvina žmogų Šventosios Dvasios jėga.

3. Šv. Kazimiero prisiminimas yra brangus sūnams ir dukterims tos žemės, kuri kitados išaugo Gimimo giminės didžiųjų kunigaikščių ir Jogailaičių skeptro valdžioje. Mane patį iki širdies gelmių jaudina prisiminimas to fakto, kad šis Šventasis yra gimęs karališkoje Krokuvos pilyje 1458 m. ir kad jis yra didžiojo Jogailaičio Kazimiero, Lenkijos karaliaus ir drauge didžiojo Lietuvos kunigaikščio sūnas, kad jo motina buvo Elzbieta Habsburgaitė, kuri buvo vadinama "karalių motina".

Kazimieras iš tėvo paveldėjo jo vardą. Jis buvo kilęs iš tos didžiosios giminės, kuri aprikštijo Lietuvą 1386 m. (tai gi beveik prieš 600 metų).

Kiek daug pasako jau vien faktas, kad to Krikšto paveldas per trumpą laiką išaugino tokį brandų šventumo vaisių! Kiek daug pasako tai, kad toje pačioje vietoje, kur protėviai priėmė tą istorinės reikšmės Krikštą, t.y. Vilniuje, nepraėjus nė šimtmečiui buvo palaidotas Šventasis!

Jame pasitvirtino tasai pašaukimas į šventumą, kuris yra perduodamas visai Dievo tautai ir per kartų kartas spinduliuoja į visus šv. Kazimiero tautiečius. Lietuvoje, Lenkijoje, o taip pat ir kitose krikščioniškose tautos neturksta tokiu, kurie per Krikštą priima Kazimiero vardą, trokšdami kad šv. Kazimieras būtų jiems vadas ir pavyzdys krikščioniškojo gyvenimo kelyje.

4. Žemiškasis Kazimiero kelias buvo trumpas: 26-eri metai. Bet drauge galima sakyti šv. Rašto žodžiais, kad šis trumpas gyvenimas "per trumpą laiką pasiekė tobulybės" (Išm 4, 13).

Žmogaus gyvenimo malonius ir tikrųjų jo moralinis subrendimas, o ypač Dievo ir artimo meilės laipsnis, — meilės, kuria žmogus įstengia užpildyti visas savo gyvenimo dienas.

Apie tai mums kalba šandieninės liturgijos skaitiniai: tiek psalmės autorius, tiek apaštalas šv. Paulius laiske filipiečiams, tiek pagaliau šv. Jonas savo Evangelijoje.

Apie Kazimierą, Jogailaičių giminės atžalą, su tikrumu galima pakartoti psalmės žodžius: "Tas, kurs vaikščioja nuseptas, daro teisybę ir mano savo širdyje, kas tiesu" (Ps 145/2), tuo būdu nurodant didelį jo gyvenimo tiesumą. To tiesumo vardan jis, kaip liudija istorikai, nevengdavo paveikti savo tėvą karalių, kai to reikalaudavo teisingumas valdinių atžvilgiu.

Kazimieras pirmiausia buvo Jėzaus Kristaus mokinys ir sekėjas, kuris apie save galėtų pasakyti apaštalo šv. Pauliaus žodžiais: "Aš ryžausi neįtekti visko ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų ir būčiau jame" (Fil 3, 8,9). Šis didysis troškimas buvo apėmęs visą jo sielą, tarytum kokia vidinė liepsna.

Jis buvo kaip tasai Evangelijos "atletas", kuris be paliovos "veržiasi į ateitį", bėga į tikslą... (plg. Fil 3, 13-14). Kazimieras vėlesniųjų kartų atmintyje išliko kaip uolus askeatas, kuris mažą kuo pasitenkino, bet pats iš savęs daug reikalavo.

5. Šventumo, su kuriuo toji jauna siela priartėjo prie Dievo Jėzuje Kristuje, pagrindinė versmė buvo meilė. Jėzaus m. ir kad jis yra didžiojo Jogailaičio Kazimiero, Lenkijos karaliaus ir drauge didžiojo Lietuvos kunigaikščio sūnas, kad jo motina buvo Elzbieta Habsburgaitė, kuri buvo vadinama "karalių motina".

Kazimieras taigi pasiliko Kristaus, Dievo Sūnaus, meilėje, tapdamas kaskart vis tobulėnui savo Mokytojo "draugu". Kartu jame vis stiprėjo apsisprendimas ir tas tvirtas

nusistatymas, apie kurį ir pats Mokytojas kalba apaštalam: "Aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte ir duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, — kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų" (Jn 15, 16).

6. "... Kad jūs mylėtumėte vienas kitą" (Jn 15, 12,17), sako Mokytojas. Ir mokinys bei sekėjas stengiasi parodyti šią meilę visame savo gyvenime.

Būdamas karaliaus sūnus, jis ypatingai parodė šią meilę nuolankiu tarnavimu kitiems, ypač vargšams, ligoniams, beturčiams. Štai ką apie tai skaitome jo gyvenimo aprašyme, kurį yra palikęs vienas autorius beveik Kazimiero bendramišis: "Gynė ir laikė tiesiog savais beturčių ir vargšų reikalus. Dėl to žmonės jį vadino vargšų gynėju. Nors buvo karaliaus sūnus, iš tėvų paveldėjęs kilmingumo garbę, jis nei savo elgesio, nei kalba kad ir su pačiais skurdžiausiais žmonėmis, niekada nepasirodavo aukštesniu (Liturgia Horarum). Visada prieš akis turėdavo mokinių kojas plaunančio Kristaus vaizdą ir jo žodžius: "Jei tad aš — Viešpats ir Mokytojas mazgojau jums kojas, tai ir jūs turite vieni kitiems kojas mazgoti" (Jn 13, 14).

7. Štai su koku šventumo paveldu karaliaus sūnus Kazimieras pasiliko savosios žemės Dievo tautoje, pasiliko kaip Lietuvos globėjas.

Šiandien mūsų širdys ir mūsų malda ypatingu būdu kryps-ta į tą žemę ir į tą tautą. Su meile apglėbiame visus Lietuvos sūnus ir dukteris. Nors geografiškai būdama Rytuose, Lietuva jau šeši šimtmečiai tikėjimo ir katalikiškos vienybės ryšiais yra susijusi su Šv. Petro sostu Romoje.

Mintimis ir malda trokštu pasiekti kiekvieną tos tautos sūnų ir dukterį.

Jus, brangieji broliai vyskupai, kurie Gerojo Ganytojo rūpestingumu, nepaisydami daugelio kliūčių, turite vesti lietuvių tautą išganyto keliu, stiprinami šviesaus ir ne kartą heroiško ištikimybės bei meilės Kristui ir Bažnyčiai liudijimo, kurį yra palikę daugelis vyskupų ir kunigų jūsų tėvynėje.

Jus, kunigai, uolūs ir ištikimi "Kristaus tarnai ir Dievo slėpinių tvarkytojai" (1 Kor 4,1). Jūsų tikėjimo šviesa, tikėjimo, kuris buvo užgrūdin-tas daugelio bandymų, išken-tėtų drauge su savo tikinčiais, tešviečia be paliovos žmonių akivaizdoje. Su ypatinga meile prisimenu senus ir ligonius kunigus, kurie nenuilstamai, iki paskutinio atodū-sio dirba Viešpaties vynuogyn-e.

Jus, (vienuoliai, -ės), kurie esate pasiaukoję Dievui Evangelijos patarimų įžadais. Visiško Dievui pasiaukojimo liudijimu ir tyliu, dažnai niekieno nepastebimu, bet kupinu artimo meilės darbų gyvenimu, jūs formuojate mistinį Jėzaus Kristaus Kūną.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Lietuva Amerikos sostinėje

"TŽ" bendradarbio

Vašingtone pranešimas

Lietuvos nepriklausomybės minėjimai JAV sostinėje Vašingtone nėra vienos dienos įvykis. Jie čia tęsiasi ke- liais tarpsniais. Šiomet Va-sario 16 išpuolė ketvirtadi-nį. Kaip įprasta, pirmoji ją paminėjo JAV valdžios radijo "Amerikos balso" lietuvių tar-nyba rytinėse 10 ir 12 v. lai-dose (Lietuvų jos girdimos 6 ir 8 v.v.).

Šalia JAV ir Lietuvos him-nų, buvo įpintos Čikagoje ir kaimyninėje Baltimorėje vy-kusių minėjimų ištraukos su gyvais kalbėjusių asmenų įtar-pais. Buvo perduotas JAV val-sybės sekretoriaus G. Šultzo sveikinimas šios šventės pro-ga ir taip pat Lietuvos at-stovo Vašingtone bei naujojo diplomatinio šefo dr. S. Bač-kio sveikinimo žodis lietuvių tautai.

Tas "AB" programos gali girdėti turintieji trumpų ban-gų radijo priimtuvus ne tik Lietuvoje, bet ir kitose pasa-lia dalyse. Tačiau klausyto-jams Vakaruose reikia neuž-miršti fakto, kad transliaci-jų metu satelitai būna nukreip-ti į Lietuvą ir, kiek žinoma, JAV vyriausybė nėra suinteresuota, kad tas programos ge-rai girdėtų ir Vakaruose gy-venantys. Svarbiausia, kad lai-das gerai girdėtų Lietuvą.

Lietuvos pasiuntinybėje

Vasario 16 d. vakare kvies-tiniai svečiai rinkosi į atnau-jintus Lietuvos pasiuntinybės rūmus Vašingtone. Pernai šiuo metu sostinė skendo giliame sniege. Tada Lietuvos pasiun-tinybėje nebuvo ir tradicinio priėmimo, nes vyko rūmų vi-daus atnaujinimo darbai.

Prie pasiuntinybės rūmų at-vykom dar prieš 6 v.v. Buvo giedras, šilto vakaras. Prie rūmų jau stoviniavo sve-čiai, žvalgydamiesi į kaban-čią Lietuvos trispalvę, į nau-jus pasiuntinybės langus ir šviesiai spindintį sienas. Kitaip po kapitalinio remon-to šį vakarą atrodė mūsų val-sybės rūmai, kurių jokia val-džia negloboja daugiau kaip 40 metų. Tačiau šį kartą val-džios biudžeto funkcijas at-liko išeivijos lietuviai, pa-siuntinybės rūmų restauravi-mui, be plačios reklamos, su-aukoję \$130.000.

Lygiai 6 v. įėjus į pasiun-tinybės rūmus, prieš akis at-skleidė maloni šviesa ir tvarka. Daug jaukesnis rūmų vidus negu buvo prieš tai. Kvies-tinių svečių susirinko apie 150. Visiems rankas spaudė Lie-tuvos atstovas dr. S. Bačkis ir jo žmona Ona. Lietuvos pasiun-tinybės Vašingtone rūmai šiuo metu puošiasi ne tik įvairiais nepriklausomos ir šių dienų Lietuvos suvenyrais, ne tik gausiai dovanotais lietuvių dailininkų kūrniais. Juose taip pat yra nemažai ir p.p. Bačkio sūnaus, aukšto Vati-kano pareigūno prel. Audriaus Bačkio suvenyrų, gautų jam einant diplomatinės pareigas įvairiuose pasaulio kraštuose. Bačkio šeima yra ne vienos kartos diplomatų šeima.

Gausūs pareigūnai

Lietuvos pasiuntinybėje svečių būryje matėsi valsty-bės departamentų pareigūnų, jų tarpe lietuviams gerai pa-žįstamas E. Derwinski. Matėsi savo laiką daug padėjęs Simui Kudirkai išlaisvinti dabarti-nis valstybės departamentu Rytų Europos ir Jugoslavijos skryiaus viršininkas Richard Combs, jn., vienas jo pavaduo-tojų — Mark Palmer, Baltijos skryiaus viršininkas J. Zero-lis su žmona. Dalyvavo ir už-sienio šalių ambasadų atsto-vai, jų tarpe šiuo metu čia pa-reigas einantis Australijos karo laivyno majoras Algis Di-

čiūnas su žmona Kristina, kuri dabar yra Vašingtono K. Done-laičio lituanistinės mokyklos tėvų k-to pirmininkė. Dalyvavo "Amerikos balso" direktoriaus pavaduotojas Melvin Levitsky, kurį laiką ejęs pareigas Mask-voje, keli amerikiečiai laik-raštininkai, parodę nemažai susidomėjimo naujai resta-ruota nepriklausomos Lietu-vos sala laisvajame pasaulyje.

Aplamai, laikantis etiketo, tokiuose oficialiuose priėmi-muose nesakomos kalbos, už-kandžiai irgi patiekiami pa-gal šių laikų etiketą. Manda-gūs patarnautojai per tris pa-siuntinybės svečių kambarius išsidėsčiusius svečius sklan-džiai aptarnavo. Gaila, kad šiais metais tautiniais drabu-žiais pasipuošusių svečių tar-pe buvo tik viena Gražina Ble-kaitienė. Kodėl ši tradicija iš-eina iš mados?

Sostinės katedroje

Sekmadienis, vasario 19, sostinėje buvo, sakyčiau, tikra pavasariška diena, palyginus su praėjusiais metais, kai dėl didelės sniego dangos viešiasis susisiekimas buvo beveik su-stojęs. Sostinės Šv. Mato ka-tedroje 10 v. Mišios būna at-našaujamos lotynų kalba ir jų metu gieda katedros choras. Jau ne pirmi metai tos Mišios artimiausią sekmadienį vasa-rio 16-tai dienai būna atnašau-jamos už Lietuvą. Per pasta-ruosius penkeris metus tas Mišias organizuoja Amerikos lietuviai, JAV užsienio tarny-boje pareigūnas Juozas Sima-nis, Vašingtono lietuvių ka-talikių veikėjas. Susitaręs su katedros vadovybe, jis pasi-rūpina, kad Mišias už Lietuvą atnašautų kun. Ralph Duffy, kuris ta proga pasako ir pri-taikytą pamokslą.

Šiomet, esant gražiam orui, Šv. Mato katedroje pamaldose už Lietuvą, iš anksto nieko apie tai nežinodami, dalyvavo pilna šventovės amerikiečių ir kitų tautų žmonių. Pirmuose su-louose buvo susodinta šimtinė Vašingtono ir apylinkių lie-tuvių.

Mišių atnašauti procesijoje prie altoriaus atėjo kun. R. Duffy, asistuojamas kelių ku-nigų, kurių tarpe buvo ir sostinės lietuvių kapelionas kun. dr. T. Žiūraitis. Šis prieš pa-mokslą lietuviškai perskaitė Evangeliją. Kun. R. Duffy pa-moksle priminė marksizmo-leninizmo pavojų laisvajam pasauliui, priespaudą ken-čiančią lietuvių tautą, kuri tebėra gyva, atspari ir nema-ža dalimi tikinti.

Aukas prie altoriaus atnešė jauni lietuviukai, Vašingtono K. Donelaičio lituanistinės mokyklos mokiniai. Aukojimo maldos buvo minima ir Lietu-va. Įspūdingiausias momentas buvo, kai Komunistų metu ka-tedros choras lietuviškai, aiš-kia tarėna giedojo "Marija, Marija", o Mišių pabaigoje su stipria vargonų palyda sugie-doją Lietuvos himną. Pernai visa tai apytęstėje katedroje nepadarė tokio įspūdžio, kaip šiomet, kai katedra buvo pil-nutėlė.

Įdomu, kad pradėdamas pa-mokslą kun. R. Duffy pasvei-kino pamaldose dalyvaujantį Lietuvos atstovą dr. St. Bačkį su žmona. Mišiose, šalia kitų, dalyvavo valstybės departa-mento Baltijos skryiaus virši-ninkas John Zerolis, kurio duk-ra buvo papuošta lietuviško-mis tautinėmis spalvomis, Aus-tralijos karo laivyno majoras Algis Dičiūnas su šeima, LB Vašingtono apyl. v-bos pirm. Virginija Gureckienė su vyru, LB ir VLIKO valdybų nariai, paskaitininkas "Draugo" re-dakcinio štabo narys Mykolas Drunga, svečias iš Cincinnati — dr. V. Bieliauskas ir daug kitų, kurių nemažą dalį suda-rė jaunimas.

Dalis svečių, dalyvavusių Vasario 16 šventės proga surengtame priėmimo Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 1984.II.17. Iš kairės: žydų bendruomenės atstovas adv. A. EPSTEIN, "Latvija-Amerika" red. A. KUNDRATS, "Bialaruski holas" red. M. ZINIAK su žmona, dr. A. VALADKA, Latvijos konsulas dr. E. UPENIERS
Nuotr. K. Raudžio

A. a. profesorius JUOZAS ERETAS, šveicaras, visą savo gyvenimą dirbęs Lietuvai, miręs Šveicarijos Bazelyje 1984 metų kovo 13 dieną

Apie egzilinę Lietuvos vyriausybę

Dr. Aleksandro Štromo pareiškimai Toronto Lietuvių namuose

Po dr. A. Štromo paskaitos tema "Sovietų Sąjungos krizė", skaitytos Toronte š.m. kovo 4 d. (žiūr. "TŽ" 12 nr.), jam pateikti klausimai daugiausia nukrypo į kitą temą, būtent, į lietuviš-kąją vidaus politiką. Išsiskyrė trys opūs klausimai: 1. Ar dr. Štromas, kaip egzilinės Lietu-vos vyriausybės šalininkas, pa-laiko tą nuomonę ir dabar? 2. Koks likimas ištiko vadina-muosius Kybartų aktus, min. St. Lozoraičiui mirus? 3. Ku-ris mūsų veiksmų Lietuvoje daugiausia žinomas?

Del egzilinės vyriausybės paskaitininko atsakymas buvo "taip" su dviem sąlygom: a. jeigu atsiras bent dvi valsty-bės, kurios tokią vyriausybę pripažins, b. jeigu ją pripažins ir daugumas lietuvių. Pirmoji prielaida yra šiuo metu žymiai pagerėjusi. JAV prezidento Reagano valdžia rodo palanku-mo kalbėti su viena kurios nors tautybės narių pripažin-ta vyriausybe, negu su kelio-mis atskiromis tos pat tautos organizacijomis. Jeigu mūsų egz. vyriausybę pripažintų JAV-bės, tai greičiausiai ją pripažintų ir Britanija, kuri jau seniai turi egzilinę Len-kijos vyriausybę.

Vadinamieji Kybartų aktai buvo du: a. min. St. Lozorai-tis skiriamas Lietuvos diplo-matijos šefu, b. A. Smetonai mirus, min. St. Lozoraičiui perduodamos Lietuvos valsty-bės prezidento pareigos. Pir-masis aktas jau yra įvykdytas. Antrasis aktas tuo tarpu nėra net viešai paskelbtas. Mano-ma, kad velionies testamente yra kokios nors sąlygos tam antrajam aktui paskelbti. Nu-siminti esą nereikia, nes pats velionis ne taip jau seniai bu-vo tam pačiam dr. Štromui pa-taręs nesirūpinti, nes tas da-lykas esąs sutvarkytas.

Opiausias ir sunkiausias uždavinys būtų prieiti prie to, kad visi lietuvių už egzi-linę vyriausybę pripažintų. Tą procedūrą dr. Štromas įsi-vaizduoja taip.

Kai tik antrasis Kybartų aktas bus paskelbtas, iš dip-

lomatų, kaip iš Lietuvos valsty-bingumo tarptautinės teisės atžvilgiu tęsėjų, turėtų išeiti legali iniciatyva egzilinės vy-riausybės galvai paskelbti. Šalia tos galvos stovėtų lyg ir dveji parlamento rūmai. Vie-nu jų būtų VLIKO taryba, kuri, pagal paskutinįją Lietuvos konstituciją, galėtų vadintis egzilinės vyriausybės taryba. Antruosius rūmus sudarytų PL Bendruomenė, besiremianti PLB seimu. Kiekvienas svar-besnis "įstatymas" turėtų tu-rėti abiejų rūmų pritarimą. Kodėl visi lietuvių negalėtų tokiai "valdžiai" pritariti?

Į klausimą apie dabartinių veiksmų populiarumą Lietu-voje paskaitininkas atsakė, kad ten yra žinomas tik VLI-Kas. Tiesa, jie negalėtų nė išskaičiuoti visų VLIKO gru-pių bei partijų, bet jiems im-ponuoja faktas, kad VLIKe yra susispietę visų patrioti-nių ideologijų lietuviai, va-dinasi, jis jungia visus.

Klausimą apie išeivijos vaid-menį dr. Štromas pat paaiški-no. Būsimos Lietuvos veidą nu-statys pati tauta Lietuvoje, tačiau negalime mažinti ir išeivijos reikšmės. Visi anksty-vesni revoliuciniai ir dikta-tūriniai sąjūdžiai rodo, kad išeivija paruošia ateities pla-nus, kurių vietoje gyveną tau-tiečiai, būdami prispauti, negali svarstyti. Išeivija te-gul paruošia kelis planus, o iš priepaudo pakilusi tauta vieną iš jų pasirinkti ir įgyven-dins.

Dr. Štromo paskaita du kar-tus buvo pertraukta gausiu plojimu, visiems sustojus. Po jos ypatingai pakilia nuotai-ka nuskambėjo "Lietuva bran-gi". A.R.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Nemokamai viena pora džinsų

Wrangler

jei, čia apmokėję maitą, siųsite į Lietuvą oro paštu siuntinį, sveriantį daugiau kaip 6 kg. Tai galioja iki š. m. balandžio 30 d.

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE
A DIVISION OF 547319 ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2M8
Tel. 532-3042

Mes priimame siuntimui naujas prekes, atneštas siuntėjo į mūsų įstaigą
Kainos siuntinių oro paštu: iki 6 kg — \$50,00, 7 kg — \$58,00,
8 kg — \$65,00, 9 kg — \$69,00, 10 kg — \$72,00.
Banderolės (paprastu paštu): 5 kg — \$19,00, 10 kg — \$34,00.
Visi siuntiniai apdrausti.
Mūsų įstaiga Hamiltone: 747 Barton St. E. Tel. 544-3603

Wrangler

Standartinis
dovanų siuntinys:

4 poros džinsų (dvi — moteriškų, dvi — vyriškų) oro paštu iki 3 kg; įskaitant visus mokesčius ir paruošimą, **kaina \$225.**
Siųskite užsakymus paštu su nurodymais į mūsų įstaigą Toronte. Pristatymas garantuotas
Patarnaujame taipogi ir keltinijų į Lietuvą reikaluose

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NUSIAUBĖ ŠYŠOS UPE

Algirdas Kizevičius ir Alis Balbierius, Gamos apsaugos komiteto darbuotojai, "Komjau-nimo tiesos" 53 nr. atskleidžia pernai Šyšos upę ištikusią tra-gediją. Esą 1983 m. gegužės 8 d. Šilutės rajono Vainuto sovchozo traktorininkas Feliksas Dobra-volskis, važiuodamas traktoriu-mi, nulaūžė amoniakinio vanden-dens cisternos čiaupą. Saugyk-lę jis buvo vienai vienas. Pa-stebėjęs trykštantį amoniaki-nį vandenį, bandė užkimšti sky-lę, bet apsidėgino rankas ir pats apsvaigo. Parvažiavo namo ir sovchozo vadovybė painformavo tik kitos dienos rytą. Jokių priemonių nelaimei sumažinti nesiėmė sovchozo agronomas P. Krūnys, nuvykęs saugyklon; ty-lėjo ir direktorius J. Rylšiškis. Tad iš saugyklos iš Šyšos upę me-lioracijos grioviui nutekėjo apie 5,4 tonos amoniakinio vandens. Rajono gamtos apsaugos inspek-torius E. Klova apie masinį žu-vų kritimą sužinojo tik po trijų dienų, kai jam kažkas telefonu paskambino iš kito ūkio. Vaiz-das buvo tikrai liūdnas: "Žuvys Šyšoje krito daugelio kilometrų ruože. Ne tik žuvys, bet ir kitų gyvūnų — smulkiausi vandens bestuburiai. Buvo pats pavasario gražumas — gegužės pradžia. Speciali šešių žmonių komisija ilgai vargo, kol įvertino nuosto-lius, padarytos vietos žuvininkyste-i. Nuniokytos upės atkarpioje buvo išskirta 10 kontrolinių ba-relių. Juose kruopščiai suskai-čiuotos visos kritusios žuvys. Taip sužinotas bendras kritu-sių žuvų skaičius: 177.984 kuojos, 17.604 ešeriai, 7.452 šapalai, 4.212 lydekų, 12.366 karsiai, 25.866 aukšlės ir 162 vėgėlės..." Gamos apsaugos komitete žuvininkystei padaryti nuostoliai įvertinti 62.444 rubliais. Pana-ši nelaimė su amoniakinio vandeniu 1983 m. balandžio 29 d. įvyko Telšių rajono Ariškos sovchoze. Ten iš traktorininko R. Rapalio netvarkingos cister-nos trys tonos amoniakinio vanden-dens nutekėjo į Žarnos upelį ir pasiekė Miniją. Žuvininkystei buvo padarytas 27.000 rublių nuostolis. Ir šiuo atveju sovchozo vadovai nelaimei stengėsi nuslepti.

SOKIŲ VAKARAI

Tomas Matelinskas "Komjau-nimo tiesos" kovo 17 d. laidoje paskelbė rašinį "Sokių laisvės be-ieskant", aptariantį kauniečių laisvalaikio problemas. Šešta-dienių vakarais Laisvės alėja bei kitas centrinės gatvės už-plūsta jaunimas. Praeiviu mi-nioje tada tepamatys vos vieną kitą vyresnį žmogų. Jaunuoliams primągų netruksta sokių salėse, "Laisvės", "Romuvos", "Santako-s" kino teatruose, laukia Kau-no dramos teatras, kavinės ir restoranai. Problema betgi iš-kyla mokslus baigusiam vyres-nio amžiaus jaunimui. Tokie dar jauni specialistai aprūpinami darbu, pastogė, bet darbovietės nesirūpina poilsio vakarais. Perna "Kauno statybos" kultūros namai penktadieniais reng-davo vakarus "Kam per 25". T. Matelinskas pasakoja: "Tiesa, vienintelį kartą per savaitę ir

dar — darbo dieną. Vis dėlto tai buvo šis tas. Šiomet nei čia, nei kitur tokie vakarai nebeorga-nizuojami. Miesto laikraštyje buvo skelbiama, kad panašūs va-karai vyks "Pergalės" klube. Taip, jie rengiami, tačiau čia besirenkantiems pasiūlyti — dažniausiai apie 40 metų. Be to, šis klubas nuo seno "garsėja" tuo, kad čia pardavinėjama degtinė (laikoma mineralinio vandens buteliuose). Taigi — daug gir-tų, be to, patalpos prašosi re-konstruojamos, prasta čia ir mu-zika. Yra buvę, kad pardavinė-jama po du bilietus, kurių bend-ra kaina viršija nustatytą. Ap-vertikina padėtis ir kituose mies-to pakraščių klubuose — "Inka-re", J. Janonio popieriaus fabri-ke ir kitur. Taigi kyla pagrįstas klausimas: kodėl žmonės, nu-gyvenę ketvirtį amžiaus, įdėję daug pastangų specialybei įgyti, šiandien liko užmiršti? Kodėl vyresniuosius šokėjus stengia-masi "nustumti" į miesto pakraš-čių klubus?..."

SAVIVEIKLINIS CIRKAS

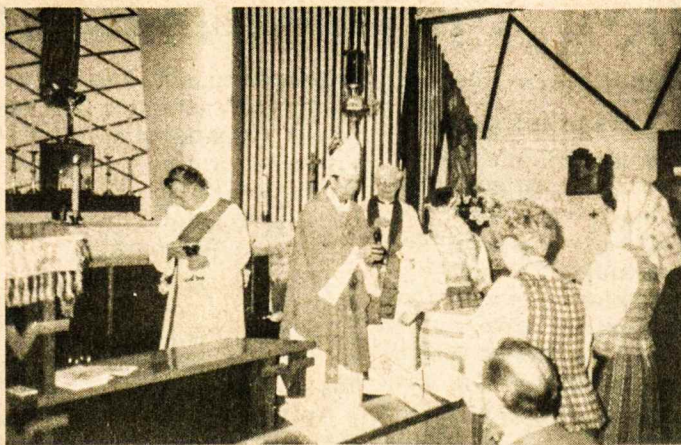
Saviveiklinį cirką "Sypsena" yra suorganizavę Šakių kultūros namai. Naują jo programą paruošė saviveiklos žymūnas Juozas Endriukaitis. Žiūrovams ypač patiko akrobatas su dvira-čiu Kestutis Bosaitis, gimnastė Jolanta Žemaitė. "Sypsena" dabar jungia apie 30 įvairiaus amžiaus žmonių. Tas cirkas namie ir gastrolėse jau yra pasi-rodęs 180 kartų. Ypač sekmin-gos buvo išvykos į Maskvą ir Kaliningrado sritį.

KIAURI KIBIRAI

"Tiesos" š.m. 22 nr. Palango-ję gyvenantis V. Valenta skundžiasi redakcijai: "Praėjusių metų pabaigoje Klaipėdos tie-kimo įmonės parduotuvėje Pa-langos katilinių ir šilumos tink-lams nupirkome penkiolika emaliuotų kibirų. Įpylus vanden-dens, paaiškėjo, kad visi jie kiau-ri. Minėtus kibirus pagamino metalo dirbinių gamybinis su-sivienijimas "Nemunas". Tokia produkcija šiam kolektyvui gar-bės nedaro. Brokas turi kiek-vienam akis badyti".

MEŠKERIOTOJŲ VARŽYBOS

Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija respublikinės poledi-nės žūklės pirmenybės surengė Kauno mariose. Ant ledo susi-rinko 35 komandos iš 29-tių draugijos skyrių. Jos buvo pa-dalintos į miestų ir rajonų gru-pes. Daugiausia žuvų — 2085 gramus miestų grupėje sugavo pirmoji Vilniaus komanda, laimė-dama pereinamąją taure, kuri kelerius metus buvo pas kau-niečius. Pereinamąją taure ra-jonų grupėje išsikovojo Prienų komanda, sugavusi 2650 gramų žuvų. Varžybom buvo skirtos trys valandos. Individualiose varžybose, trukusiose dvi va-landas, geriausiai sekėsi vil-niečiui V. Visockiui, sugavusi 485 gramus žuvų. Jose daly-vavo 29 meškeriotojai. Jų bend-ras laimikis — 4,6 kg žuvų. Tik penki iš jų neprisiviliojo nė vie-nos žuvelės. Trylika miestų komandų per varžbas sugavo 14,8 kg žuvų, o dvidešimt dvi rajonų komandos — 16,3 kg. V. Kst.

Winnipeg lietuvų parapija 1984.III.11 surengė iškilmingą šv. Kazimiero sukakties šventę savo šventovėje. Viršuje — vietos arkivyskupas A. EXNER pamaldų metu, MYKOLAS JANUŠKA, apdovanotas popiežišku medaliu, tarp klebono kun. J. BERTAŠIAUS ir arkivyskupo A. EXNERIO; apačioje — vėliau pamaldose 1984.II.19, sol. S. ZIEMELYTĖ, atlikusi meninę programą, akompaniatorius J. GOVEDAS, programos pranešėja V. BALČIŪNAITĖ

Winnipeg, Manitoba

ŠVENTO KAZIMIERO ŠVENTĖ. Šaltai ir saulėta kovo 11 d. rytą šv. Kazimiero parapija minėjo Lietu-vo ir savo parapijos globėją. Mi-šias laikė Winnipeg arkivysku-pas Adam Exner su kunigų pala-yda, kurią sudarė šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Bertašius, mons. O. J. McInerney, mons. D. W. Jamieson, kun. L. Moore, dįjonas W. Kowalski, kun. T. Nagengast. Skaitymus šv. Mišių metu atliko Eugenijus Kalasauskas, Danutė Skolny, kun. J. Bertašius, dįjonas W. Kowalski, Zita Bersėnaitė ir Mišių tarnau-tojai.

Išsamų pamokslą pasakė arkiv. Adam Exner, prisiminėdamas liūdną K. Bendrijos būklę Lietuvo-jė ir skatinėdamas visus prisidė-ti prie jo kovos.

Atnašų procesiją atliko KLB Winnipeg apylinkės valdybos na-riai: Yoana Razmaite, Danutė Skolny, Vida Balčiūnaitė, Mari-jus Timmermanas. Mišiose giedo-jo sol. Slava Žiemelytė, vargonais palydint muz. Jonui Govedui. Da-lyvavo visa eilė garbingų svečių, jų tarpe ir Winnipeg burmistras William Norrie su ponia. Svečiai buvo gražiai priimti Juozo Grabio ir Everesto Fedaro.

Po pamaldų svečiai ir dalyviai rinkosi parapijos salėje koncer-tui ir vaišėms. Programos prane-sėja Vida Balčiūnaitė gražiai pa-sveikino visus dalyvius ir primi-nė šios šventės svarbą visiems lietuviams. Sol. S. Žiemelytė la-bai gražiai pagiedojo visą eilę šiai progai tinkamų giesmių ir pa-dainavo keletą lietuvių kompozito-rų dainų. Jai akompanavo muz. J. Govedas.

Skaniais ir gražiais vaišės paruo-šė šeimininkės Judy Barkauskaitė, Danutė Skolny ir Hilda Sarauski-ė. Visiems pasisotinus, sekė oficiali programos dalis, kuriai vadovavo Vida Balčiūnaitė.

E. Fedaras skaitė trumpą pa-skaitą anglų kalba apie šv. Kazi-miero gyvenimą ir jo vaidmenį lietuvių tautoje. Sveikino arkiv. A. Exner ir burmistras William Norrie. Sveikinimus raštu perskai-tė V. Balčiūnaitė.

Kun. J. Bertašius įteikė šv. Kazi-miero medalius garbės svečiams ir kai kuriems parapijos nariams už jų ilgametį darbą parapijoje. Medalius gavo arkiv. A. Exner, burmistras W. Norrie, parapijos komiteto nariai — M. Januška, St. Ramančiauskas, M. Janušienė, D. Skolny, J. Barkauskaitė ir K. Ma-žeika; vargonininkė Renata Ramančiauskaitė, Mišių tarnautoja Brigita Barkauskaitė, angliškų Mišių koordinatore Mary Capri ir vargonininkas Teddy Velosa; šv. Kazimiero šventės rengėjai: Ev. Fedaras, H. Sarauskiene, M. Bag-donienė, V. Borax, M. Timmer-manas ir V. Balčiūnaitė; Winni-pego Žmogaus teisių komiteto na-riai — kun. Patrick ir kun. Edy Moranol.

Didelę staigmeną padarė arkiv. A. Exner, įteikdamas Šv. Tevo "Bene merenti" medali Mykolui Janušai, kuris pasižymėjo ilga-mečiais darbais Winnipeg šv. Kazimiero parapijos komitete.

Gili padėka ir pagarba tenka vyriausiam minėjimo rengėjui, kun. J. Bertašui už jo pastangas ir rūpesčius, rengiant tokį puikų ir iškilmingą minėjimą. Bravo! Zita Bersėnaitė

GAVENIOS REKOLEKCIJOS šv. Kazimiero šventovėje bus balan-džio 12, 13, 14 ir 15 dienomis. Va-dovaus kun. dr. V. Skilandžiūnas iš Otavos. Šiuo patikslinama ži-nutė "TŽ" 13 nr., kur išspausdinta: "Rekolekcijos — nuo ketvirta-dienio iki penktadienio". Turėjo būti — iki sekmadienio. Ks.

Hamilton, Ontario

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ MIR-TIES SUKAKTIS skautai paminė-jo vasario 26 d. pamaldomis ir spe-cialia sueiga. Kristina Aušrotai-tė kalbėjo apie šv. Kazimiero reikšmę lietuvių tautai ir skautų organizacijai. Meninėje progra-moje buvo eilėraščiai, kanklės, dainos, humoristinis vaizdelis apie šv. Kazimierą, ištrauka iš pogrindžio spaudos ir malda iš šv. Kazimierą.

Kaziuko mugėje kovo 25 d. lanky-tojai matė vyr. skaučių ir vyčių kandidatų parodėlę apie šv. Kazi-mierą — rašinius, kilmės medį, straipsnius iš spaudos ir kt., lie-tuviškus rankdarbius, gintari-nius papuošalus, kulinarinius ga-minius.

Loterijai vertingus laimikius aukojo: E. Antanaitienė, K. Bart-kienė, O. Gutauskienė, K. Jokū-bauskienė, M. Kazlauskienė, J. Kažemėkas, "Knight's TV" sav. A. Pilypaitis, A. Kybartas, Pr. Kri-vinskienė, dr. V. Kvedaras, A. Liaukus, A. Pietrantonio, M. Pusede-rienė, M. Raupėnienė, A. Stanai-tienė, V. Stanaitienė, L. Stunge-vičienė, M. Vegetaitė. Sekminga buvo ir smulkii daiktų loterija, kurioje darbovosi patys mažiaus-i. Gražiai papuošti prekių sta-lai viliojo lankytojus, kurie juos aptuštino.

Šiam renginiui talkino vyresnio-sios kartos skautai, rėmėjai ir te-vai. Ypač daug dirbo šeimininkė p. Deksnienė su savo padėjėjomis. Liko neatsiimti šie loterijos lai-mikiai: gintariniai karoliai 38 nr. geltonas, megzta lovatiesė 38 nr. geltonas, austa pagalvėlė 77 nr. mėlynas, dešra 251 nr. oranžinis, megzta servetėlė 354 nr. geltonas. Skambint vakarais D. Gutauskie-nei tel. 529-6982.

Visiems talkininkams, rėmėjams ir visuomenei už moralinę ir mate-rialinę paramą nuoširdžiai dėko-jame.

"Šatrijos—Nemuno" tunto vadija

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, išikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaupas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10 1/2%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Ona Gineitytė-Prunskienė, daug kančių patyrusi Sibiro tremtyje, mirė vasario 22 d. Čikagoje, sulaukusi 96 metų amžiaus. Sibiran ji buvo išvežta su pirmąja tremtinių banga 1941 m. Ten mirė jos vyras Juozas, kartu su jais Lietuvoje gyvenęs senelis kun. Petras Prunskis, velionies broliai Pranas, Juozas ir Karolis Gineičiai, brolinė Domicelė Gineitienė. Velionės jos palaikus surado lavonų krūvoje, pati palaidojė ir savo globon pasiėmė du našlaičiai li-kusius vaikus. Stalinui mirus, su tais našlaičiais bei oficialaus leidimo grįžo okupuoton Lietu-vo, dirbo tarnaitė vieno gydyto-jo šeimoje. Čia vel jos laukė skaudus smūgis — buvo suimta iš Sibiro grįžusi sesuo Marija Žulienė ir mirė kalėjime po tre-jų metų. Į JAV velionė atvyko 1960 m., kai jos sūnui kun. dr. Juozui Prunskiiui pavyko prieti prie viešėjusio N. Churščiovo ir paprašyti, kad jis motinai išleis-tų pas JAV gyvenančius jos vai-kus. Juos visus rado gyvus, tik sūnus Vladas jau buvo miręs. Tad mirdama paliko plačią savo giminę: dukteris — Anelė Prun-skytė, dr. Ona Garūnienė, miru-sio sūnaus Vlodo žmoną dr. Albi-ną Prunskienę, sūnus — Juozą ir Joną. Po gedulinio pamal-dų šv. Marijos gimimo šventov-je vasario 25 d. palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse netoli anksčiau mirusio sūnaus Vlodo. Laidotuvių apeigas ka-pinėse atliko sūnus kun. dr. J. Prunskis.

Albinas Prizgintas, muzikas ir vargonų virtuožas, dirbęs vargonininku episkopalų Šv. Jono šventovėje Elizabete, persikėlęs Arizonon. Ten jis vargonininkau-s Šv. Mykolo Arkangelo šven-tovėje Tuscone, kuri turi dve-ju didelius vargonus. Jam teks vadovauti berniukų chorui ir mišriam chorui. Parapijos va-dovybė A. Prizgintui parūpino namą ir didelį koncertinį for-tepijoną.

Lietuvių tautodailės instituto Niujorko skyrius kovo 9 d. įsi-jungė tautinių drabužių parod-on "Heritage of National Cos-tume Design", kuri atidaryta "Gallery at Hastings on Hud-son" ir veiks iki gegužės 6 d. Pa-rodai parūpinti trys tautiniai drabužiai ir keli audiniai. Vien-as zanavykų srities tautinis drabužis, priklausantis A. Mac-kevičienei, yra austas Lietuvo-jė 1938 m. Kitą zanavykų srities drabužį šiai parodai išaudė M. Kvedariene. Trečias tautinis drabužis, austas dail. A. Tamo-šaitienės 1970 m., gautas iš R. Karvelienės.

Venecuela

VLB Maracaibo apylinkės val-dyba lig šiol Vasario 16 paminė-davo savo nario inž. Alfonso Pau-lausko parūpintą pusės valand-os radijo programą. Šiometi-niam minėjimui buvo nutarta pasirinkti spaudą — įdėti ket-veričio puslapio apmokamą skel-bimą į daugiausia skaitytųjų turintį "Panoramos" dienraš-tį. Sumanymas pareikalavo dide-lių lėšų, bet jos, pasak valdy-bos pirm. Vytauto Korsako, leng-vai buvo sutelktos bendromis jėgomis. Skelbimo brėžinius paruošė inž. Lina Mažeika, teks-ta — inž. A. Paulauskas. Skel-biman buvo įjungtas Europos ži-mėlapis su pažyte Lietuva, at-skirai parodant didesnę jos dalį su pagrindiniais miestais, geografiniais duomenimis. Pa-grindinė antraštė skelbė: "Lie-tuva nori būti laisva", baigiami — "Todėl Lietuva, šaukiasi laisvės". Tarp tų dviejų antraš-čių buvo sutelkti istoriniai du-me-nys su 1918 m. atgauta ne-priklausomybe, jos praradimu I. D. karo metais, dabartine sovie-tine okupacija, lietuvių tautos kančiomis. VLB Maracaibo apy-linkės valdybos pirm. V. Korsa-kas džiaugiasi, kad į valdybos pasirašytą skelbimą buvo gauta daug palankių atsiliepimų bei sveikinimų.

Brazilija
Vasario 16-ja Sao Paulo lietu-viai minėjo vasario 19 d. pamal-domis šv. Juozapo parapijos šventovėje. Mišias koncelebra-vo klebonas kun. P. Gavėnas, SDB, kun. F. Jokūbauskas ir iš Urugvajaus atvykęs kun. J. Su-kackas, SJ. Akademinėje dalyje kalbėjo lietuvių kilmės rašyto-jas Henrikas Losinskas-Alves, vadovaujantis Brazilijos rašy-tojų sąjungos meno bei kultū-ras kritikų skyriui. Meninė pro-grama pradėjo Liucijos Banytės vadovaujamas "Volungės" cho-ras, jos paruošta jaunųjų šokė-jų grupė "Gintaras", užbaigė "Rūtos" šokėjai su savo vadove

M. Pavilionyte ir "Nemuno" gru-pė, vadovaujama R. Bendorai-čio. Lietuviškai programą pranešinėjo N. Guzikauskaitė, por-tugališkai — J. Šermukšnis. Mi-nėjimas užbaigtas visų dalyvių sugiedotu Tautos himnu.

A. a. kun. Vladas Šatas, OFM, sulaukęs 71 metų amžiaus, mi-rė Rio mieste š.m. sausio pabaigoje. Velionis su tėvais atvyko Brazilijon, čia įstojo pranciško-nų vienuolių. Kunigystės šven-timus gavo 1940 m. lapkričio 24 d. Grodavo vargonais, diriguo-davo chorui, dažnai talkindamas lietuviams, ypač Rio mieste, kur praleido paskutiniuosius 20 metų.

Argentina

Buenos Aires lietuviai apgai-lestauja Aušros Vartų parapijos klebono kun. Juozo Petraičio, MIC, išvykimą Australijon, kur jam teks vadovauti šv. Kazimie-ro lietuvių parapijai Adelaidėje. Perna jis ten buvo nuvykęs talkinti susirgusiam klebonui kun. A. Spurgiui, MIC, bet po trijų mėnesių grįžo Argentinon. Marijonų vienuolijos gen. kun. F. Grabowskis jį dabar pasky-rė tos parapijos klebonu nuo š.m. sausio 1 d. Išvykimas iš Ar-gentinios užsidelsė, nes gauti imigranto vizai Australijon reik-ia kelių mėnesių. Argentinon kun. J. Petraitis, MIC, atvyko 1963 m., pradžioje dirbė Rosa-rio mieste, po trejų metų buvo perkeltas į Buenos Aires, pa-skirtas Aušros Vartų parapijos klebonu. Čia jam teko dirbti ir su lietuviams, ir su argentinie-čiais.

Britanija

Užgavėnių vaišės Nottinghamo lietuviams ukrainiečių klube surengė Lietuvių moterų draugija. Gausius dalyvius pasveikino pirm. F. Damaševičienė, vaišių stalus palaikino kun. S. Matulis, MIC. DBLS skyrius pirm. K. Bivainis džiaugėsi, kad moterys tęsia lietuviškas tra-dicijas, bendrais pobūviais stip-rindamos lietuvių ryšius. Moterims už lietuviškus patieka-lus ir blynus padėkojo dr. S. Kuzminskas.

Vasario 16 minėjimą DBLS Mančesterio skyrius surengė lietuvių klube vasario 11 d. Minėji-mui vadovavo valdybos pirm. A. Jaloveckas. Paskaitą apie Lie-tuvos nepriklausomybės kovas skaitė H. Vainėkis, primindamas ir dabartinį tautos ryžtą vėl atgauti prarastą laisvę. Ty-los minute pagerbtį visi žuvsieji laisvės siekėjai. M. Ramo-nas padeklamavo iš Lietuvos gautą eilėraštį "Lietuva mano tėvynė", susietą su pokarinėmis partizanų kovomis. Minėjimas užbaigtas Tautos himnu. Aukos buvo renkamoms Vasar 16 gimnazijos paramai.

A. a. Antanas Petrauskis, gi-męs 1900 m. Kuršėnuose, mirė š.m. sausio 29 d. Derbyje. Ne-priklausomos Lietuvos kariuo-niam minėjimui buvo nutarta pasirinkti spaudą — įdėti ket-veričio puslapio apmokamą skel-bimą į daugiausia skaitytųjų turintį "Panoramos" dienraš-tį. Sumanymas pareikalavo dide-lių lėšų, bet jos, pasak valdy-bos pirm. Vytauto Korsako, leng-vai buvo sutelktos bendromis jėgomis. Skelbimo brėžinius paruošė inž. Lina Mažeika, teks-ta — inž. A. Paulauskas. Skel-biman buvo įjungtas Europos ži-mėlapis su pažyte Lietuva, at-skirai parodant didesnę jos dalį su pagrindiniais miestais, geografiniais duomenimis. Pa-grindinė antraštė skelbė: "Lie-tuva nori būti laisva", baigiami — "Todėl Lietuva, šaukiasi laisvės". Tarp tų dviejų antraš-čių buvo sutelkti istoriniai du-me-nys su 1918 m. atgauta ne-priklausomybe, jos praradimu I. D. karo metais, dabartine sovie-tine okupacija, lietuvių tautos kančiomis. VLB Maracaibo apy-linkės valdybos pirm. V. Korsa-kas džiaugiasi, kad į valdybos pasirašytą skelbimą buvo gauta daug palankių atsiliepimų bei sveikinimų.

Lenkija

Šv. Kazimiero 500 mirties me-tų sukaktį Suvalkų trikampio lietuvių paminėjo kovo 4 d. iš-kilmingomis pamaldomis Seinų bazilikoje. Mišias aukojo ir pa-mokslą sakė Punsko parapijos klebonas kun. Ignas Dzirmeika. Jaunimas meldėsi rinktiniais poetų žodžiais, giedojo Punsko parapijos choras. Pamaldose kaip svečias dalyvavo Lomžos pagalbinių vysk. Edvardas Sam-sel. Romon buvo pasiūsta svei-kinimo telegrama, reiškianti solidarumą ten į šikilmes su-sirinkusiems lietuviams.

Vroclavo bei apylinkių lietu-viai šv. Kazimiero sukaktį pa-minėjo vasario 25 d. pamaldomis Vroclavo katedroje, kurioje yra Aušros Vartų Dievo Motinos ir šv. Kazimiero koplyčios. Mišias aukojo ir pamokslą lenkiškai sakė Vroclavo arkivyskupas Gul-binovičius, lietuviškai — kun. Alfonsas Jurkevičius. Vroclavo lietuvių bendruomenė jungia apie 120 šeimų. Šv. Kazimiero sukakties minėjimo proga buvo gauta sveikinimo telegrama iš popiežiaus Jono-Pauliaus II, visiem teikianti apaštalinį pa-laiminimą.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19

VENOS SAVAITĖS

Gegužės 21	Rugsėjo 10
Liepos 10	Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvičiantis
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dova-nas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, grei-tą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našėnaitė-Simon

Lietuvių šventės Lenkijoje

Jaruzelskio vyriausybei paskelbus karą stovį, visa lietuvių veikla Lenkijoje buvo sustabdyta. Pasibaigus tam suvaržymų laikotarpiui, lietuvių veikla vėl atgijo. Žymiausias ir didžiausias jų renginys buvo Dariaus Girėno skrydžio minėjimas prie jų paminklo Pščełnike 1983 m. liepos mėnesį. Po tų iškilmų stengiamasi ir toliau rūpestingai prižiūrėti paminklą, jo aplinką, pastatyti namelį — muziejėlį.

1984 m. pradžioje išleistas masinėle rašytas žiniaraštis „Pajūrio lietuvis“ — jau 7-tas nr. Jį leidžia Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Štettino (Ščecino) skyrius. Kairiajame kampe — ranka piešta spalvota Gedimino piliis Vilniuje su ant jos plevėsuojančia Lietuvos trispalve. Pradžioje sveikinami savieji tautiečiai, linkima visiems sveikatos bei sėkmės.

Susirinkimas

Žiniaraštyje aprašyta Štettino lietuvių veikla — paruošiamasis skyriaus valdybos posėdis ir pati Vasario 16 šventė, kuri iškilmingai buvo atšvęsta vasario 19 d. Iš ryto ukrainiečių klubo patalpose įvyko plačios apylinkės lietuvių susirinkimas. Jame dalyvavo 49 vietinio ratelio — skyriaus nariai ir svečiai: „Aušros“ redaktoriai ir centro valdybos atstovai Eugenijus Petruškevičius, kan. Alfonsas Jurkevičius, kun. Bronius Kuculis, Danutė Moščinskienė iš Slupsko, Emilija Živinskienė iš Košalino ir kt. Svečių bei viešnių buvo per 20. Iš viso susirinkime dalyvavo 74 asmenys.

Susirinkimą pradėjo skyriaus pirm. Jonas Žaliapienis. Pasveikines susirinkusius, pakvietė prie prezidiumo stalo kan. A. Jurkevičių, kun. Br. Kuculį, „Aušros“ red. E. Petruškevičių, J. Žemaitaitį ir J. Daugėlą. Tylos minutė buvo pagerbtas a.a. Stasys Žverėla, Vroclavo skyriaus narys.

Referatą apie Lietuvos atgimimą, senąją jos praeitį ir dr. J. Basanavičių skaite J. Žemaitaitis. E. Petruškevičius perdavė LKVD centro valdybos linkėjimus, padėjo už rūpestį Dariaus-Girėno paminklą, kvietė bendradarbiauti su „Aušros“ redakcija. Kan. A. Jurkevičius dėkojo už pakvietimą dalyvauti šventėje ir pažymėjo, kad lietuviškos pamaldos pirmą kartą istorijoje įvyks Štettino Šv. Jono Kr. šventovėje. Kun. Br. Kuculis pasidžiaugė gausiu susirinkimu, papasakojo apie kelionės vargus traukiniu (650 km) ir ketinimą dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse Romoje.

Išrinkti atstovai į LKVD IX suvažiavimą: J. Marcinkevičienė, V. Žemaitaitis, M. Ciplys, J. Sanvaitis.

Susirinkimo pabaigoje sesutės Marcinkevičienės (9 ir 12 metų) padainavo lietuviškų dainų ir padėkavo eilėraščių.

Istorinės pamaldos

15 v. Šv. Jono Kr. šventovėje

prasidėjo lietuviškos Mišios giesmės „Pulkim ant kelių“. Atvažiavo kan. A. Jurkevičius ir kun. Br. Kuculis. Giesmės šaukiamieji skambėjo iš gausių dalyvių krūtinų. Gražų pamokslą apie šv. Kazimierą pasakė kan. A. Jurkevičius. Mišių metu giedojo ir lenkų jaunimo choras iš 10 asmenų. Šis choras 1983 m. „Cantate Deo“ festivalyje Vroclave laimėjo I vietą. Pamaldos baigtos giesme „Marija, Marija“. Pabaigoje kan. A. Jurkevičius padėjo vietiniam parapijos klebonui kan. I. Antkowiak ir vyskupui K. Majdanskui už leidimą pasinaudoti lietuviams šia šventove ir už paskelbimą šių pamaldų vyskupijos žiniaraštyje. Pranešimas buvo skelbiamas visose miesto šventovėse.

Po pamaldų svečiams buvo surūpotos vaišės pirm. J. Žaliapienio namuose. Dalyvavo 27 asmenys.

Vroclavo katedroje

Plataus masto iškilmė buvo surengta Vroclavo katedroje vasario 25, šeštadienį. Ten buvo paminėta šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis. Mišias atnašavo lietuviškai vietos arkivyskupas Gulbinovičius su lietuviškais kunigais — A. Jurkevičium ir A. Rukšta. Arkivyskupas savo pamokslą pradėjo lietuviškai ir tęsė lenkiškai, atspausdėjęs, kad lietuviškai nemokas pakankamai, nes nuo pradžios mokyklos ir gimnazijos neturėjęs progų mokytis lietuvių kalbos. Lietuviškai pamokslą pasakė kan. A. Jurkevičius. Po Mišių arkivyskupas paklausė, ar Lietuvos vaikai dar moka giedoti „Lietuva, tėvyne mūsų“. Visi sustoję gražiai sugiedojo Lietuvos himną.

Šioje iškilmėje dalyvavo lietuvių iš plačios apylinkės ir net tolimų vietovių. Iš Štettino buvo atvykę lietuvių atstovai — J. Žaliapienis ir J. Sanvaitis.

Šv. Kazimiero sukaktis buvo paminėta ir Seinų bazilikoje kovo 4 d. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė Punsko klebonas kun. Ign. Dzirmeika. Giedojus Punsko par. choras. Dalyvavo ir pagalbinis Lomžos vyskupas E. Samsel, nes ordinarinis vyskupas Paetz buvo išvykęs Romon-dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse. Bazilika buvo pilnutėlė lietuvių.

Gdanske taip pat veikia LKVD būrelis. Vasario 19 d. jis surengė susirinkimą ir paminėjo Vasario 16-ją. Rašant šias eilutes, tikslėsi žinių dar nebuvo gauta.

Pastaba. Dariaus-Girėno paminklo priežiūrai ir planuojamai toje vietoje klėtelei-muziejui renkamose aukose. Jas galima siųsti per PKO, įsakmiai nurodant, kad gavėjui Lenkijoje būtų išmokėta doleriai. Adresas: Litewskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Kolo w Szczecine, ul. Bogurodzicy 4/6a, Szczecin, Poland. Krs.

Vroclavo katedroje, Lenkijoje, po kazimierinių iškilmų jų dalyviai lietuviai 1984.II.25. Viduryje — Vroclavo arkivyskupas GULBINOVICIUS, jo dešinėje — kan. A. JURKEVIČIUS, jo kairėje — kun. A. RUKŠTA

Dešimtosios nepriklausomybės metinės Grenadoje

“Ačiū, dėde Reaganai, ačiū!...”

Specialus reportažas “Tėviškės žiburiams”

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Queen's parko žaluma spindėjo saulėje, o švelnus jūros vėjas kėdono vėliavas. Plačiu puskiometrio lanku susėdę devyni tūkstančiai grenadiečių linksmi šnekučiuodami ir smagiurkiodami laukė nepriklausomybės paskelbimo sukakties iškilmų. Marksistinio režimo keturmetyje Vasario septintoji buvo uždrausta švesti. Grenados policijos orkestras, blizgančiomis uniformomis išsiriikiavęs prieš tribūną, grojo populiarias krašto melodijas, o taktą mušė ne vien orkestro būgnininkai, bet ir visi muzikantai, ritmiškai judindami savo kūnus. Karibuose taip įprasta: suskambėjus muzikai, visi reaguoja šoko judesiais — su partneriu ar be jo.

Išvakarėse mačiau jaunas merginas, kurios uosto įlankoje ar net eidamos į savo namų kiemą grakščiu ir ritmišku siūbavimu pritarė iš toli atklystantiems kalipso garsams.

Grenadiečiai turi išradinčius savo orkestrus (steel bands), kuriuose daugelis instrumentų yra namų darbo: tai plieno plokštės ar dubenys, įstatyti į skardinis naftos kubilius. Nepatikėsite — jų muzika nuostabi! Žmonės naktį šoko, gėrė romą, alų, vaisvandenis ir linksminosi, kol parvyčiai praplūstų lietus neįsivaikė šių laisvės entuziastų į kuklias pastoges, susagstytas vešlios kalnų pašlaitės. Vietovaiždis priminė Capri salą Italijoje — tokia žavi yra Grenada.

Prieskonių sala — Kolumbo atradimas

Grenados sala buvo atrasta Kolumbo 1498 m. Vardas greičiausiai buvo pasiskolintas iš Ispanijos. Ji pasaulyje yra išgarsėjusi kaip “prieskonių sala” (spice island), nes pagamina trečdalį visos nutmego produkcijos, yra laikoma pačia gražiausia šalimi Windward salų grupei. Tai tikra “piece de resistance”.

Ši vulkanų kilmės sala su grublėtu kalnų stuburu, nusidriekiančiu per visą jos ilgį, pasižymi išpūdingais sceniniais reginiais, kurie keičiasi prieš keliautojo akis visu 40 km plentu nuo mažyčio Pearls orauosčio iki krašto sostinės St. George.

Sostinėje irgi yra daug ko pamatyti: nuo margo turgaus po atviru dangumi, iš kurio matyti mėlynuoji jūra ir kolonijinio stiliaus pastatai, iki XVIII š. statytos anglikonų šventovės, miniatiūrinio tunelio, jungiančio dvi kalvas atskirtas miesto puses. Sostinė šiaurėje yra Annandale vandens krioklys, apsuptas vešlios žalumos. Grand Anse pajūrys yra labiausiai pagarsėjęs visuose Karibuose kristaliniu vandeniu ir baltutėliu smėliu pajūryje.

Iškilmų pradžios belaukiant

Ir čia Queen's parką iš toliau supa kalvos ir lapuočių miškeliai, pilni duonmedžių, bananų, nutmego, pipirų ir citamono. Kur nepažiūri — kalvos ir kalneliai. Lygu tik pačiame pajūry ir uosto įlankoje, kur vanduo yra tyras. Grenadiečiai uostą laiko svarutė

lį, nes įlanka yra vienintelė ir nuolatinė pasivaikščiųjų vieta. Tai mažoji “laisvės alėja”.

Svečių tribūna yra įtaisyta aukštai (joje telpa 200 žmonių), apačioje — estrada, o už jos — didelė žolės gelumbe aptrauktą aikštę, kur šventės progą vyks populiarios “kriketo” rungtynės tarp uoste sustojusių britų karo laivo įgulos narių ir grenadiečių. Čia pat žolę pešioja jaunas eriukas, teikdamas renginiui svajingos idilijos.

Patį šventę daugiau primena miestelio atlidus. Matyti daug vaisių, ledų, vaisvandenių prekiautojų, vietos “dū-dorių”. Vienas po kito atvyksta aukštieji krašto svečiai.

Štai ir iškilmės

Apie 12.30 v.p.p. estradoje pasirodė tik ką atvykęs Grenados patariamiosios tarybos pirmininkas, Nicholas Brathwaite, kurį estradoje sutinka trumpas ir linksmas Grenados himnas. Kiek vėliau praplūmą ovacijos. Prisiartina automobilis kone iki estrados, iš kurio išlipa JAV valstybės sekretorius George Shultz. Baigus JAV himną, vėl ovacijos kraštui, padėjusiam gražinti laisvę ir nepriklausomybę. Galiausiai atvyksta gubernatorius Sir Paul Scoon, britų karūnos atstovas. Nuaidėjus klonių Anglijos himno garsams, lyg ir baigiasi oficialioji dalis. Kalbų nėra, nes kaip gali atsverti žodžiai palaimintą laisvės jausmą, kurį išgyvena Grenados tauta.

Prasideda žiūrovams bene pati įdomiausia programos dalis: “Golden Knights” parašutinininkų programa. Šioji JAV armijos akrobatinių grupė jau yra turėjusi apie 4,000 spektaklių Amerikoje ir 31 užsienyje, iškovojo šešias pasaulines ir 48 valstybines pergales.

Štai kad ir dabar: septyni parašiutininkai vienas po kito iššoka keturių kilometrų aukštyje, o juos lydi mėlyna dūmų juosta. Kaip vanagai, dešimtį sekundžių jie krinta taip, kad greitis pasiekia per 300 km į valandą. Šešių šimtų metrų aukštyje atsidaro margaspalviai parašiutai, ir visi tiksliai nuplaniruoja į aikštę, arti estrados, nužymėtą kelių metrų plotą. Koks džiaugsmas, kokie plovimai!

Po to — vyrų choras, jungtinė grenadiečių-amerikečių muzika, o pabaigai — visų laukiamos “kriketo” rungtynės.

Spaudos konferencija

Po egzotiškų pietų su “calalloo” lapų sriuba ir delfino kepsniu, skubų į prieskonių salos vardu pavadintą viešbutį, kur turi įvykti JAV valstybės sekretoriaus George Shultz spaudos konferencija. Pasidžiaugiama, kad viena iš pasiklausiusių komunizmo aukų yra išlaisvinta, pranešama, kad JAV kovos daliniai jau gruo-džio viduryje buvę grąžinti namo. Shultz praneša, kad šiuo metu yra likę apie 100 pakrančių tarnybos (Coast Guard) jūrininkų, o saloje apie 200 asmenų padeda užtikrinti Grenadoje tvarką ir saugumą. Jo nuomone, pajūrio tarnyba reikalinga, atsižvelgiant į politines sąlygas. Politinės

ir ekonominės sąlygos, pasak Shultzo, esą esminiai elementai pastoviam saugumui užtikrinti, tačiau jie turi ir karinius aspektus. Išreikšta mintis, kad Grenadoje “su protingu skubotumu” bus pravesti rinkimai. Pritardamas orauosčio statybos baigimui, valstybės sekretorius pabrėžia, jog svarbu ne tai, kad orauostis buvo įrengiamas, bet kuriam tikslui jis būtų buvęs naudojamas. Jis priminė, kad šį orauostį stačiusi Sovietų Sąjunga, panaudodama savo satelitą — kubiečius, atgabendus įrengti bazę karinėms operacijoms. Jo paskirtis buvo agresija, o ne turizmas ar krašto saugumas. Galiausiai įsiai išreikšė viltį, kad Grenada, anksčiau priklausiusi Rytų Karibų šalių savitarpio saugumo grupei, ir toliau priklausysianti šiai organizacijai, o Amerika padėsianti, kiek jos talka būsianti reikalinga.

Grenadiečiai apie savo likimą

Kaip kiekvienas nepriklausomybės dienos, proga Grenadon atvykęs žurnalistas, taip ir aš norėjau išgirsti atsakymus iš pačių grenadiečių į kelėtą pagrindinių klausimų: kaip jie žiūri į JAV “invaziją”, kaip jie vertina britų reakciją ir Pietų Amerikos vyriausybų laikyseną, kaip jie reaguoja į neprašytą Kubos komunistų svečiavimąsi ir kt. Dariaus išsami apklausinėjimą, kalbėdamasis su daugeliu Grenados piliečių, jaunų ir senų, turtingų ir beturčių.

Pirmiausia, grenadiečiai labai griežtai atmeta pačią “invazijos” sąvoką. Šis žodis juos pykdo, ir jie išmeta jį iš savo žodyno. Jų nuomone, ir tai be išimčių, tai buvusi ne invazija, o gelbėjimo misija. Jie neslepia savo jausmų, reikšdami dėkingumą amerikiečiams, kurių ryžtu Grenada buvo išlaisvinta iš sovietinių spastų. Amerika grenadiečiams yra jų gelbėtoja. Ši faktą pabrėžia visi, kalbėdamai drąsiai. Vienas taksis šoferis giliai įsitikinęs kalbėjo, ir kartojo, jog Grenados išgelbėjimas buvo dangaus stebuklas ir kad amerikiečius šiame žygyje lydėjo Dievas. (Dviem grenadiečiam atlikus 5,470 piliečių apklausinėjimą, tik du asmenys pasisakė prieš amerikiečių vadovautą gelbėjimo misiją).

Nepasitenkinimas komunistais
Patinka grenadiečiams ir amerikiečių karių laikysena, kurią krašto gyventojai vadina “pavyzdžiu”. Aš jų negalėjau įtikinti, kad jie, taip kalbėdami, galbūt kiek perde-da, ypač kai palygina juos su kubiečiais, kurie “nieko patys neturėjo, nieko mums nedavė, viską iš mūsų ėmė — net merginas ir išteikėjusias moteris vulgariai užkabino ir grubiai užgauliojo”.

Kritikos žodžiai

Grenadiečiai buvo aiškiai nepatenkinti Britanijos laikysena. Jie atmeta premjerės Thatcher kaprizus. Jų nuomone, britai gerai žinoję, kas darėsi saloje. Ji turėjusi imtis iniciatyvos “karūnos kraštui” gelbėti. Šiandien Grenada yra laisva, bet ne Britanijos dėka.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Laukiame Kanados lietuvių

AURELIJA BALASAITIENĖ

Septintoji tautinių šokių šventė, kuri įvyks š.m. liepos 1 d. Klivlande, tiek savo apimtimi, tiek savo pobūdžiu ir vietovės parinkimu, yra didelės kultūrinės ir politinės reikšmės įvykis laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime. Šokis, muzika ir daina yra nereikalingi žodžių — suprantami visiems. Toji šventė, sutelkdama lietuviškąją jaunimą ir milžinišką Klivlando Koliziejų, talpinančią 17.000 žiūrovų, ne tik suteiks estetinio išgyvenimo savo šokių darnumu ir tautinių drabužių spalvingumu, bet ir parodys pasauliui, kad mes gyvi, vieningi ir reikalaujame demesio mūsų tautos šauksmui: mūsų tauta užsitarnauja laisvės ir mūsų valstybės turti tapti vėl nepriklausoma!

Kanados ir JAV lietuviai, kaip žemiau, ir aukščiau, nepažįsta sienų ir bendradarbiauja visomis progomis, lankosi, dalinasi kultūrinėmis vertybėmis. Klivlandas laukia Kanados lietuvių ir tikisi iš jų gausaus dalyvavimo bei paramos. Iš P. Amerikos į šokių šventę atvyks lietuviškas jaunimas, kuris yra mažiau finansiškai pajėgus. Šventei rengti komitetas telkia aukas, kurios galėtų palengvinti kelionės išlaidas tolimų kraštų šventės programos dalyviams. Laukiame svečių, žiūrovų ir ... mecenatų.

Patartina įsigyti iš anksto bilietus į šventę ir rezervuoti kambarius viešbučiuose. Mecenatui, paaukoje ne mažiau 500 JAV dolerių, gaus po du šventės, pokylio ir priėmimo bilietus. Aukoję \$300-400 skelbinami garbės rėmėjais ir aprūpinami bilietais į šventę ir pokylį. Rėmėjai, aukoję \$200-300, gaus po du bilietų šventei. Visi, aukoję daugiau kaip \$25, bus įrašyti į šventės knygą. Bilietus paštu galima užsisakyti pas Valdoną Žiedonį (18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.) Bilietų kainos 5, 7, 10 ir 14 dolerių. Prashoma čekius rašyti “Lithuanian Folk Festival” vardu, at-

siųsti sau adresuotą voką “US Funds”, pridėdant 20 centų pašto išlaidoms padengti. Norintieji iš anksto rezervuoti viešbučiuose vietas prašomi pasinaudoti šia informacija: Hollenden House Hotel, 610 Superior Avenue, Cleveland, O. 44114, tel. 216-621-0700 (miesto centre, vaikams nemokamai); Coliseum Holiday Inn, 4742 Brecksville Rd., Richfield, O. 44286, tel. 216-659-6116 (vaikams nemokamai, arti Koliziejiaus); Harley Hotel, 5300 Rockside Rd., Independence, O. 44131, tel. 216-524-0700 (partitina turėti savo automobilį — į centrą ir iki Koliziejiaus per 12 mylių).

Tokios apimties šventė ruošinama Klivlando lietuvių pirmą kartą. Tai pareikalaus ne vien jų visų jėgų įtampos, bet ir plačios laisvojo pasaulio lietuviškosios visuomenės talkos. Jei į šią šventę žiūrimo nuotaika bei kovos už Lietuvos laisvę garšinimo mintimi, tai atmintime, kad ir žmogūškasis, asmeniškas elementas nėra pamirštas. Juk visi esame po pasaulį išblaškyta viena didelė lietuviška šeima. Susitikę Klivlande, atnaujinsime senas pažintis, užmegsime naujas, suartėsime, susitiksime pamaldų metu ir priėmimuose. Su Jūsų, sesės ir broliai Kanados lietuviai, talka mes šią šventę padarysime didžiule mūsų vieningumo ir lietuviybės manifestacija.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Lėšos tautinių šokių šventei

VII Tautinių šokių šventės aukų rinkimo komitetas Kanadoje, susidedantis iš dr. A. Pacevičiaus, dr. S. Čepo, H. Stepačio, V. Dauginio, adv. Alg. Pacevičiaus ir J. Kristolaičio, skelbia aukų rinkimo vąj visoje Kanados lietuvių kolonijose.

Aukų lapais renkamos aukos parapijose, Lietuvių namuose ir visur kitur ligi gegužės 20 d. Reikia apmokėti kelionės išlaidas tautinių šokių grupėms ir chorams, dalyvaujančioms iš Kanados tautinių šokių šventės programoje Klivlande š. m. liepos 1 d.

Aukas prašome siųsti į KLB valdybos būstinę šiuo adresu: KLB taut. šokių šventės komi-

tetas, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Aukoję \$15.00 ar daugiau gaus kvitus, atleidžiančius nuo pajamų mokesčio.

Patartina įsigyti bilietus iš anksto. Sutaupysite laiką ir pinigų, be to užsitikrinsite sau geresnę vietą Koliziejuje. Toronte bilietus platina Valteris Dauginis, 1613 Bloor St. W., tel. 533-1121; Hamiltone — Juozas Kristolaitis sekmadieniais. Jaunimo centre ligi gegužės 6 d.

• Supažindinkite savo draugus su “TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS” — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti “Lietuvių Teisėms Ginti Fondas” (arba “American Lithuanian Rights Fund, Inc.”) ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$
Pavardė, vardas
Adresas

Daytona Beach, Florida Baigiami statyti “Atlantic Villas” (Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiomis balkonais, dviejų automobilių garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visas Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

3764 South Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32019, USA
Skambinti vakarais ir savaitgaliais (904) 761-5671 arba Čikagoje (312) 425-7160.

“Ačiū, dėde Reaganai, ačiū!...”

(Atkelta iš 5-to psl.)

Salos gyventojus labai giliai pažeidė kai kurių Pietų Amerikos kraštų ciniška vyriausybės laikysena, pasmerkusi karinę gelbėjimo misiją Grenados nepriklausomybei atstatyti. Ne vienas grenadietis į mano klausimą dėl jų kritiškos laikysenos, atsakė serija klausimų: “Kokią teisę turi smerkti ar nesmerkti? Ar ne mes, vieni grenadiečiai, turime tą teisę? Ir jei mes esame patenkinti, nes likome išgelbėti, — kam tada iš tikro tarnauja jų smerkimas? Kodėl jie nesmerkė mus už plūdusį Castro komunistų, sovietų, bulgarų ir kitų? Iš išsikraustančių Sovietų Sąjungos ir Kubos “diplomatų” buvo atimti 28 automatiniai ginklai tada, kai jie jau lipo į lėktuvą, palikdami salą ir mus ramybėje.

Vienas St. George miesto prekybininkas pareiškė, esą P. Amerika veda dvideivę politiką, ir vieną dieną ji turės atsirūgti. Kadangi tie kraštai gyvena Dėdės Samo paukščiame, jaučiasi bent žodžiais galingi ir drįsta JAV kritikuoti, o mūsų tautos išgelbėjimą niekinti. Jie nejaucia, kad, kasdmi duobę kitiems, gali duobę iškasti ir sau. Tie, kurie pagveno sovietų įtakos sferoje, kalba kitaip.

Dievas mus išvadavo!

Jaunas chemijos mokslus baigęs grenadietis akademikas pasakojo, jog Bishopą nužudžius, Coardui, o vėliau buviam kalėjimo sargui, generalui tapusiam Austiniui pasigrobęs valdžią, už poros dienų gyventojams buvo išdalintas sovietų Internacinalo tekstas, kuriame sakoma: “Nei Dievas, nei karalienė, nei galiūnas mums išvadavimo neduos”. Dievas betgi mus išvadavo (grenadiečiai yra giliai religingi ir apie 90% jų yra katalikai). “Šiandien, nepriklausomybę atgavę, šventės proga mes pirmiausia rinkomės šventovėje pareikšti padėkos Tam, kuriam ji iš tiesų priklauso — mūsų Gelbėtojui. Karalienė mūsų neišvadavo, bet priespaudos mums irgi nelinkėjo. Ir ponis Thatcher, ir kiekvienas padorus britas yra patenkinti, matydami mus

atgavusius laisvę. O kalbant apie galiūną, tai mums Jungtinės Valstybės yra tikrasis galiūnas, kuris mus gelbėjo, o Dievas jam padėjo, nors priešas mus vėdė ir mėtė, kaip mažus ir nereikšmingus”.

Vietoj ginklų — maistas ir vaistai

Kai duobėtu, išdažytu plentu grįžau į orauostį, grožėdamasis gamta, drauge su šoferiu džiaugėmės, kad amerikiečiai iš karto suprato, ko kraštui desperatiškai reikia, būtent maisto ir vaistų, ypač maisto naujagimiams, vandens tankų, elektros generatorių, sanitarijos reikmenų. Šimtams bedarbių grenadiečių lengviau surasti darbą. Jau lapkričio mėnesį JAV kongresas paskyrė 15 milijonų dolerių krašto ūkiui kelti. Steigiami fondai ir duodamos ilgalaikės paskolos privačiam sektoriui stiprinti. Eilė kitų Karibų kraštų irgi organizuoja ekonominę talką Grenadai.

Komunistmečio laiku “ekonominės paramos” etiketės buvo Castro režimo klijuojamos ant dėžių su ginklais. Jau šiuo metu vykdomos dirvos našumo analizės, rengiami konservacijos projektai, apmokomi asmenys, kurie perims iki šiol chaotišką krašto ūkio organizaciją. Pama teikiama darbo sąjungoms, maisto gamybai, pramonei ir prekybai. Yra nusistatyta bematant sutaisyti nors 25 km pagrindinių kelių, nes jų stovis yra apgailėtinas.

Iki pasimatymo!

Ir dabar, važiuodamas orauostin, matau grupelės žmonių, užpilantių žvyrių duobes, taisančių kelią. Tai jau pradžia.

Mano vairuotojas uždėjo “kalipso” melodiją, prašydamas klausytis žodžių. Lengvos muzikos ritmas smerkia Coard ir komunistų šamoklę, o giria “Dėdę Reaganą” už grenadiečių išgelbėjimą ir grąžintą laisvę.

Skamba ir skamba refrenas: “Ačiū, dėde Reaganai, ačiū!...”

• Naujiems skaitytojams “Tėviškos žiburiai” pirmisiais metais — tik tai \$15.

LIETUVIŲ OPERA

Gounod opera

FAUSTAS

SU

VALPURGIJOS NAKTIES SCENA

1984 m. gegužės 5 d., 7.30 val. vakaro
gegužės 6 d., 3.00 val. popiet

MORTON EAST HIGH SCHOOL AUDITORIUM
2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL

Diriguoja ARŪNAS KAMINSKAS

Bilietai 25.00, 20.00, 15.00, 10.00

Gaunami Vaznelių prekyboje,
2501 West 71st St., Chicago, IL 60629
471-1424

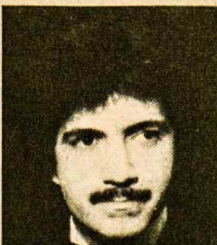
Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu,
tik čekį išrašant:
Lithuanian Opera Co., Inc.

Arūnas Kaminskas,
dirigentas

Christian Smith,
režisierius

Darrel Rowader,
Faustas

Violeta Karosaitė,
choreografija

Anita Pakalniškytė,
Margarita

Jonas Vaznelis,
Mefistofelis

Algirdas Brazis,
Valentinas

Margarita Momkienė,
Siebelis

Aldona Stempušienė,
Morta

Kazys Ozelis,
scenos produkcija

Emilija Sakadolskienė,
chorvedė

Alfa Gečas,
chorvedys

Bernardas Prapuolenis,
Wagneris

Ottawa, Ontario

LIETUVOS VELIAVA prie rotušės šiemet vėl plevėsavo vasario 16 d. Pirmą kartą tai buvo išrūpinta prieš 15 metų ir porą metų reikėjo specialiu pastangų šiai tradicijai išlaikyti, nes kai kurios ambasados Kanados sostinėje nėra palankios tautybų švenčių pagerbimui. Tenka daryti kasmetinius priminimus rotušės pareigūnams. Pernai to nepadarė, veliava nebuvo iškelta.

VASARIO 16 MINĖJIMAS 1984 vasario 18 d. Latvių namuose buvo pradėtas apylinkės pirmininko J. V. Danio įžanginiai žodžiais ir kun. dr. V. Skilandžiūno invokacija. Minėjimo programą pranešinėjo Rūta Danaitytė.

VYTAUTAS A. JONYNAS iš Montrealio minėjime skaitė turtingą paskaitą “Aušros poveikis tautiniam atgimimui”. Paskaitoje išskėlė kėletą brojų, kuriuos paskaitininkai įprastame “Aušros” reikšmės nagrinėjime nemini ar gal ir nepastebi.

“Aušra” pajėgė suburti įvairių pažiūrų, religijų, įvairaus išsilavinimo ir įvairios padėties visuomenėje asmenis bendram tikslui. Lenkų kultūros paveiktieji, kaip V. Kudirkas, tapo lietuviais patriotais ir veikėjais; prisidėjo ir nelietuviai. “Aušra” buvo vienijantis ir skatinantis veiksnys, nes jos tikslas — pažadinti lietuvių tautą, buvo artimas daugelio žmonių širdims. Turėjo reikšmės ir Europoje besireiškiantis romantizmas. Gal literatūrinis ir kitais atžvilgiais “Aušros” turinys nebuvo aukšto lygio, bet pati idėja buvo paskata kurti, įieškoti tobulesnių formų ir gilesnio turinio.

KONCERTINĖ PROGRAMA atliko mergaičių dainos vienetas “Ramunėlės”, vadovaujamos Rūtos Šilytės, akompanuojamos Loretos Lukšaitės. Moksleiviai — Daiva Jurkutė su Jonu Balsevičiumi pianinu paskambino kėletą lengvos muzikos dainų.

“Ramunėlės” — aštuonios jaunos mergaitės pasirodė kaip dariniai susidainavę vienetas, skambiai ir su jausmu atlikę įdomią dainų pyne. Jautėsi, kad įdėta daug darbo ir padaryta gera pažanga. Jau septyni metai dainuojanti grupė yra beveik išimtinai iš Otavos gimusių ir užaugusių mergaičių.

Po minėjimo-koncerto buvo jaukus pobūvis ir Otavos moterų suvestinės vakšės. “Ramunėlės” ir toliau prie vaišių stalų dainavo daug lietuviškų dainų. Gausus dalyvavusių būrys prisidėjo prie šių dainų.

PAMALDOS, skirtos Lietuvos nepriklausomybės šventei, įvyko 1984.II.28 Šv. Hiacinčio šventovėje. Jas laikė kun. dr. V. Skilandžiūnas ir pasakė pritaikytą pamokslą.

MINĖJIMO DIENA Kanados Lietuvių Bendruomenei surinkta \$475. Paaukojo \$100 P. Regina, \$75 J. D. Danys, \$25 kun. dr. V. Skilandžiūnas.

landžiūnas; po \$20: S. Bilevičienė, K. Čeputis, K. Gudžiūnas, A. Paskevicius; po \$15: A. Danaitis, dr. M. Ramūnienė, V. Trečiokas; po \$10: J. Augaitis, E. Brikiš, P. Jurgutis, dr. A. Jukus, G. Mitalas, V. Kongelis, G. Procuta, V. Radžius, T. Taaffe, A. Tamulevičiūtė, R. Vilbikaitis, XX; po \$5: P. Ancevičienė, J. Buivydas, J. Juraitis, K. Povilonis. Tautos Fondui suaukotta \$95.

J. V. Dns.

VYTAUTAS A. JONYNAS iš Montrealio skaito paskaitą “Aušros poveikis tautiniam Lietuvos atgimimui” Vasario 16 minėjime Otavoje 1984.II.18. Nuotr. P. Jurgučio

London, Ontario

NAUJOVIŠKAS VAKARAS. Atėjus į “Siluetų” vakarą kovo 3 d., buvo matyti pirmi geri ženklai: pilnutėlė salė žiūrovų, salė papuosta, scena pajavirinta renginio tinkamomis dekoracijomis ir... programa pradėta punktualiai! Kažkas skirtingo, iki šiol nematyto. Mūsų liaudies dainos truputį skirtingai apipavidalintos, idomiai surikiuotos. Atkasti nauji talentai, kurių buvo visai nesitikėta. Žymetini ypač du dalykai: 1. programa — iki šiol nematyta žanras; priimtina senimui ir su mažesniu susidomėjimu su tikta jaunimui, kurio buvo pusė salės — tiek pat, kiek ir senimo; 2. ypatingas programos įvairumas: nuolat keitėsi atliekami dalykai (liedžių muziką, vaidybą, humorą ir t.t.), nuolat keitėsi programos atliekėjai, prožektorių šviestos ir t.t. Jaunimas kaip tik to dažnai pasigedavo, vyresniosios kartos rengiamuose renginiuose. Vienas kitas numeris ir visiškai egzotiškas! Ne tik senimui, bet ir jaunimui nebuvo progos nė minutę nuobodžiauti: mišrus choras, vaidyba, vyrų choras, aktualijos, išdykelis ir mergaičių kvartetas, kupletai, moterų choras, puikūs duetai, kvartetai ir solo dainos su choro ir akordeono ar pianino pagalba. Visi atliekami dalykai vykę ir įdomūs, bet ypač žymetini sol. I. Černienės ir G. Pet-

rauskiens duetas, solistės I. Černienės vaidyba, tinkama uniforma, puikiai atliktos solo dainos su choru, kvartetu ar be jų. I. Černienė dominavo visą programą, buvo viso ko centras. Programa labai tinkama šokių vakarui.

MINĖTĄ VAKARĄ surengė “Pasvaistės” choras, vadovaujamas mūsų veikliosios muz. R. Vilienės. Tai buvo tikras viduriniosios kartos prasišveršimas! Vyresniajai kartai pavargus, kuri laiką Londonas, buvęs viena iš veikliausių mažųjų apylinkių... poilsio. Vienintelė graži išimtis — apylinkės valdybos suorganizuotas sekmadienis lietuvių dienos. Kitose sirtyse aktyviau nepasireikštą. Vidurinioji karta po ilgesnių raginimų buvo palikta ramybėje. Kur vyresnieji veikėjai pasitraukė, ten liko spraga. Bet šį kartą buvo kitaip — vidurinioji karta sušuko: “Mes dar esame! Nenurašykite mūsų į nuostolius!” I renginį įdėta tikrai labai daug darbo — užtat gauti ir labai teigiami rezultatai: kita syki parapijos salė jau bus jiems per mažą. Šis vienetas, dar truputį daugiau padirbėjęs ir programą apšilavę, gali tapti rimtu konkurentu ir “Gintaro” dainos grupei. Juo turėtų susidomėti ir didžiosios apylinkės. Iškilusių kainų laikotarpyje atkreiptinas dėmesys ypač į tai, kad šis vienetas yra labai sukalbamas. Vadovė adresas: R. Vilienė, 559 St. George St., London, Ont., N6A 3B9. Tel. 433-4254.

GRETA MŪSŲ ŽINOMŲ aktyviųjų (O. Švilpėnės, G. Petrauskienės ir kitų) paskutiniu laiku ypač pradėjo reikštis trys “naujokės”: muz. R. Vilienė, sol. I. Černienė ir dr. D. Andriulionytė-Armstrong. Jos dabar stropiai dirba beveik visose srityse.

VYRESNIOSIOS KARTOS GALVOSE dabar kyla klausimas: ar tai tik blykstelėjęs viduriniosios kartos entuziazmas ar tai reiškia... Londono apylinkės renesansas? Būtų gera, kad įvyktų šio galvojimo antroji dalis. Linkėtina, kad vidurinioji karta tokiu pat entuziazmu pasireikštų kai... priartės KLB apylinkės valdybos rinkimai. Tai būtų didelis Londono laimėjimas! Jau pats laikas perimti pareigas iš vyresniosios kartos, kuri su kaupu jau yra atidavusi savo auką lietuviškai išeivijos veiklai.

Šitokiomis progomis kiekviena kartą Londonas jaučiasi laimingas, turėdamas... muz. R. Vilienę, Raita, mes mylime Tave! D. E.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Vilties ženklas tikinčiajai Lietuvai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Jus, seminaristai. Kupini uolumo ir drąsos, išvermingai nugalėdami visas kliūtis, išmokite atsileipti į Viešpaties kvietimą.

Mintimis ir malda trokštų apglėbti krikščioniškąsias šeimas, kad pasaulyje, kuris nepripažįsta religinių vertybių, sugebėtų perduoti savo vaikam brangiąsias gyvenimo vertybes: per Krikštą gautąją tikėjimą; dorybes, kurios sudaro žmogiškojo orumo pagrindą; gražias krikščioniškas tradicijas, kurios per ilgus šimtmečius yra persunkusios lietuvių tautos kultūrą.

Prisimenu ypač jus, jaunime, kad sektumėte šv. Kazimiero pavyzdžiu, būdami ištikimi Dievui ir siekdami gyvenimo šventumo.

Mano ir jūsų malda pagaliau tegu tampa maldavimu už ligonius, už tuos, kurie kenčia bandymus, už visus, kurie gyvena Kristaus palaiminimų dvasia: “Palaiminti jūs, kai dėl mūsų akis iškyla šventasis jaunuolis — maldos, skaistumo, iš meilės plaukiančių darbų, Kristaus Evangelijos liudijimo ir ypatingos meilės Marijai, pavyzdys. Jis yra Dievo dovana visai Bažnyčiai, bet ypatingai tautai, su kuria jis yra suaugęs, kur gyvas jo šventas palikimas.

8. “Visose šios žemės tautose yra išsiskyniusi viena Dievo tauta, nes Dievas iš visų giminių pašaukia jon ne žemiškosios, bet dangiškosios karalystės piliečius...”

Šio katalikiškumo — visuotinio dėka atskiros dalys atneša savo dovanas kitom dalim ir visai Bendrijai — Bažnyčiai. Tuo būdu tiek pati visuma, tiek atskiros dalys stiprėja...” (Plg. Lumen gentium, 13).

O, Lietuvos Bažnyčia! Šiandien šv. Petro sostas su dekingumu mini tą ypatingą dovaną, kurią tavosios žemės Dievo tauta yra atidavusi dvasinei Bažnyčios vienybei. Toji dovana yra šv. Kazimieras!

O, Lietuvos Bažnyčia! Tu dalyvauji dvasinėje Katalikų Bažnyčios vienybėje per šią dovaną ir per viso tikėjimo, vilties bei meilės paveldą, kuris per penkis šimtmečius, ypač dabartiniams laikams, susitelkę apie Lietuvos globėją šv. Kazimierą.

O, Bažnyčia! Taip artima ir drauge taip tolima, esi brangi visai Katalikų Bendrijai. Brangi ta tauta, kuri taip tvirtai

saugoja šv. Kazimiero palikimą ir dvasinį jo paveldą.

Atsilaupę prie šv. Kazimiero palaikų, su pasitikėjimu kreipiamės į Gailestingumo Motiną Vilniaus Aušros Vartuose ir šaukiames jos kupini to paties rūpesčio, tos pačios vilties ir tos pačios meilės, kurios buvo kupina šv. Kazimiero širdis:

Sveika, mūsų viltie!
Tavęs šaukiames!
Tavo pagalbos laukiame,
Gailestingumo Motina!

Šv. Tėvo žodis, tartas Lietuviskai

Brangūs broliai ir sesės lietuviai!

Baigdamas noriu prabilti į jus, tiek čia susirinkusius, tiek Lietuvoje esančius, jūsų gimtąją kalbą.

Mes, čia, katalikybės centre — Romoje, minėdami šventojo Kazimiero mirties penkių šimtų metų sukaktį, dvasioje nusikeliame prie Lietuvos globėjo karsto Vilniuje. Prie mūsų akis iškyla šventasis jaunuolis — maldos, skaistumo, iš meilės plaukiančių darbų, Kristaus Evangelijos liudijimo ir ypatingos meilės Marijai, pavyzdys. Jis yra Dievo dovana visai Bažnyčiai, bet ypatingai tautai, su kuria jis yra suaugęs, kur gyvas jo šventas palikimas.

Į Romos Bažnyčios maldas mes įjungiamo Lietuvos Bažnyčią, visą mūsų širdžiai mylimą tautą, per amžius tikėjimo vienybe ištikimą Apaštalių Sostui.

Prisimename Lietuvos vyskupus, kunigus, seminaristus, Dievui pasiaukojusias sielas, jaunimą, kurio ypatingas globėjas yra šventasis Kazimieras. Meilėje jungiamės su visais broliais ir sesėmis tėvynėje, ypač su tais, kurie kenčia dėl tikėjimo, — prašydami Dievą, kad visi išliktų ištikimi Kristui.

Prie Aušros Vartų Gailestingumo Motinos kojų sudedame Lietuvos Bažnyčios džiaugsmus ir kančias, o taip pat savo meilę ir viltį: *Marija, Marija, skaisčiausia lelija.*

Tu švieti aukštai danguje. Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai... Neš viską pas Dievą gali.

Pranešimas

Laikino pobūdžio darbas (visiting appointment).

Jieškomas lietuvių kalbos ir literatūros profesorius arba profesorius adjunktas **dėstyti lituanistikai** (Lithuanian studies) 1984-5 metais. Minimaliniai reikalavimai: daktaro laipsnis (Ph.D.) iš kompetentingos institucijos, geras lietuvių kalbos mokėjimas, plati patirtis aukštesnio lygio dėstyme ir atlikti žymūs akademiniai darbai. Atlyginimas — pagal susitarimą, priklausomai nuo kvalifikacijų ir patirties. Prašymus siųsti iki 1984 metų balandžio 30 dienos: **Dr. Biljana Slijovic-Simsic, Head of the Department of Slavic Languages and Literatures, University of Illinois at Chicago, Box 4348, Chicago, IL 60680, USA.**

Illinojaus universitetas yra darbdavys, visiems teikiantis lygias galimybes.

KUN. VYTAUTO BAGDANAVIČIAUS originaliai paruošti sekmadienių Mišių komentarai, perduodami Čikagos “Margučio” radijo laidose,

yra susilaukę plataus susidomėjimo. Daugelis klausytojų yra pareiškę pageidavimą, kad šie komentarai būtų išleisti knyga, kad jais galėtų pasinaudoti ir kitur gyvenantys.

Ateitininkų medikų korporacija “Gaja”, šiuos komentarus įvertindama, jų autoriui yra paskyrus 500 dol. premiją. “Margutis”, remiant “Gajos” korporacijai, ryžtasi juos išleisti atskira knyga.

Trejų metų Komentarų ciklas, parašytas remiantis naujomis teologinėmis studijomis ir II Vatikano susirinkimo dvasia, atsiesis \$15 JAV, \$20 Kan. Tačiau jei kas atsiųs \$12.50 Kan. iki birželio 30 d., knyga bus pasiūsta, kai tik išeis, be primokėjimo. Lietuviškos religinės kultūros rėmėjai, kurie parems šį leidinį ne mažiau kaip \$65 Kan., bus įrašyti knygon kaip leidėjai.

P pinigų su tikslu adresu siųsti:

Margutis, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629, USA.

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,

CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštei, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Greitu laiku pasirodys estradinės muzikos solistės Violetos Rakauskaitės plokštelė

“VIOLETA II”

Plokštelės kaina, įskaitant persiuntimo išlaidas, kan. \$15.00 (arba JAV \$12.50)

PLOKŠTELĘ UŽSISAKYTI:

Mr. Paul Jasiukonis, 7370 Melrose Ave, Hollywood, CA 90046, USA

Prašau atsiųsti man plokštelę/les šiuo adresu:

.....
.....
.....

Pridedu čekį
(čekį rašyti P. Jasiukonio vardu)

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukus salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų “Cadillac” limuzinai, priemami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimoms narims sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoalkštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen Street West (at Lansdowne)

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

Būsimoji opera "Dux Magnus"

I "Tėviškės žiburių" redakcijos klausimus atsako operos libreto autorius Kazys Bradūnas

— Jau gana plačiai skelbiama, kad esate autorius libreto kazimierinės operos, kurią vadinama opera-misterija, kiti — oratorija. Kaip yra iš tikrųjų ir koks yra skirtumas tarp šių dviejų žanrų?

— Muzikinis veikalas, kurio premjeriniai spektakliai bus š.m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. Torontė religinio kongreso metu, visa savo struktūra yra opera. Tik jeigu norėtume nusakyti ir jos pobūdį, galėtume dar pridėti — religinė opera. Tai maždaug tą patį reikštų kaip ir opera-misterija. Mat misterijomis buvo vadinami viduramžiniai vaidinimai, kuriuose antgamtinis ir realusis gyvenimas tarp savęs pynėsi religinės temos kontekste. Religinės temos yra ir "Dux Magnus". Tai irgi vaidinimas. Bet kadangi žodis jame bus daunuojamas ar giedamas, tai, tiksliausiai sakant, veikalas yra opera. Oratorija, kaip žinote, jau yra statiškas vokalinis užmojis, kuriame dramatiškas jo turinys yra tik atgiedamas, bet nevaidinamas. O to oratorinio statiško mūsų kazimieriniu atveju atsisakytų.

— Kodėl pasirinkote operinį, o ne oratorinį ar kitokį žanrą, ir kas lėmė pasirinkimą?

— Iš paalės pasirinkimo niekas neįtaigavo. Kai centrinio jubiliejaus komiteto vadovas Vytautas Komietas angažavo darbui libretistą ir kompozitorių, įsiai paliko abiem laisvas rankas. Galima buvo rinktis ir oratoriją, ir kantatą, ir operą, ir ką nors kitą. Vienintelė sąlyga buvo, kad muzikinis veikalas užimtų normalų viso vakaro koncertinį laiką.

Operą pasirinkome, turėdami mintyje mūsų visuomenės muzikinius įgūdžius ir pomėgius. Šiai jau esame čia per mažą bendruomenę, kad vienoje vietoje susitelktų tūkstantinės tokių muzikos entuziastų, kurie atidžiai kelias valandas klausytųsi statiškos oratorijos ar kantatos. Iš jubiliejinės pareigos žmonės gal ateių, bet koncertinio atlikimo metu gera dalis tik nuobodžiautų. Tokioj situacijoj pasirinkta gyva, veiksminga, ne tik ausims, bet ir akims malonumą suteikianti operos forma.

— Esate žinomas kaip poetas. Ar operinio libreto skurimas nebuvo jums svietimas, neįprastas žanras?

— Libreto rašymas šį kartą man nebuvo kokia nežinomoji žemė. Jau ir anksčiau esu jį rašęs: Bruno Markačiaus kantatai "Vilniaus varpai", Broniaus Budriūno kantatai "Da Vilnių pasilik, valdovė", Dariaus Lapinsko kantatai "Kariūlis Mindaugas", jo operoms "Maras" ir "Amadar". Taigi prie kazimierinės "Dux Magnus" sėdau su padrasinančia patirtimi.

— Su kokiais sunkumais susidūrėte rašydamas kazimierinės operos-misterijos libretą?

— Pirmasis rūpestis buvo operos siužetas, jo įvykių ir charakterių schema. Juk visoje pasaulinio garso operose tiesiog verda klasta, neapykanta, aistra, žudynės, pavydas, kardi, nuodai, kraujas. O čia g šventas Kazimieras! Herojus, kurio bruožai visai kitokie. Kaip jais sudominti ir patraukti klausytoją ir žiūrovą, įpratintą į visai kitokios operos pobūdį? Bet sprendimai buvo rasti, ir tikiu, kad žiūrovai jais nenuisvils.

Tam tikrai pensiorganizavimo reikėjo ir ta prasme, kad eilėraščio rašymas ir libreto rašymas turi jau visai kitas dimensijas ir kitokį žodžio vartojimą. Operos libretė žodis, jei taip galime išsireikšti, turi būti nuogas, nepridengtas jokiais poetinėmis grožybėmis, jokiais metaforomis ir jokiais klausukais. Jis turi būti aiškus ir suprantamas, klausytoją iš karto pagaujančias savo tiesmukumu. O jeigu jau ir eilėraštyje žodis turi skambėti kaip muzika, tai kaip bekalbėti apie libretą žodį! Jis čia balsine savo struktūra turi būti atrinktas taip, kad mažiausiai kliūtų ir kompozitoriui, ir vokalistui. Tačiau visose šiose problemose bei rūpestiuose gražumas negali

nukentėti, jis turi būti pagrindiniu traukos magnetu. Tad ir išvada: libretistui viso to pasiekti nėra lengvas uždavinys.

— Savo kūrinių pavadinote "Sanctus Casimirus — Patronus Lituaniae". Bet tai ilgokas pavadinimas. Rodos, dabar jis vadinamas "Magnus Dux". Kodėl parinktas šis pavadinimas?

— Taip, kurį laiką buvo apsisota prie ilgesnio pavadinimo. Tačiau operose įprasta tik vieno ar dviejų žodžių vardai. Ir parankiau, ir lengviau įsimena. Todėl galutinai pasirinkome "DUX MAGNUS". Širdį kuteno dar ir tai, kad abudu žodžiai yra paimti iš senosios Lietuvos valstybės valdovo oficialaus titulo MAGNUS DUX. Bet šv. Kazimieras juridiniu ir titulinu Lietuvos didžioju kunigaikščiu nebuvo, ir tokiu jo pavadinti negalėjome. Tada tik žodžius sukeitėme, laikydami šv. Kazimierą kunigaikščiu ir vadu Didžioju (DUX MAGNUS) labiau dieviška ir globėjiska prasme visuose mūsų tautos šimtmečiuose ir dabartyje.

— Kurdamas libretą, turbūt jau žinojote ir kas bus jo kompozitoriumi? Ar tai lengvino libreto paruošimą?

— Centrinio jubiliejaus komiteto galva Vytautas Volertas libretistą ir kompozitorių angažavo darbui tuo pačiu kartu. Bet po to būtinas kontaktas jau tiesiogiai palaikėme su torontiškiu dr. J. Sungaila, kurio rankose yra ir dabar visa daugiasluoksnė operos įkūnijimo paruoša.

Ir man, ir Dariui Lapinskiui gyvenant Čikagoje, operos kūrimas vyko labai artimai abiem bendradarbiaujant. Sakysim, per gerus keturis mėnesius Lapinskas kiekvieno pirmadienio sutartą valandą ateidavo pas mane; aš atskleisdavau, ką esu per savaitę parašęs, ir mudu viską iki panačių išnagrinėdavom, aptardavom, pateikdami vienas kitam sugestijas, bandydami įvairias struktūras, jas vėl keisdami ir t.t. O komponuojant muziką, kompozitoriui vėl atsirasdavo įvairiausių slenksčių, naujų sceninių akimirkų, kur reikėdavo žodį ar sakinį kiek kitiap pakreipti, ar net ir visą ariją prirašyti.

Bet po viso to aš dabar negaliu net įsivaizduoti, kad būtų įmanoma sukurti operą, sakysim, libretistui sėdint prie Atlanto, o kompozitoriui prie Pacifiko, akis akin nuolat nesusitinkant.

— Mūsų visuomenė muzikinėje srityje yra tradicinė, mėgstanti klasikines operas. Jūs šios operos-misterijos kompozitorius yra linkęs į avangardinę muziką. Ar "Magnus Dux" — tradicinio pobūdžio libretas derinasis su tradicine Dariaus Lapinsko muzika?

— Betgi kur ilgoje muzikos raidoje baigiasi klasika, o prasideda įvairiais vardais vadinamas modernumas? Po Haydn Beethovenas irgi buvo gana modernus. O koks nelauktas įsiveržėlis 20-to amžiaus pradžioje atrodė Stravinskis. Šiandien jie abudu yra laikomi savo laikmečio amžiniais klasikais. Ir operinėje raidoje vyksta tas pat. Klasikinėmis operomis yra laikomos ne vien tik Verdžio "Aida"

ar Mozarto "Figaro vestuvės", bet ir Britteno "Peter Grimes" (1945) ir Bergo "Wozzeck" (1925). O dabartis irgi nestovi vietoje, ji kuria taipgi savo laiko klasiką, šiandien galbūt dar modernumu ar avangardu vadinamą. Tuo keliu eina ir Lapinskas, atsinešdamas su savimi originalų inašą — lietuvių liaudies muzikos intonacijąs moderniose jų struktūrose. Argi jis gali būti lietuviui nesuprantamas? Ir mano visai jau aiškus libretas lipte limpa prie jo kazimierinės operos.

— Ar kitos tautos turi religinio pobūdžio operų, kurių tradicinis libretas būtų sujungtas su naujoviška muzika? Ar tai nekenkia išryškinti religinę kūrinių mintį?

— Turi. Ir labai gerų. Tiesiog pasaulinio garso. Ir su savo lietuviškąja kazimierine mes pasirodome kaip tik tokiu laiku, kada religinei operai dabarties muzikinėje raidoje skiriamas ypatingas dėmesys. Ir dėmesį religinei operai skiria ne šiaip kokie nežinomieji, bet patys pirmiaujantys šios dienos modernūs kompozitoriai. Štai prieš kelerius metus Čikagos Lyric operos rūpesčių buvo premjera operos "Paradise Lost", kuriai libretas buvo parašytas pagal anglų literatūros klasiko J. Miltono to paties vardo epinę poemą. Opera buvo užsakyta parašyti žymiausiai ir labai moderniam šių dienų lenkų kompozitoriui Krzysztofui Pendereckiui. Gigantiškos operos spektaklis buvo nuvežtas net į Italiją, kur jo žiūrėjo pats popiežius. Net anapus geležinės uždaros pernai Budapešte, Vengrijoje, su milžinišku pasisekimu buvo sukurta opera, vaizduojanti Vengrijos globėjo šventojo Stepono gyvenimą. Jos spektakliai virto milžinišku operos triumfu. Opera giliai religinio ir patriotinio turinio, nors operoje skamba šiandieninio "rock" stiliaus muzika. O Parjžiaus sceną šiuo laiku dominuoja modernas ir religinio prancūzų kompozitoriaus Messiaeno opera "Šv. Pranciškus Asyžietis", apie kurią plačiai rašė ir rašo viso pasaulio kultūrinė spauda. Taigi ir dėl mūsų Dariaus Lapinsko nėra ko baugintis — jis su savo kazimierine atėjo pačiu laiku. Tradicijos ir modernumo santykis čia jau ne tiek svarbu. Tikras kūrėjas visa turi sulydinti autentiškoje vielesio koplyčios altoriaus.

— Ar manote, kad Dariaus Lapinsko vadovaujamas vokalinis vienetas su visa eile solistų galės tinkamai atlikti "Magnus Dux" kūrinių ir išryškinti Lietuvos šventąjį visoje jo didybėje?

— Neabejoju. Aplamai, kompozitoriui su šventojo didybe nėra ko lenktyniauti. Vieno ir kito plotmės skirtingos. Tačiau gera muzika ir kūrybinas spektaklis savaime kels ir šv. Kazimiero didybę.

— Ar Jūsų kūrinys yra religinio, istorinio, patriotinio, didaktinio pobūdžio? Kas jame vyrauja?

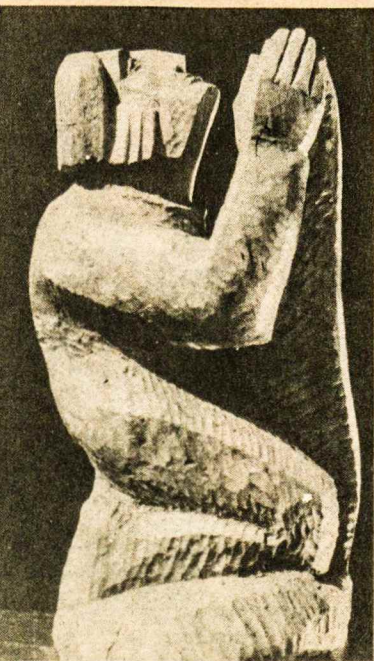
— Argi gali būti libretas nereliginis, kai operos pagrindinis herojus yra šventasis? Savaime librete yra ir istorinio dvelksmo, kai reikia operuoti visais 500 metų. Turint prieš akis Lietuvos globėją, negalima apsieiti ir be patriotinio aspekto. Tiesioginės didaktikos čia yra mažiausia. Ji gali būti tik nujaučiama finalinėse išvadose. Kokio nors labai vyraujančio bruožo gal ir nėra, visi čia suminėtieji susijungia į tam tikrą meninę vienumą.

— Kokia yra pagrindinė kūrinių idėja? Kaip galėtumėte ją keliais sakiniais išreikšti?

— Gal tik vienu sakiniu: šventumas buvo ir yra didelis veiksnys istorijos raidoje.

— Kadangi šv. Kazimieras yra istorinis asmuo, kaip kas manote, kad ir jūsiškė opera-misterija bus tikrai praeities pavaizdavimas, atsisęs nuo dabarties. Ar ji nesusieta su dabartimi?

— Susieta ir su praeitimi, ir su dabartimi. Gal labiausiai operoje yra misteriška tai, kad vietomis praeitis ir dabartis susipina, susilydo vienuom. Laikas lyg ir netenka savo griezlių kontūrų. Vienur štai Mergaitė (operoje ji Lietuvos Dvasia ar ir pati Lietuva) medžioklės scenoje sutinka meškos sužeistą Kazimierą ir palaukia jį savo brolių partizanų. Kitur vėl motiną, įieškodama savo žuvusio ir katedros aiškėn žudiką atvežto sūnaus, maldoj užmigusi prie katedros durų Kazimierą sutapatina su savo sūnumi. O pats operos finalas peršoka net ateitin, kada visa tauta atstato ateistų išniekintą katedrą, ir šv. Kazimiero karstas triumfališkai parnešamas iš Antakalnio į Vilniaus katedrą ir užkeliamas vėl ant šv. Kazimiero kariškos koplyčios altoriaus.

Dail. DAGIO medžio skulptūra "Viešpatie, pasigailek"

Indėnų paroda, paruošta lietuvaite Priešistorinės ir ankstyvosios kanadiečių dailės paroda, kuri veiks iki gegužės 20 d.

A. TAMOŠAITIS

Ontario dailės galerija (Art Gallery of Ontario) surengė vieną didžiausių dailės parodų Ontario provincijos 200 metų sukakties proga. Paroda pavadinta "Four Quarters" (pagal indėnų legendą). Parodoje išstatyti indėnų dailės dirbiniai, siekiantys 5000 metų senumo ir rodoma europinio meno įtaka iki 1867 m. Šiai parodai sukaupia per 400 dailės kūrinių.

Parodą paruošė du žymiausi kanadiečiai muziejininkai: Dennis Reid — istorinės kanadiečių dailės kuratorius ir Joana Vaštokienė — antropologijos profesorė Trentono universitete Peterborough mieste. Ji yra pasižymėjusi indėnų meno žinovė.

Dr. J. Vaštokienė ketatų metų važinėjo po įvairius Europos kraštų muziejus, rinkdama-skolindama indėnų dailės dirbinius šiai parodai. Nemažai indėnų dailės dalykų paskolino Ontario Royal muziejus, Public Archives bei National Museum of Man. Žymi rodinii dalis gauta iš Anglijos, Vokietijos bei Prancūzijos muziejų. Rodiniai vaizduoja Ontario meno raidą šimtmečių eigoje — nuo priešistorinių laikų iki XIX š. vidurio. Visi rodiniai išsamiai dokumentuoti, parengtas jų katalogas ir mokslinis-akademiniis veikalas.

Antropologė dr. Joana Vaštokienė jau daug metų vadovauja tyrinėjimui indėnų kultūros, skaito įvairiuose universitetuose paskaitas, rašo mokslinius straipsnius, vadovauja antropologų kongresams. Be to, jina skaito ir dailės istorijos kursą Toronto universitete, įtraukdama į programą ir M. K. Čiurlonio kūrybą. J. Vaštokienė yra Kanadoje gimusi lietuvaite, ją Lituanistikos institutu narė.

Lietuviams paroda bus įdomi tuo, kad galės pasigrožėti dailės dirbiniais ir palyginti indėnų liaudies meną su lietuvių sodiečių daile.

Vaikų plokštelės konkursas

"Vilnius Records" plokštelių bendrovė Montrealyje ruošiasi išleisti lietuviškų pasakų plokštelę vaikams. Jas paruošė Birutė Nagienė, gerai žinoma menininkė Montrealyje. Muziką sukūrė jaunas montrealietis kompozitorius Aleksandras Stankevičius. "Vilnius Records" skelbia konkursą visų lietuvių kolonijų vaikams pasaulyje iki 10 metų amžiaus: nupiešti plokštelės aplanko iliustraciją. Piesiniai turi būti spalvoti (rašalu, pieštukais, pastelėmis ar aliejaus dažais) ant storesnio popieriaus apie 12,5" x 25". Kiekvienas vaikas gali siųsti kiek nori piešinių. (Naudoti lietuviškųjų pasakų pavadinimus).

Laimėtojas gaus \$100 premiją. Iš visų gautų piešinių bus surengtos parodos kiekviename mieste, kur vyks plokštelės sutikimai. Piešinius siųsti iki 1984 m. gegužės 1 d. šiuo adresu: "Vilnius Records", 2127 rue Guy, Montreal, Quebec, H3H 2L9.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Velionies kompoz. Broniaus Jonušo stipendiją lituanistikai studijuoti yra įsteigusi jo našlė Emilija Jonušienė. Ta metinė stipendija — \$1.000. Per šešerius metus ją gavo septyni lietuviškoje veikloje pasižymėję jaunuoliai (pernai dvi studentės). Ši metinė stipendija, pagerbianti velionies atminimą, bus jau septyni toji. Kandidatus gali siųlyti kiekviena lietuvių jaunimo organizacija ar jos skiriai, įvairūs lietuviški sambūriai bei vienetai iš bet kurio laisvojo pasaulio žemyno. Pasiūlymų su rekomendacijomis bus laukiama iki š. m. birželio 15 d. stipendijos įsteigėjos adresu: Mrs. Emilija Jonušienė, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114, USA. Stipendiją paskirs vertintojų komisija.

Simono Daukanto 120 metų mirties sukaktį savo posėdyje vasario 8 d. paminėjo Lietuvos istorijos draugijos nariai Čikagoje. Paskaitą "Simonas Daukantas — pirmasis istorikas, rašęs lietuviškai" skaitė Apolinaras P. Bagdonas, plačiau aptardamas jo gyvenimą, charakterį, išleistus ir rankraščiuose paliktus raštus. Esą S. Daukantas labai mylėjo Lietuvą, garsino jos praeities didybę, buvo kuklus, dosnus, bet užsispyręs, gyvenimą užbaigė dideliame skurde. Palaidotas Papilės kapinėse. Nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje to miestelio aikštėje jam buvo pastatytas didingas paminklas.

Dail. Antano Tamošaičio tapybos darbų ir knygženklų paroda, truksianti iki balandžio 13 d., kovo 19 d. atidaryta Kanadoje, Ontario provincijoje, viešojoje Kingstono miesto bibliotekoje. Šiai parodai prie Kingstono gyvenantis dail. A. Tamošaitis sutelkė 20 didelių tapybos darbų ir 66 knygženklus. Parodos atidaryme kalbėjo bibliotekos vadovė Moira Cartwright, išstatytus kūrinius apibūdino prancūzų kalbos prof. dr. Jūratė Kaminskaitė, dirbanti Kingstono Queen's universitete. Savaitraščio "Kingston This Week" kovo 14 d. laidoje redakcija narė Lynn Rees-Lambert paskelbė straipsnį apie 78 metų amžiaus sulaukusį dail. A. Tamošaitį ir jo knygženklus, supažindindama kanadiečius su šia jiems neįprasta miniatiūrinio grafikos meno saka. Ji taipgi parašė įvadą į parodos knygženklų katalogą.

A. a. prof. dr. Juozas Eretas, didysis lietuvių tautos bičiulis ir veikėjas, kovo 13 d. mirė Bazelėje, Šveicarijoje, sulaukęs 87 metų amžiaus. Ryšius su lietuviais jis buvo užmezgęs Friburge, padėdamas jiems redaguoti spaudai siunčiamus biuletenius apie Lietuvą, vėliau su kitais redaguodamas žurnalą "Litauen". Lozanoje parašė knygą apie Lietuvą. Kai Berne organizavosi diplomatinė Lietuvos misija, velionis 1919 m. dirbo redaktoriumi jos spaudos biure, ten išleido savo knygos apie Lietuvą prancūziškąją laidą. Tais pačiais metais įsigiję Lietuvos pasiuntinybės biurą Berlyne ir vėlyvą rudenį atvyko Lietuvos. Dirbo užsienio reikalų ministerijoje patarėju, organizavo ELTA, buvo jos direktoriumi. Kai lenkai užėmė Vilnių, įsigiję indėnų liaudies meną su lietuvių sodiečių daile.

Lietuviams paroda bus įdomi tuo, kad galės pasigrožėti dailės dirbiniais ir palyginti indėnų liaudies meną su lietuvių sodiečių daile.

"Vagos" leidykla Vilniuje pernai išleido albumą "Lietuvos gobelenas", spaudai paruoštą dailininkės tekstilinės, menotyros kandidatos Daivos Načiulienės ir menotyrininkės Silverijos Stelingienės. Leidinyje išsamiai aptariama lietuviškojo gobeleno raida, meninės išraiškos priemonių panaudojimo ypatybės, ryšys su liaudies audinių tradicijomis. Albumą sudaro įvadas, iliustracinė dalis, kūrybinės menininkų biografijos. Pateikiami 57 autorių 176 darbai, sukurti daugiausia per pastaruosius du dešimtmečius, bet yra ir senesnių darbų. Iliustracinėje dalyje atskleidžiamas kiekvieno dailininko meninio braižo savitumas. Tarp tokių žinomų tekstilės dailininkų, kaip J. Balčikonis, R. Jasudytė, H. Razminas, M. Švažienė, M. Dūdienė, minimi ir nauji vardai — L. Gudaitienė, V. Gabrieliaitienė, V. Jurevičius, F. Jakubauskas bei daugelis kitų. Teigiama, kad "Lietuvos gobelenas" užplodo rimtą spragą taikomiosios dailės tyrinėjimo istorijoje.

Kompoz. Jono Švedo muziejelis yra įsteigtas prie Ylakių besiglaudžiančioje mokytojo A. Kazlausko sodyboje Skuodo rajone. Įsteigimu pasirūpino mokytojai — A. Kazlauskas, B. Vindašūtė, E. Miltenienė ir A. Kazlauskienė — velionies J. Švedo bičiuliai, su juo "kartu žąsis ganę". Bendromis jėgomis sutelkta daug atsiminimų apie J. Švedo vaikystės dienas, jo meninį kelią.

Mišrus cementininkų choras savo veiklos 25 metų sukaktį paminėjo gamybinio "Akmenės cemento" susivienijimo kultūros rūmuose. Vakara buvo atvykę ir buvusieji choro vadovai — A. Skirmantas, P. Vaitoska, A. Gričius, G. Kupliauskienė. Nuo pirmojo koncerto chore dainuoja V. Ežerskytė, A. Daukšys, O. Stanulionis, A. Čiapiūtė. Choras kasmet surengia apie 20 koncertų. Jam teko lankytis Moldavijoje, Gudijoje, Ukrainoje.

Respublikinėje Vilniaus bibliotekoje buvo surengtas trumpas novelės vakaras. Pasak S. Šaltenio, poetai turi "Poezijos pavasari", o prozininkai — trumpos novelės vakarą. Savo kūrinius šiame renginyje skaitė rašytojai — A. Baltrūnas, V. Brazauskas, V. Girzdziuskas, E. Ignatavičius, J. Mikėlinskas, V. Misevičius, R. Sadauskas, S. Šaltenis ir B. Vilimaitė. Programon įsijungė dvi jaunos prozininkės — Zita Čepaitė, prieš keletą metų su pirmaisiais savo kūrinių pasirodžiusi "Pergalės" žurnale, ir Jurga Ivanauskaitė, susilaukusi daug plojimų už novelę "Pasimatymas mėnesioje".

Lietuvos dailės muziejuje Vilniuje atidaryta neįprasta architektų darbų paroda. Apie 50 architektų jau sutelkė ne savo pastatų projektus, bet meninius laisvalaikio darbus, sukurkus poilsio valandomis. Didelio lankytojų dėmesio susilaukė M. Milinavičius, C. Šliacho medžio skulptūros, N. Butčiūtės, R. Lebedytės, G. Baravyko, V. Gabrionio akvarelės, V. Bakšienės, A. Paslaičio grafikos lakštai. Šioje grupėje vyravo tėviškės gamta, kaimai ir miestai, romantiški Vilniaus senamiestio kampeliai. Dekoratyviniomis vazomis, lėkštelėmis, dubenimis iš molio parodon įsijungė R. Devyndūonis, D. Baginskienė, A. Andriūšis, knygženkliai — E. Stasiulis, medaliai — A. Alekna, keraminiais papuošalais — D. Todesas ir R. Lukošūnaitė, pintiniai — R. Tarabildienė, lėlėmis — I. Sakalauskaitė.

Lietuvos meno darbuotojų rūmuose veikiantis kūrybinio jaunimo klubas vilniečius pakvietė į poeto Vlado Braziūno kūrybos vakarą. Jo eilėraščių pyne skaitė Vilniaus "Lėlės" teatro aktoriai P. Mendeika, V. Kirkilionis ir J. Marcinkevičius. Posmus lydėjo smuikininkės A. Mendeikienės atliktas F. Bajoro kūriny "Nuo madrigalo iki aleatorikos". Apie jaunąjį poetą V. Braziūną kalbėjo programai vadovavęs literatūros kritikas V. Daunys. V. Braziūnas, baigęs vidurinę mokyklą Pasvalyje, studijavo žurnalistiką, lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete. Šiuo metu dirba savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Kaip spaudos atstovas prie Lietuvos delegacijos dalyvavo derybose su lenkais 1920 m. Ženevoje ir 1921 m. Briuselyje. 1922 m. priėmė Lietuvos pilietybę ir, pasitraukęs iš užsienio reikalų ministerijos, įsijungė į visuomeninę bei politinę veiklą, organizuodamas angelaičius, pavarasinius, buvo išrinktas krikščionių demokratų atstovu į II-jį seimą. Auksčiųjų kursų humanitariniame skyriuje dėstė vokiečių kalbą ir literatūrą, nuo 1922 m. su trumpa pertrauka iki 1940 m. dirbo Kauno universitete, dalyvavo Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikloje. Savo gimtojo Šveicarijoje grįžo 1941 m. kovo 22 d., kai Lietuvą buvo okupavusi Sovietų Sąjunga. Ten tęsė kovą už Lietuvos laisvę savo straipsniais, leidiniais, iki pat mirties ne nutraukdamas ryši su lietuviais. Perna vokiečių kalba buvo išleista jo knyga "Imperialismus und Messianismus der Russen", kuri jau išversta į anglų kalbą ir bus išleista VLIKO. Giliamė liudysyje liko sūnus Juozas, dukros Laisvutė, Birutė ir Julija su šeimomis. Velioniui jau teko palaidoti Lietuvoje vestą žmoną Oną Jakaitę, anksti mirusią dukrą Aldoną, dramoms aktorę. Jis pats į amžino poilsio vietą palydėtas kovo 19 d. Bazelėje.

V. Kst.

DARIAUS LAPINSKO — KAZIO BRADŪNO kazimierinės operos "Dux Magnus" dekoracijos eskizas: šv. Kazimiero mirties scena Gardino pilyje. Dailininkė — ADA KORSKAITE-SUTKUVIENE

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2%
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind.	8 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metui	9 %
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metui	9 1/4%
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metui	9 1/2%
Šeštadieniais 9-1	pensijų s-tą	10 %
Sekmdieniais 9-12.30	spec. taup. s-tą	8 %
	taupomąją s-tą	7 3/4%
	depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 11 1/2%
mortgicijas nuo 9 3/4-12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijas iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.

Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAZAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* Taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

* Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Tradicinėje Kaziuko mugėje Toronto Prisikėlimo parapijos salėse dalyvavę su savo rankdarbiais Ntr. S. Varankos

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tačiau ir šiuo atveju deficitas neleidžia didesnių išlaidų darbams parūpinti. Jų bus siekiama privačioje įmonėse, padidinant pašalpas toms, kurios parūpina darbų jaunimui. Visos jaunimui skirtos programos bus sujungtos ir su patarimų jaunimui centrais perduotos vieno ministerio kontrolei. Moksleiviams bus įvestas jų mokslo pažangos patikrinimas painformuoti tėvams. Abitūros egzaminai XIII-je klasėje, panaikinti 1967 m., nebus gražinti. Pažangos patikrinimas į visas Ontario mokyklas bus įvestas sekančių trejų metų laikotarpyje.

Ontario vyriausybė nutarė padidinti pensijas neturtiniams vienišiams pensininkams, gaunantiems provincinį pensijos papildą. Tas mėnesinis priedas nuo š. m. liepos 1 d. bus padidintas \$17.12, nuo gruodžio 1 d. — \$17. Spėjama, kad tada su visais kitais pakaitimais mėnesinė pensija vienišiams pensininkams pakils iki \$682.

Pirmuoju Kanados astronautu orbitoje aplink Žemės rutulį buvo paskirtas iš Kvebeko miesto kilęs laivyno karininkas dr. Marc Garneau, laivynė turėjęs inžinieriaus pareigas. Jis išrinktas iš baigusių šešių kandidatų grupės. Jam teks atlikti fizikos ir medicinos bandymus JAV erdvių lėktuve "Discovery", kurio skrydis numatomas š. m. spalio 24 d. M. Garneau, 35 metų amžiaus, yra vedęs, turi 8 metų amžiaus dvygnukus. Jo pakaitalu numatytas kitas kandidatas į astronautus — Robert Thirsk, 30 metų amžiaus. Pasiruošimus skrydžiui jiedu atliks kartu, kad būtų paruoštas ir atsarginis astronautas, įteigiu M. Garneau dėl ligos ar kitų priežasčių skrydyje negalėtų dalyvauti.

Montrealyje veikianti Tarpautinės civilinės aviacijos taryba, tyrinėjusi sovietinių naikintuvų įvykdytą Korejos keleivinio lėktuvo sunaikinimą 1983 m. rugpjūčio 1 d., padarė išvadą, kad tas lėktuvas į Sovietų Sąjungos erdves įskrido dėl navigacijos klaidos, nieko bendro neturėdamas su špionazu. Taryba priėmė rezoliuciją, smerkiančią Sovietų Sąjungos karo aviacijos panaudojimą prieš keleivinį lėktuvą. Ta rezoliucija taipgi pažeria priekaištą Sovietų Sąjungai dėl bendradarbiavimo stokos, kai buvo bandoma sustabdyti lėktuvo liekanas su žuvusių keleivių bei įgulos narių palaikais, gauti sovietų radaro duomenis, įrašus naikintuvų lakūnų pokalbio su bazės viršininku. Taryba turi 33 narius. Už Sovietų Sąjungą smerkiančią rezoliuciją balsavo 20, prieš — 2. Tą dvejkę sudarė Sovietų Sąjungos ir Čekoslovakijos atstovai. Devynių šalių atstovai nuo balsavimo susilaikė. Irako atstovas nebuvo atvykęs posėdin. Vienas balsas buvo pripažintas negaliojančiu. Sovietų Sąjungos atstovas B. Rigenkovas buvo pasiūlęs kitą rezoliuciją, kaltę suverčiančią JAV ir P. Korejos vyriausybes, bet ją atsiėmė, pamatęs balsavimo rezultatus, nepalankius Sovietų Sąjungai. Negalėdamas sustabdyti priimtos rezoliucijos veto teise, B. Rigenkovas pasitenkino griežta jos kritika, kad ji yra neteisinga, pažeidžianti tikruosius faktus.

Toronte buvo suimti keturi armėnai, susėkti ir apkaltinti Turkijos ambasados komercinio patarėjo K. Gungoro sužeidimu Otavoje 1982 m. balandžio 8 d. Suimtieji Kanadon

yra atvykę legaliai, vienas turi jos pilietybę. K. Gungoras buvo persautas per kaklą ir koją. Išliko gyvas, susilaikęs dalinio paralyžiaus, tebedirba ambasadoje. 1982 m. rugpjūčio 27 d. Otavoje buvo nušautas karinis Turkijos ambasados patarėjas plk. A. Altinkatas. Abiem atvejais atsakomybę prisiėmė teroristų grupė, keršijanti turkams už masines armėnų žudynes. Policijos duomenimis, suimtieji nieko bendro neturėjo su atentatu prieš plk. A. Altinkatą. Jo žudikai tebėra nesusekti. Armėnai Turkijos diplomatus žudynes vykdo visame pasaulyje. Kanados užsienio reikalų ministerija perspėjo savo diplomatus užsienyje imtis didesnio saugumo priemonių, nes jie dabar gali susilaukti armėnų teroristų keršto už keturių teroristų suėmimą Kanadoje.

London, Ontario

ACIŲ UŽ PARAMĄ JAUNIMUI. Be ankščiau paskelbtųjų, dar aukso sportuojančiam jaunimui paremti: \$100 — KLK moterų draugijos Londono sk.; \$50 — R. E. Vilembrekai; \$25 — Daniliūnai; po \$20 — J. J. Brazlauskai, E. Paulionienė; po \$10 — S. E. Navickai, Pr. Kaziukonis, P. M. Jokšai, L. Eimantas, J. M. Bendoraiciū, A. O. Švilpos, B. L. Zabulioniai, E. Ciceai; \$7 — L. Narkevičiai; po \$5 — J. Launikačiai, S. Zulpa. Visiems aukotojams nuosirdus aciū. Kiti bus paskelbti vėliau. D. E.

PRIEŠ STIPRIASIAS. LLSK "Tauras", susigaladėjęs nagus ir ragus, išėjo į kovą prieš stipriasias komandas ir pralaimėjo prieš Fat Cats 76:106, prieš Foresey's 85:96, prieš Clifton Arms Hotel 79:81. Priežastys — aiskios: a. žaistai prieš stipriasias B Lygos komandas ir prieš A (stipriausius žaidėjus) lygą pirmose rungtynėse; b. rungtynėse negalėjo dalyvauti Jonas Butkus, vienas geriausių klubo žaidėjų. D. E.

ISKILIEJI "TAURO" JAUNIAI Raimundas Dragūnevičius dalyvavo Ontario čempionų turnyre kovo 9—10 d.d. King City ir pateko į Vakarų Ontario atstovavusią Londono grupę, kurios reprezentacinė komanda minėto turnyro jaunųjų pirmenybėse laimėjo pirmą vietą, turėję titulą "Ontario jaunųjų čempionai".

Viso Ontario gimnazijos yra suskirstytos į 16 grupių ir tokiose pirmenybėse dalyvauja tik po vieną komandą iš kiekvienos grupės. Paprastai dalyvauja stipriausia komanda. Šiose pirmenybėse kaip tik ir dalyvavo 16 jaunųjų komandų, ir Londonas laimėjo pirmą vietą.

Londono Central gimnazija iš seno yra žinoma stipriosios krepšinio komandomis. Šiomet tai gimnazijai jaunųjų varžybose atstovauti parinktas tik vienas žaidėjas — Paulius Sicas, "Tauro" klubo narys. Varžybos vyko Vakarų Ontario universiteto Alumni salėje vyrų ir jaunųjų klase. Universiteto sporto vadovai mėgsta turėti tas varžybas savo patalpose, nes nori numatyti žaidėjų savo ateities komandoms. Juk čia pasirodo stipriausi miesto žaidėjai. Vakariniame Londone esančios mokyklos parenka po vieną ar du iš kiekvienos mokyklos geriausius žaidėjus ir iš jų sudaro komandą. Panašiai elgiasi ir rytų Londone esančios mokyklos. Rungtynės vyksta tarp dviejų jaunųjų komandų, o paskui — tarp dviejų vyrų komandų. Varžybas laimėjo vakarų Londono komanda, kuriai priklausė ir P. Sicas.

Kai kuriems išvykus studijuoti į kitus miestus — mažoje Londono apylinkėje nebebuvo įmanoma išlaikyti lietuvių jaunųjų komandos. Dragūnevičius, Sicas ir dar pora jaunųjų, kai yra įmanoma, žaidžia vyrų komandoje. D. E.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir attraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Ateitininkų žinios

Studentai ar moksleiviai, ne jaunesni kaip 16 metų, kurie nori vadovauti jaunųjų stovyklai Dainavoje šią vasarą, prašomi kreiptis pas Ž. Vaičiūniene. Laikas dabar užsirašyti, nes prašančių vadovauti skaičius būna gausus. Taip pat jau dabar prasideda ruošos darbai.

Jaunų šeimų stovykla Wasagoje įvyks liepos 28 — rugpjūčio 14 d.d. Dainavos sendraugijų stovykla bus rugpjūčio 5 — 12 d.d. Susidomėję šiomis stovyklomis prašomi kuo ankščiau užsiregistruoti, nes vietos ribotos.

Velykų šventės artėja. Visi pasistenkime likusį pasiruošimo laiką — gavenį tinkamai panaudoti dvasiniam stiprėjimui. L. U.

Skautų veikla

Po sunkios ligos kovo 27 d. mirė Toronto "Rambynio" tunt. v.s. Leonardas Kalinauskas, buvęs Toronto sk. vyčių vienas iš steigėjų, Kanados rajono brolija vadova, s. Stepo Kairio muzikinio vieneto globėjas. Romuvos steigimo pradininkas, visą laiką reikėjęs skautų veikloje. Užjaučiamas sūnus ps. Gediminas ir jo šeima, ps. Arūnė ir sk. vyty Rimantė. Kartu liūdi visa skautiškoji seima Kanadoje ir už jos ribų.

Mirus a.a. Juozui Baltaduoniui, vietoj gelių aukojų Romuvai po \$50: V. J. Stanioniai, E. V. Stanaiciū, V. Dauginis, G. St. Kuzmai; \$25: Č. Senkevičius; po \$20: K. Budrevičius, O. Delkus, J. Lašys, L. Balsys, B. Saplys, V. A. Karauskai; po \$10: A. J. Jankaičiai, A. Andriulis, M. A. Vasiliauskai, I. Meiklejohn. Aukos tepirmina didelių velionies nuopelnus mūsų stovyklavietei.

Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka" paremė "Skautų aidą" \$100. Skautiškas aciū. Mūsų spaudos rėmimu uoliai rūpinasi s. B. Abromaitienė. Č. S.

SPORTAS

Žaidynės Toronte

34-tos ŠALFAS žaidynės įvyks š. m. balandžio 28-29 d.d. Toronte. Dalyvaus 65 krepšinio, tinklinio, šachmatų, stalo teniso ir ledo ritulio komandos.

Į žaidynių garbes komitetą pakviesti kun. A. Simanavičius, OFM, kun. J. Staškus, adv. A. Pacevičius, adv. J. Lasienė, dr. A. Čepas, H. Stepaitis, R. Sakas.

Varžybinio komiteto vadovas — K. Šapočkinas, vicepirmininkas — E. Stravinskas. ŠALFAS centro valdybos patvirtinti sporto šakų vadovai: S. Žūlys — krepšinio, M. Leknickas — tiklinio, J. Nešukaitis — stalo teniso, V. Genčius — šachmatų, R. Kuliavas — ledo ritulio. Kiti nariai rūpinsis šiomis krepšinio grupėmis: R. Underys — vyrų A. R. Mečius — vyrų B. B. Wilkinson — jauniai A. A. Vaidila — jauniai B. G. Mačionytė — jauniai C. R. Kaknevičius — teisėjais, A. Morkūnas — rezultatų lentomis. Tiklinyje talkins V. Štūikys ir A. Gataveckas.

Organizacinį komitetą sudaro: pirm. P. Berneckas, vicepirm. dr. R. Petrauskas, sekr. ir informacijos vadovas R. Sonda, išd. J. Nešukaitis, parengimų vadovas A. Balnis, nakvynių — K. Budrevičius; nariai — K. Šapočkinas, B. Savickas, R. Kuliavas, L. Meškauskas.

Kontrolės komisija: ŠALFAS c.v. atstovas A. Bielskus, H. Stepaitis, ir KSA vadovas R. Sonda. Varžybos yra išnuomosoti Prisikėlimo parapijos, Toronto Lietuvių namų bei sekančių mokyklų sporto salės: Kipling, Martin-grove, Vincent Massey, Silverthorn, Richview, Humber College ir Meadowvale Hockey Arena (Mississauga).

Sportininkų vakaras-balius įvyks visose trijose Prisikėlimo parapijos salėse balandžio 28 d.

R. Sonda, KSA vadovas

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymą bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/2% už 90 dienų termin. indėl.
8 3/4% už 6 mėn. termin. indėlius
9 % už 1 m. termin. indėlius
9 1/4% už 2 m. termin. indėlius
9 1/2% už 3 m. termin. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 3/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeliamu nuosimčiu
1 metų 10 1/4%
2 metų 11 %
3 metų 12 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 38 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijas iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto (kainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis. Skambinkite Linai Kuliavienai arba Vidai Šiaučliulenei

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)

Turime įvairių rūkytų žuvų, Didelis pasirinkimas.

Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

ASMENINIUS ir KOMERCINIUS

PAJAMŲ MOKESČIUS (INCOME TAX)

patikimai ir tiksliai Jums apskaičiuos ir užpildys mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Geras užpildymas visada apsimoka.

Dėl informacijos skambinkite tel. 537-3508 (lietuviškai).

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

*Visuomenininką, šaulį
STASĮ JOKUBAITĮ,
švenčiantį 65-rių ir 45-rių metų
visuomeninės veiklos sukaktį,
sveikina ir linki
dar daug sėkmingo darbo ateičiai -*

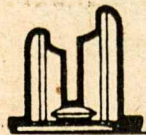
*Artimi bičiuliai LŠST VI. Pūtvio kuopos
valdyba ir nariai*

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Toronto miestas

PLEBISCITAS DĖL ALKOHOLINIŲ GĖRALŲ pirmojoje ir trečiojoje apylinkėse

(buvusiame vakariniame Toronte)

Balsavimo pažymėjimai

Jeigu jūsų pavardė nebuvo įrašyta rinkėjų sąrašė ir negalėjote dalyvauti sąrašo peržiūroje, galite gauti, jei turite teisę, pažymėjimą, įgalinantį jus balsuoti. Tuo atveju turite asmeniškai kreiptis į miesto raštvedžio įstaigą miesto rotušėje reguliariomis darbo valandomis nuo 8.30 v.r. iki 4.30 v.p.p.

Asmuo turi teisę balsuoti, jeigu jis ar ji:

- gyvena Toronto miesto dalyje, kuri seniau buvo vadinama vakariniu Torontu, apimanti 1 ir 3-čią apylinkes; jeigu negyvena Toronto mieste, turi būti savininkas ar nuomininkas žemės minėtame vakariniame Toronte arba būti sutuoktiniu tokio savininko bei nuomininko laikotarpyje nuo 1983 metų rugsėjo 6 dienos iki 1984 m. sausio 25 dienos;
- buvo Kanados pilietis arba Britanijos valdinys 1984 m. balandžio 9 dieną arba prieš tai;
- yra sulaukęs 18 metų amžiaus arba sulauks 18 metų amžiaus 1984 metų balandžio 9 dieną ar prieš tai, nėra nusijęs balsavimo teisės pagal pakeistąjį Savivaldybių rinkimų įstatymą (1980) bei kurį kitą įstatymą arba kitokių pogrindų neturintis teisės balsuoti šiame plebiscite.

Jei tapote Kahados piliečiu nuo 1984 metų sausio 25 dienos ir turite minėtas kvalifikacijas, taip pat galite asmeniškai gauti balsavimo pažymėjimą pas miesto raštvedį, pateikę pilietybės liudijimą.

Jei esate turintis teisę balsuoti rinkėjas nustatyta rinkimų dieną ir jūsų pavardė nebuvo įrašyta balsuotojų sąrašė, galite balsuoti, padaręs pareiškimą nustatyta forma balsavimų pareigūno atstovui atitinkamoje balsavimo būstinėje ir pakankami įrodę savo tapatybę minėtam pareigūnui.

Informacijų rinkimų reikalu teirautis tel. 947-7800.

Roy V. Henderson,
miesto raštvedys ir balsavimo pareigūnas

HOME Taupyk laiką ir pinigus INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos —
telefonas 769-4558

Perkant ar parduodant namus

skambinti **ANTANAS GENYS**

231-2839

Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St.W., ISLINGTON

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Tautinių šokių grupės "Atžalynas" vienetas, pasivadinęs jūrininkais, prie savo skirto stalo Toronto Lietuvių namų surengtame Užgavėnių karnavale

SKAITYTOJAI PASISAKO

"DEZERTYRO" BALSAS

Straipsnyje apie spaudos dezertyrus "TŽ" 4 nr. dezertyrų išvardinta įvairiausia plauko, bet aš norėčiau stabtelėti prie to, "kurie lengva širdimi bėga nuo vieno ar kito laikraščio..." Pabrėžiama: "Priešasčių daug, bet jos visos išduoda pridengta dezertyro laikyseną, kurioje nematyti rūpestio tautos gerove, jos likimu".

Cia jaučiama įtaigaujanti mintis, jog skaitytojas, užsisakęs lietuvišką laikraštį, jau įsipareigoja palaikyti jo pulsavimą iki savo gyvos galvos. Prenumeratą nutraukęs ir užsisakęs kitą laikraštį tu jau esi "lengva širdimi" bėglys — dezertyras. Straipsnyje taip pat neužsiminta, ar užsitarčiau dezertyro prakeikimą visi tie spaudos mylėtojai, kurių kuklūs pensininkų fondai išseko.

Nuo senų laikų yra tvirtinama, kad žmogus yra silpniausias Dievo kūrinys — jis vis dar nepasitiki garsenybėmis savo parapijos ribose ir, jei Pinčiukas pakūžda į ausį pasukti spaktų ir pasidaryti, kas dedasi kitoje žemės pusėje, kartais nuklysta... Jis užsiprenumeruoja kitą laikraštį, kuris atstovauja taip pat lietuviams ir skundžiasi spausdinto žodžio sunkia būsle ir, kaip visi kiti tokie, laukia pagalbos prenumeratos ar aukos pavidalu. Labai sunku patikėti, kad toks "nusikalnelis" būtų vertas dezertyro vardo. Mano biudžeto tvarkytojas šiemetams patvirtino spaudos reikalus labai elgetišką skaitlinę — \$198, kurių užteko palaikyti egzistenciją aštuoniems lietuviškiems laikraščiams. Kurių prenumeratos liko neatnaujintos, šaukiete unisonu — dezertyrai!

Dezertyrui išmėtinėjama, kad permažai domisi "tautos gerove, jos likimu". Tik nieko neužsiminama, kad dauguma skaitytojų vis dar įeško to tautinio peno, kurio pasigendama religinėje spaudoje. O rašantieji irgi randa priežasčių nusiskusti. Jei toks rašinėlis ir prasmunka, tai jau taip įvilktas į krikščioniškosios moralės rūbelius, kad tautinių sentimentų vos ausytės kyšo. K. Zara

ŠIMTAS METŲ

Š. m. vasario 5 d. suėjo 100 metų nuo a.a. arkiv. M. Reinio gimimo. Lietuvos gyvenime jis paliko žymius pėdsakus kaip kunigas, mokslo žmogus, visuomenės veikėjas, ministeris, vyskupas ir kankinys. Jis buvo sovietų suimtas 1947 m. birželio mėn., mirė 1953 m. lapkričio 8 d. Vladimiro kalėjime. Jo palaikų pergabenimu į Lietuvą rūpinosi jaunystės draugas kun. dr. J. Čepėnas, bet nieko neįgavo.

1944 m. birželio mėn. arkiv. M. Reins, vykdamas aplankyti savo studijų draugo dr. Steponavi-

čiaus, buvo užsukęs į mūsų ūkį. Mat tėvus išvežus Sibiran, buvau grįžęs ūkininkauti. Maloniai pasikalbėjau su arkivyskupu, palydėjau tėvų ūkio laukais ir atsišveikinau, nenujausdamas, kad jau paskutinį kartą.

Jonas Prunskis,
Čikaga

KARALAITĖS RINKIMAI

Aprašyme apie "Vilniaus" karalaitės rinkimus "TŽ" pasakyta, kad visos kandidatės buvo labai inteligentiškos ir sunku buvo išrinkti dvi iš jų. Rinkėjai turėtų turėti pedagogų supratimą. Jei visos kandidatės lygios, reikėjo panaudoti loterijos bilietus ir duoti juos traukti pačiom kandidatėms. Tuo atveju ir nelaimėjusių savijauta nebūtų pažeista. Dabargi rinkimų nelaimėjusios jaučiasi pažemintos. M. Liepinis

MALONU SKAITYTI

Atnaujiname "TŽ" prenumeratą. Malonu skaityti ir žinoti, kas dedasi pas Jus, be to, duodate gerus vedamuosius bei žinias iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Tegu Aukščiausias laimina Jūsų gerus darbus —

Sofija ir Aleksas Kikilai,
Evergreen Pk., IL

AŠ SENA — PENSIJĖLA MAŽA

Priimkit mano kuklią aukele mašinų pagerinimui. Aš labai mėgstu "Tėviškės žiburius", kol man dar leidžia senos akys skaityti. Atsiprašau, kad taip mažai. Aš sena — pensijėlė maža. O pas mus dakarai ir vaistai labai brangūs.

Mary Backaitis,
Detroit, MI

Spaustuvės mašinų vaju

Sėkmingai vyksta "TŽ" spaustuvės mašinų atnaujinimo bei papildymo vaju. Gauta naujų aukų. \$150 atsiuntė B. Narbutas iš Toronto, Ont.; \$100 — V. Mastis iš Toronto, Ont., dr. A. ir V. Lukai iš Toronto, Ont.; \$30 — Br. Saplys iš Toronto, Ont.; \$25 — Z. Gavenas iš E. Hartford, Conn., K. Lembertas iš Toronto, Ont.; \$22 — J. Gimžauskas iš Hamiltono, Ont.; \$21 — K. Janelūnas iš Toronto, Ont.; \$20 — J. Jurėnas iš Montrelio, P.Q., D. Staškevičienė iš Montrelio, P.Q., Andrius Rukšys, Naughton, Ont.; \$10 — D. Kersienė iš Toronto, Ont., B. Kerulienė iš Toronto, Ont., J. Vinslovas iš Wawos, Ont.; \$8 — St. Žvirblis iš Hamiltono, Ont.; \$7 — L. Oleka iš Toronto, Ont.

Visiems lietuviškos spaudos rėmėjams siunčiame nuoširdią padėką.

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Gegužės	24 — 1	Rugpjūčio	16 — 24
Birželio	21 — 29	Rugsėjo	6 — 14
Liepos	19 — 27	Spalio	4 — 12
Liepos	9 — 31	Vilnius ir Ryga	

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydėsiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Calgary, Alberta

LIETUVOS ŠVENTĖ. KLB Kalgario apylinkės valdyba š. m. vasario 25 d. surengė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66-tąją sukaktį. "Stamperder Inn" viešbutyje susirinko gana daug lietuvių ir kitataučių. Paskaitininku buvo pakviestas Stasys Noreika iš Lethbridge, anksčiau gyvenęs Kalgaryje ir aktyviai dalyvavęs lietuvių veikloje. Jis kalbėjo abiem kalbom trumpai, bet labai įdomiai primindamas kai kuriuos Lietuvos istorijos faktus susijusius su Vasario 16-sios minėjimu ir aktualiais okupuotos Lietuvos reikalais. Jaunimui buvo skirti šie žodžiai: "Jaunimas yra vinentelė viltis, tikėjimas, kad jie neleis žūti mūsų papročiams, tradicijom, lietuviškai kultūrai. Ir tai jau bus didelis, įnašas Tėvynei, tiesiant kelią į laisvę".

Po paskaitos buvo jaunimo atliekama programa. Didelio dėmesio susilaukė mūsų jauniausios atžalos: sesutės Brigita ir Alisa Slekytės, Kristina Jaugelytė bei Rūta Astravaitė. Šios mažosios šokėjos pasako "Aguonėlę" ir padėkavo eilėraščius. Veronika Krausaitė ir Dovydas Dubauskas atliko pačių sukurto muzikinius kūrinius. Kalgario apylinkės valdybos pirm. A. Šukys kurtas mažasias šokėjas už jų pirmą gražų pasirodymą apdovanojo dovanėlelėmis. Po to buvo šokiai, loterija, lietuviškų knygų kioskas. Daug pasidarbavusių mūsų apylinkės valdybos nariams — nenuilstantiems lietuvių veikėjams: Elvyrai Krausienei, Julijai Vysniauskienei, Aldonai Dubauskienei, Condon, Kęstučiui Dubauskiui ir Al. Šukiui vietiniai bei apylinkės lietuviai taria nuoširdų aciu.

Dalyvė

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronte.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

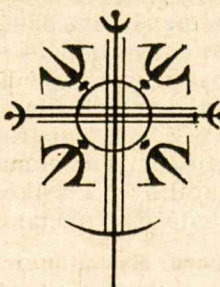
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gery Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South

Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tūkstančiai dolerių organizacijoms

Metinis lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" susirinkimas

Metinis "Paramos" susirinkimas įvyko Toronto Lietuvių namuose kovo 25 d. Dalyvavo 388 nariai. Pirmininkavo H. Steipaitis, sekretoriavo J. E. Birgionas. Atsistojimu buvo pagerbti pernai mirę 44 nariai.

Pirmininkas savo pranešime pareiškė, kad 1983 metai buvo geri. Nariams mokėtos aukštesnės palūkanos, bet gautas didelis pelnas gerų investicijų dėka, mokančių 3-3,5% daugiau nei imama iš narių už paskolas. Šiemet "Paramos" skoliniojo bus išmokėtas priedas (rebatas) — \$71.000. Už kiekvieną sumokėtą \$1000 palūkanų skoliniojo bus grąžintas priedas — po \$30. Šiemet nurašoma \$140.000 nuo įnašų sumos į OSOIC. Tai provincinės valdžios institucija, apdraudžianti indėlius ir paremianti mažiau pasiturinčias kredito unijas. "Paramos" rezervuose laikoma \$915.000 suma bus padidinta, kaip to reikalauja įstatymas.

Zitai Prakapaitei, biologijos studentei, įteikta \$500 stipendija.

Izd. D. Vaidila pranešė, kad narių skaičius padidėjo 148 asmenimis ir pasiekė 5241. Narių indėlių vidurkis per 1983 m. buvo \$6.997. Pernyksių metų pelnas — \$155.989. Perskaite sąrašą organizacijų, kurioms paskirstyta \$16.000 aukų.

Kredito komisijos pranešimą perskaitė T. Stanulis, pateikdamas išduotų paskolų detales.

Aukos Bendruomenei

KLB veiklai Vasario 16 proga aukojo: \$50.00 — Kest. Dubauskas, Calgary; \$40.00 — D. Simanavičius, Islington; \$20.00 — J. Burba, Ottawa; Londone, Ont. \$25.00 — Ed. Daniliūnas, A. Petrašiūnas, P. Genčius; \$20.00 — I. Ramonas, A. Rudokas; \$30.00 — Ed. Petrauskas; \$50.00 — V. Grigelytė, Rodney apylinkė atsiuntė \$155.00, surinktus Vasario 16-tos proga.

KLB valdyba dėkoja visiems aukojantiems ir suprantantiems Bendruomenės veiklos svarbą.

J. Krištolaitis,
KLB išdininkas

Kontrolės komisijos aktą perskaitė A. Jucys. W. Boddy pateikė oficialaus auditoriaus pranešimą.

Valdybos nariai, kurių kadencijos pasibaigė, buvo perrinkti aklamacijos būdu. Valdybon perrinktas H. Steipaitis, kredito komisijon — T. Stanulis, kontrolės komisijon — A. Jucys.

P. Norkus pasiūlė pakelti duodamų paskolų sumą vienam asmeniui iki \$125.000. Valdyba šį pasiūlymą galės įvykdyti tik sekančiais metais, pakeitus atitinkamą įstatų paragrafą. Susirinkimas baigtas per 1,5 valandą. Tai trumpiausias susirinkimas "Paramos" istorijoje, V.A.

Kanados lietuvių chorams

Vac. Verikaitis, vyriausias VII Tautinių šokių šventės Kanados chorų vadovas, sukvietė chorų vadovus ir seniūnus aptarti šventės dainų repertuarą. Nutarta daryti trečiadieniais bendras repeticijas Toronto Priskėlimo parapijos patalpose 7.30 v.v. Pirmą tokią repeticiją numatyta balandžio 11 d. Bus galima atskirose salėse grupių balsais daug greičiau ir geriau pasirošti.

Šie chorai yra sutikę dalyvauti Kilmlande liepos 1 d. tautinių šokių šventės programoje iš Toronto: "Ara", "Gintaro" dainos vienetas, Lietuvos kankinių, Priskėlimo ir "Volungės" chorai, iš Hamiltono — Ausros Vartų parapijos choras, iš Londono — "Pašvaisės" choras. Kiti chorai bus iš JAV-bių.

Chorų dirigentai, įsipareigoję paruošti savo chorų VII tautinių šokių šventei: Dalia Viskontienė, Rita Vilenė, Daria Deksnytė, Linda Marcinukė, Jonas Govėdas ir Vacys Verikaitis.

Techniškam chorų koordinavimui chorų seniūnai sudarė komitetą, kurin įeina — T. Stanulis, R. Paulionis, M. Ruginas, V. Melnykas, J. Krištolaitis, J. K.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416)762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416)231-4138

namų 848-0234

A. E. LePAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEL-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East

Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462

445-9469

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. — 7 v. v., šeštadieniais — 9 v. r. — 5 v. p. p.

Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės

* Automobilių

* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Neužmirškime lietuviškos spaudos!

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos

vakaras-balius,

prisimenant
35-rių metų
darbo sukaktį,

**balandžio 28,
Atvelykio
šeštadienį,
didžiojoje
Anapilio
salėje.**

Ten pasidžiaugsime pavasariu, paremsime savąją spaudą ir pasigėrėsime koncertu šauiniojo Klivlando lietuvių vyrų okteto, vadovaujamo Ryto Babicko. Po koncertinės dalies bus smagus šokiai, lydimi gero orkestro, įvairių gėrimų bufetas, J. Bubulienės paruošti lietuviški valgiai, dvi loterijos – didžioji ir mažoji su vertingais laimikiais.

Dalyvauti kviečiame visus — iš Toronto-Mississaugos, Hamiltono ir kitų vietovių — artimų bei tolimų. Susitiksime spaudos šventėje!

**Balius pradžia — 7 v.v.,
programos — 7.30 v.v.**

Bilietai — \$6.00 asmeniui.
Stalai (po 10 asmenų)
rezervuojami iš anksto
"TŽ" administracijoje
tel. 275-4672.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rekolekcijos — balandžio 5, 7 ir 8 d.d. Ketvirtadienį — 7 v.v., šeštadienį — 6 v.v., sekmadienį — 10 ir 11 v.v. Rekolekcijos jaunimui — balandžio 7, šeštadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvos kankinių šventovėje. Vedėjas — kun. V. Piktur-na.

— Balandžio 8, sekmadienį, 11 v.v. Mišiose giedos sol. Rimas Strimaitis ir "Aro" choras, vadovaujamas V. Verikailio.

— Šalpos popietė — balandžio 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje. Dar yra vietų.

— Socialinių reikalų komisija prašo pranešti klebonai lankytinus ligonius bei senelius.

— "Share Life" atstovė Judith Cantwell, MSW, balandžio 1 d., po 11 v.v. pamaldų, parapijos salėje padarė pranešimą apie kanadiečių labdaros institucijas, teikiančias pagalbą ateiviams ir kitiems.

— Klebonas kun. J. Staškus balandžio 7-8 d.d. vadovaus Sudburio ir Sault Sté. Marie lietuvių rekolekcijoms.

— Parapijai auکوjo \$1000 a.a. Stasio Jagėlos testamentą vykdytojais; \$500 — Priskėlimo bankelis; \$100 — Juozas Staškevičius; \$50 — Pr. Četys.

— Mišios balandžio 8, sekmadienį, 10 v.v. — už a.a. Juozą Belicką, 11 v.v. — už a.a. Oną Kanapkiene.

Lietuvių namų žinios

— J. Varanavičius, ketverius metus redagavęs "Lietuvių namų žinias", kovo 18 d. tų pareigų atsisakė.

— Balandžio 1 d. surinkta \$200 Vasario 16 gimnazijai.

— Lankėsi Br. Kviklys iš Čikagos. Gavo keletą užsakymų jo paruoštos serijos knygų "Lietuvos bažnyčios".

— Posėdžiavo KL Fondo taryba — svarstė lėšų paskirstymą.

— LN raštinėje jau gaunami Velykų stalo vaišių bilietai. Stalai numeruoti. Anksčiau užsiskakę turės geresnį pasirinkimą.

Draudžiamosios spaudos paroda surengė Priskėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija kovo 31 d. Priskėlimo parapijos Parodų salėje. Visus rodinus atvežė iš Čikagos Br. Kviklys. Joje buvo senų, labai retų leidinių, nuotraukų, pogrindžio spaudos. Atidarymo žodį tarė Č. Senkevičius. Paroda domėjosi gana gausus tautiečių būrys. Sekmadienį po pamaldų ją aplankė labai daug tautiečių.

Serijinio leidinio "Lietuvos bažnyčios" sutiktuves kovo 31 d. didžiojoje Priskėlimo salėje surengė parapijos tarybos visuomeninė sekcija. Atidarymo žodį tarė jos pirm. Vyta. Bireta. Apie leidinį ir jo autorius Br. Kviklį kalbėjo kun. Pr. Gaida. Paaiškinimus davė patys autoriai, kviesdamas patį šį serijinį leidinį, kuris be visuomenės paramos negali būti išleistas. Be to, jis parodė skaidres, kuriose buvo matyti esamos ir sunaikintos Lietuvos šventovės. Atskirą dalį sudarė Gudijos lietuvių šventovės — sunaikintos ir dar veikiančios. Dalyvavo per 150 asmenų. Daug kas leidinį įsigijo arba užsisakė.

Skandalingai iškraipoma lietuvių kalba įvairių vienetų renginių programose, kvietimuose, bilietuose. Pvz. viename pakvietime rašoma: "... kviečia Jus Atsilankyti į Pavasario Koncertą... Pelnas ir Igaunos aukos skiriamos naujų Uniformų įsigymui išlaidų padengimui." Rengėjai į tai turėtų atkreipti dėmesį.

Priskėlimo parapijos žinios

— Rekolekcijos — nuo balandžio 8 iki 15 d. Jų tvarka — parapijos žiniaraštyje. Vedėjas — kun. dr. F. Jucevičius. Balandžio 13 d. per 7.30 v. vakaro Mišias giedos jungtinis "Volungės" ir "All Saints" choras.

— Šį sekmadienį, po 10.15 v.v. Mišių, margučių dažymo menas parapijos salėje.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. Valanda ir Mišios — 7 v.v. "Vilnius Manor" namuose Mišios — pirmą kiekvieno mėnesio šeštadienį, 5 v.p.p.

— Trečiojo ordino parapijos kongregacijos mėnesinis susirinkimas ir Mišios — balandžio 5 d., 10 v.v.

— Metinis parapijos susirinkimas — balandžio 8 d., po 11.30 v.v. Mišių, Parodų salėje.

— Jaunimo sekcijos loterijoje lamėjo A. Padolskis — video, R. Puteris — televizorių, B. Urbelis — dviratį.

— Kovo 31 d. palaidotas a.a. Leonardas Kalinauskas, 64 m. amžiaus.

— Pakrikštytas James-Michael, Wendi (Dobilaitis) ir Michael Heslop sūnus.

— Vartotų daiktų bei drabužių išpardavimas — balandžio 5 d. nuo 10 v.v. iki 8 v.v., balandžio 6 d. nuo 10 v.v. iki 4 v.p.p. Labdaros sekcija prašo minėtus reikmenis atvežti į Parodų salę bet kurią dieną iki ketvirtadienio.

— Parapijai auکوjo: dr. N. Novosickis \$300; po \$200: L.G. Matukai, E. Giedrienė, M. Jurenienė; Č.B. Joniai \$150; po \$100: B.M. Genčiai, St. Baraninkas, J.O. Gustainiai; po \$50: Mohawk Furniture, A.G. Stankai, O. Sabaliauskienė, V. Petrauskienė, P.L. Muraušai, J. Leveris; vienuolynui: E. Vaičiulienė \$100; religinei šalpai po \$100: E. Giedrienė, O.A. Pleniai, J.A. Zakai; Lietuvos kunigų seminarijai per religinę šalpą: A.O. Kuliai \$300; klierikų fondui: J. Juodikaitienė \$50.

— Share Life surinkta \$1,698.00.

— Mišios balandžio 8, sekmadienį, 8.30 v.v. — už Vytautą Vingelį, 9.30 v.v. — už Antaną Aukštaitį, 11.15 v.v. — už Kesiunį ir Juknevičių šeimų mirusius, 11.30 v.v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už Mariją ir Joną Gegežius.

— A.a. Mykolo Kuzovo atminimui paaکوjo "TŽ" \$25 A.Z. Kalvaičiai iš Floridos.

Pavasarinis "Aro" koncertas įvyko balandžio 1 d. Lietuvių namuose, dalyvaujant gausiai publikai. Vyrų choras (43 asmenys), vadovaujamas V. Verikailio, pirmoje koncerto dalyje atliko dvi naujas kazi-mierines giesmes — J. Petkailio ir A. S. Pociaus. Dauguma choro dainų — jau girdėtos, tačiau kiekvieną kartą jos savitai nuskamba. Koncertą pavairino solistai — S. Zieme-lytė, R. Strimaitis, V. Verikailis, pasirodė su choru ir due-tais. Trejetą naujų dalykų davė sol. S. Ziemeitytė. Visiems išstvermingai akompanavo J. Govėdas. Programą pranešinėjo "Vilniaus" karalaite D. Kalendraitė. Pirmoje dalyje "Aras" pasirodė dar su senomis uniformomis, o antroje dalyje — su naujomis (vyšnienės spalvos švarkais). Pažymėtina "Aro" savybė yra ta, kad kiekvieną kartą jo dainavimas išjudina publiką, sukelia entuziazmą. Ir šį sykį "Aras" turėjo dainuoti papildomų dainų. Koncertas baigtas loterija, kurią pravedė V. Pečiulis. Choro valdybos pirm. T. Stanulis išreiškė padėką visiem atlikėjams, klausovam ir talkininkam.

"GINTARAS" SU DAINA!

Visi į "Gintaro" plokštelės vajaus popietę!

Programoje dalyvauja "Gintaro" ansamblio dainos grupė su solistu Rimu Paulioniu ir tautinių šokių grupė "Grandis" iš Čikagos

Laikas: 4 v.p.p.

Vieta: Karaliaus Mindaugo menėje, Toronto Lietuvių namuose

Data: balandžio 8, sekmadienį

Įėjimas: \$5.00

Vaišės: kava ir pyragai

Šalpos popietė gavėnios rekolekcijų užbaigos proga įvyks balandžio 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje, Kalbės kun. Vytautas Piktur-na, meninę programą atliks neseniai iš Lietuvos atvykę muzikė. Pietus paruos J. Bubulienė. Įėjimas — \$10 asmeniui. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia — KLKM dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir socialinių reikalų komisija.

"Volungės" ir "All Saints" chorai giedos Gabrieliaus Faurė "Requiem" balandžio 13 d., 7.15 v.v. Priskėlimo šventovėje, balandžio 15 d., 11 v.v., Lietuvos Kankinių šventovėje, balandžio 20 d., 7.30 v.v., anglikonų All Saints' šventovėje (Prince Edward ir Bloor kam-pas).

Lietuvių filatelistų draugija rengia pašto ženklų parodą "Lithpex VI" balandžio 14-15 d.d. Lietuvių namuose. Joje bus rėty pašto ženklų rinkinių, jų tarpe penki rėmai kazimierinių pašto ženklų, kuriuos yra sutelkęs žymusis filatelistas Walteris Nortonas Niujorke. Parodoje bus galima įsigyti suvenyrinių šv. Kazimiero su-kakties vokių su dvigubu antspaudavimu. Paroda bus atidaryta balandžio 14, šeštadienį, nuo 11 v.v. iki 6 v.v., balandžio 15, sekmadienį, nuo 10 v.v. iki 5 v.p.p. Įėjimas nemokamas.

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos balius — balandžio 28, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Jis yra suakutuvinis — šiemet sueina 35-ri metai nuo šio savaitraščio įstei-gimo. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Bilietai jau gaunami "TŽ" administracijoje darbo dienomis ir sekmadieniais Anapilio ir Priskėlimo parapijų salėse po pamaldų.

A.a. Juozo Baltaduonio atminimui paaکوjo Tautos Fondui \$20: L.I. Adomavičius, S. V. Vaitkus; \$5: Rūta Bekeris.

Estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė, gavusi muzikinį išsilavinimą okupuotoje Lietuvoje ir tik prieš keletą metų įsikūrusi V. Europoje, garsėja savo estradinėmis dainomis įvairiuose kraštuose. Jau yra paruošusi antrą muzikinę plokštelę Kalifornijoje. Toronte ji koncertavo kovo 23 ir 25 d.d. Plačiausio dėmesio ji susilaukė kovo 25 d. metinėje Priskėlimo par. vakarieneje, kurioje atliko koncertinę dalį. Jos dainavimas, lydimas plokštelių muzika, yra naujoviškas, pilnas dinamikos, jaunatviškos laikysenos, glaudžiai susietas su išraiška, vaidyba, dainos prasme bei nuotaika. Iš gausios auditorijos ji susilaukė ilgų plojimų, kurie išprašė pridėtinių dainų.

Toronto lietuvių filatelistų draugija

kviečia atsilankyti į rengiamą

metinę filatelijos parodą "LITHPEX VI"

Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. West) šeštadienį, balandžio 14 d., nuo 11.00 v.v. iki 6.00 v.v., sekmadienį, balandžio 15 d. nuo 10.00 v.v. iki 5.00 v.p.p. Įėjimas nemokamas

Sovietų pavergtų kraštų pinigų galėsite pamatyti, pirkti ir parduoti pašto ženklų parodoje "Lithpex VI"

Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) š. m. balandžio 14 ir 15 d.d.

Šeštadienį — nuo 11 v.v. iki 6 v.v., sekmadienį — nuo 10 v.v. iki 5 v.p.p.

Ten galėsite pigiomis kainomis įsigyti ir auksinių papuošalų — apyrankių, žiedų, grandinėlių ir laikrodžių.

Visiems maloniai patarnaus — A. Seniūnas

Monografija apie dail. Telesforą Valių anglų kalba jau galutinai paruošta ir perduota spausduvei. Garsusis Kanados meno kritikas Paul Duval taip rašo monografijos įžangoje: "Jo menas kanadiečiams yra pastovi vertybė, kuria bus galima gerėtis ir būsimaisiais laikais. Todėl kanadiečiai turi susirūpinti jo palikimo de-ramu išsaugojimu bei atskleidimu žiūrovams". Knyga išleidiama birželio mėnesį. Dar galima ją užsisakyti papiginta kaina (\$45) pas A. Valienę, 84 Pinecrest Rd., Toronto, Ont. M6P 3G5, arba dr. J. Sungailą, 109 Riverwood Pkwy., Toronto, Ont. M8Y 4E4. Čekius rašyti: Valius monografija.

Rodnės apylinkės lietuvių klubas "TŽ" paaکوjo \$100.

"TŽ" skaitytojai Australijoje skundžiasi, kad nebegau-na šio savaitraščio arba gauna labai pavėluotai. Paaiškina-me, kad iki š. m. sausio 1 d. Kanados paštas dienraščius ir savaitraščius Europon ir Australi-jon gabendavo lėktuvais. Dėl per didelių išlaidų to atsisakė ir dabar visus II kl. siun-tas gabena laivais. Norint gauti "TŽ" oro paštu Australijoje, Europoje ar kitur, reikia pri-mokėti \$50 prie reguliarios prenumeratos.

JIEŠKOME PIRKTI "Lietuvių Enciklopedijos" komplektą. Rašyti: Audrius Plioplys, 79 Indian Grove, Toronto, Ont. M6R 2Y5 arba skambinti vakarais (416) 766-3588.

"The Sunday Sun" dienraštis sekmadienio laidos skelbia adresus sovietų kalėjimuose bei lageriuose laikomų sąžinės kalinių adresus. Skaitytojai raginami rašyti jiems atvirukus (užklijuoti laiškači ne-nueina), duodančius supratimą, kad jie nėra vieni, kad Vakarai jais rūpinasi. Patariam vengti politinių užuominų. Skelbiamuose sąrašuose yra latvių, rusų ir lietuvių. "The Sunday Sun" 1984.IV.1 laidoje iš 10 kalinių yra 7 lietuviai, būtent: dr. Algirdas Statkevičius, Gintautas Iešmantas, Henrikas Jaškūnas, Meči-slovas Jurevičius, Voldemaras Karaliūnas, Povilas Pečeliūnas (Pečeliūnas), Viktoras Petkus. Tuo būdu sąžinės kalinių byla išeina į plačią visuome-nę, kuri pamato budeliskus so-vietų darbus. Į laišku-atviru-ku rašymo vaju turėtų įsijungti ir lietuviai.

Br. Kolumbijos Lietuvių me-džiojoty ir meškeriotojų klubas "Bebras" "TŽ" auکوjo \$25.

Pagerbdama savo vyrą a.a. Meilutį-Kazį Marčiukaitį, jo žmona J. Marčiukaitienė paa-کوjo "TŽ" \$27.

PADEKA

Lietuvių namų vyrų būrelis dėkoja D. Garbaliuskienei bei jos mokiniams, L. Mačionienei, L. Po-cienei už paruoštą nuotaikingą programą per vyrų būrelio pobū-vių. Taip pat visiems aciu už viso-keriopą talką.

LN vyrų būrelis

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijoje. — Kovo 25 d. paminėta Šv. Elzbiotos dr-jos 65-rių metų sukaktis par. svetainėje. Atsilankė 250 asme-nų. Scenoje, ant gėlėmis išpuoš-tos uolos, buvo padėta šv. Elzbie-tos statula. Aplink ją buvo nuleisti spalvoti kaspiniai. Atidarymo žo-dį pasakė dr-jos pirm. A. Astrauskienė. Scenon buvo pakviesta 25 metus išbuvusi dr-jos pirmininke Ona Kreivienė. Jai įteikta dova-na — kristalines dekoratyvinės vynuogės. Dėkodama už dovaną, linkėjo dr-jai sulaukti 100 metų. Klebonas kun. St. Šileika svei-kino darbsčias nares, priminda-mas, kad jos esančios viena iš pirmųjų lietuvių draugijų Kana-doje. Pietų metu par. choro di-rigentas kun. M. Milox su choru buvo pakviesti scenon, kur pa-dainavo tris dainas. Choro dai-navimui reikalinga ramybė, ty-la, kad būtų galima išgirsti dainos harmoniją, suprasti jos gražius žodžius. Jei salėje vyksta, kad ir mažas triukšmas, choras negali pasireikšti savo pilnumoje. Per šią šventę, nebuvo išvengta vaik-

čiojimo su lėkštemis ir loterijos bilietais dainavimo metu. Loteri-ja buvo gausi narių suaukotais laimikiais ir gražiu A. Tušienės nunertu afganu. Geras pietus pa-ruošė šeimininkės: M. Laurina-tienė, J. Kaušakienė, M. Tautkus, O. Mekšriūnienė, A. Tušienė, V. Ruzgaitienė, A. Šleikienė, G. Ta-parauskienė, vadovaujant pirm. Albinai Astrauskienei. Sceną pa-puošė A. Juškieienė ir G. Dasienė. — Šv. Elzbiotos dr-ja darbuojasi parapijoje jau 65 metai. Kas mė-nesį rengiami susirinkimai, kar-tą į metus — pietūs. Remia para-piją ir savo nares prižiūri ligo-jė bei padeda liūdesio valando-mis. Turi apie 70 narių. Ilgiau-sių metų! — Kovo 21 d. mirė Jur-gis Skripka, 85 m. amžiaus. — Ele-onas ir Jerry MacNamarų dukra Shirley persikėlė gyventi į To-rontą, ten perimdama Procter & Gamble Co. skyriaus vedėjos pa-reigas. Dažnai grįžta pas tėvus į Montrealį. — Velykinė išpažin-tis bus Verbu sekmadienį. Rekolekcijos šiais metais bus rudenį. SK

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5627

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	9.5 %	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir prekybines.
1 metų	9 %	Paskolos mirties atveju
180 – 364 d.	8.5 %	draudžiamos iki \$10,000
30 – 179 d.	8 %	
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS	
1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00
Ketvirtadieniais	4.00 – 8.00
12.00 – 8.00	
Penktadieniais	2.00 – 6.00
10.00 – 6.00	
Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15	
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje:	10.30 – 12.30

NAŠLYS įieško gyvenimo draugės. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, užrašant ant voko KAZIUI.

PARDUODU dvi naujas sofas labai pigia kaina. Skambinti tel. 638-3171 arba 247-6405 Toronte.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis tele-fonu 626-5977, Oakvilles apylin-keje — 827-3446 vakarais ir savait-galiais.

JIEŠKAU NUOMOJAMO GARAZO Scarborough arba High Park raje-ne. Skambinti Rūtai tel. 653-5855 nuo 8-11 v. vakaro Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

WASAGOJE, aklinoje gatvėje, ant upės kranto parduodamas išstai-gingas 5 metų namas: 3 miegamieji, 2 pilnos prausyklos, didelis šeimos kambarys, didelis salonas ir virtu-vė, dvigubas garazas. Didelis sky-pas, geras žuvavimas. Skambinti tel. 705 — 429-2351.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kai-na. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS
Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilmės filmuoja-mos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu
242-4114 Toronte.
Norintiems parodyti pavyzdžiai.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinius gy-dymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skam-binti 534-3882 Toronte.

AUKŠTOS KVALIFIKACIJOS Vil-niaus konservatorijos piano klases dėstytoja LEOKADIJA PAULAU-SKAITĖ, šiuo metu pastoviai ap-gyvenusi Toronte, priima moki-nius piano pamokoms. Skambinti vakarais tel. 225-8428.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-gimai namuose ir laidotuvų pusr-čiai. Skambinti pirmadieniais, ant-radieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Pe-tals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristaty-mas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvi-nių gėlių tvarkymo srityje.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom pro-gom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.